

CONSTANTIN STANCU

POETUL LA CASTEL
(PLÂNGEA SĂ NU SE NASCĂ –
PORTRET FUZZI EUGEN EVU)

EDITURA „EVUMEDIALITERAR &
COSTYABC „
HATZEGWORD, MARTIE 2010

1. POETUL LA CASTEL

Pe Eugen Evu l-am întâlnit prin anul 1996 – 1997, aproape întâmplător, nici nu-mi aduc aminte conjunctura, probabil la Hunedoara, se lansa o carte fie scrisă de el, fie de Ioan Evu, fratele său. Mi-a propus să scriu la revista **Provincia Corvina**. Am trimis câteva texte, le-a publicat. Mi-a mai trimis cărți pentru a scrie despre ele. Am citit, am scris, a publicat cronicile în revistă. Uneori ne întâlneam și făceam un scurt proiect al viitoarelor numere de revistă, discutam despre viață, literatură, Dumnezeu, părinți, dușmani, artiști. Încet-încet s-a produs efectul vaselor comunicante, adică unele idei se modelau după cuvintele nespuse.

Am primit cărțile sale. Cel mai adesea avea pentru mine un autograf scurt, ca puțină sare, prinsă între cele trei degete de la mâna dreaptă.

L-am prins și în vremuri mai grele, când a fost revoltat pe cei care i-au furat viața.

L-am prins și în vremuri mai bune, când i-au apărut cărți.

Am tăcut, uneori, și el și eu.

Am scris câte ceva despre **Poetul de la Castel**, cu floarea lui de lilion.

Cronicile au apărut în revistele **Provincia Corvina**, **Nova Provincia Corvina**, **Reflex**, **Citadela**, **Vatra Veche**, **Orient Latin**, **Ardealul Literar**, **Semne**, etc. Multe cronici au fost publicate în revista de cultură „**Agero**”, din Germania - Stuttgart - Revista electronică de cultură "**Agero**", condusă de domnul Lucian Hetco, un român care din Germania vedea mai bine decât cei din România.

Eugen Evu a mai fost și în eroare, pentru că vremurile și lipsa de fonduri pentru revistă l-au împins spre eroare, dar și-a revenit destul de repede, depășind momentul prin scris, prin cărțile despre care a scris, prin viața sa ...

A ajuns la starea în care scrie încontinuu, convins că tot ce scrie înseamnă poezie, eseu, proză, reportaj, portret, povestire, poesiu, tristețe, umor, obsesie. Inventează cuvinte, se inventează pe el.

Cine este Eugen Evu ? Poetul de la Castel, e proprietarul spiritual al castelului din Hunedoara. E un poet proprietar de Castel. Nu i-a fost retrocedat, l-a cucerit în momentul când ceilalți dormeau. El a fost treaz.

Mai așteptăm o antologie de autor, solidă, pusă în operă chiar de scriitor. Uneori pare că timpul nu mai are răbdare cu Eugen Evu, a căzut în **poesiu** ca statuile lui Michelangelo în stâncă ...

2. UN CV, ADICĂ...

(text pus la dispoziție cu amabilitate de Eugen Evu)

CV / 2009 Eugen EVU la 65 de ani (2009)

Note bio/bibliografice, selectiv

EUGEN EVU. Născut la 10 septembrie 1944, în Hunedoara, Transilvania, România. Domiciliu: Hunedoara, redacția revistei Noua Provincia Corvina

Autor a 35 de cărți de poezie, proză, eseuri, jurnale, umor, pamflete. Publicist și animator cultural în domeniul literaturii, artelor plastice, teatrului. Consilier editorial al mai multor edituri din România și electronice (Germania, Australia) După 1990, continuă a fi animator cultural în domeniul culturii scrise și artelor plastice ; Este fondator al cenacului Lucian Blaga, și al unor publicații săptămânale, editor al numeroși autori din spațiul hunedorean și din diaspora română. Este căsătorit..

Debut în presă : 1963, la ziarul Flacăra Hunedoarei, cu poezia „ Dansul albastru”.

Debut revuistic : revista de cultură FAMILIA, 1970 , cu un elogiu de Ștefan Augustin Doinaș

și în Gazeta Literară – concomitent cu Luceafărul – 1970. (Cezar Baltag, Ioanichie Olteanu, Nicolae dan Fruntelată...)

Debut editorial : (după selecții în antologii de grup , prin concurs, ale editurilor Albatros și Facla)

„Toate iubirile „ , editura Facla, Timișoara , 1974

Publicat în țară și străinătate, în limbile română, germană, croată, engleză, franceză, italiană, maghiară și spaniolă (Cuba) .

MEMBRU AL UNIUNII SCRITORILOR DIN ROMÂNIA FILIALA TIMISOARA, din 1979. Membru de Onoare al Academiei de Științe, Literatură și Arte, Oradea ; Membru Onorific Atestat al” Accademia Internazionale Il Convivio, din Sicilia-Italia. Fondator Asociația cultural-umanitar-științifică „Provincia Corvina .Ambasador cultural al regiunii Hunedoara. Multipremiat literar național și internațional.(SUA, Italia, Germania,) Diplomat cu Excelență al Județului Hunedoara(2005,Deva) „pentru o viață’ dedicată culturii și artei „. Cetățean de Onoare al Județului Hunedoara .(2003) Cetățean de Onoare al Hunedoarei și trofeul „Cheia Cetății”(*2005) Medal for Freedom , A.B.I. U.S.A.(2006)2 Neutropfie-Mexico City. U.S.A. ș.a

În 2003 obține titlul guvernamental american și internațional „THE RESEARCH BOARD OF ADVISORS” pentru activitatea sa culturală, oferit de „The American Biographical Institute”, din Carolina de Nord – STATELE UNITE. Este inclus în Who’s Who American și în primul Who’s Who in România.Deține The atestatul internațional de „Expert în literatură”, fiind inclus în”International Directory of Experts and Expertize „ ,Statele Unite (A.B.I.) Deține numeroase trofee culturale și diplome de Excelență, românești și occidentale.

LAUREAT la concursuri naționale și internaționale (Italia,Germania) ca scriitor, iar ca metodist consilier sau regizor , cu formații cizelate de el: la teatru poetic , teatru scurt , spectacole de poezie și muzică. Premii literare ale unor reviste din România și din alte țări , precum și la televiziune și radio , site-uri internaționale și reviste pe internet din Germania , Italia , Australia , SUA., Croația, Spania, Portugalia, Anglia...

FONDATOR al publicațiilor de cultură și artă și al unor săptămânale :

- *„Renașterea Hunedoarei”, redactor șef- primul săptămânal liber editat la Hunedoara (1990);*
- *„Bufnița” publicație de satiră și umor – 1991*

- Revista de cultură și Artă „Vitrăliu Hunedorean”- red. Șef- (1997);
- Redactor fondator al revistei „Constelația Dragonului”, Deva 1998
- Kilometrul Zero”, revistă de poezie (1997)
- „Semne”, revistă de literatură și artă , Hunedoara (1998);
- „Semne”, serie nouă , Deva,(1999) , ulterior Semne-Emia
- „ Provincia” și „Provincia Corvina”, revistă de literatură și artă, (trimestrială) Hunedoara (1997), în prezent redactor șef.
- Din 2005, Revista are serie nouă Nova Provincia Corvina și este sub egida U.S.R, și a AsCUS, Asociație cultural umanitară și științifică.

Redactor al revistei SINTEZE LITERARE, al Soc. Costache Negri, redactor de onoare la revistele Jurnalul de la Paltinis- Sibiu și revista Vatra Veche (Târgu Mureș). Redactor la « Romanian Vip, USA), redactor pentru România al revistelor « L'Attualitta » din Roma, Le Muse, din Italia, Il Convivio – Sicilia ș.a

Este consilier cultural al Centrului Zonal Transilvania, Liga dreptății, împotriva corupției și abuzurilor din România, din 2005

ACTIVITATE PUBLICISTICĂ amplă în publicații naționale și externe, pagini de literatură , pamflet , eseuri , reportaje , cronici literare și de artă plastică .

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Toate iubirile, antologie, editura Facla, Timișoara, 1972;
2. Muntele mioritic, versuri, idem, 1976;
3. Umbra norilor, Ed. Bibliotecii județene Deva, 1976;
4. Cu fața spre stea, versuri, Facla Timișoara, 1978;
5. Dragă omule..., poeme, ed. Culturii Deva
6. Soarele de Andezit, versuri, Editura Militară, București 1981;
7. La lumina mâinilor, versuri , Facla Timișoara , 1982;
8. Țara poemului meu, versuri, Ed. Cartea Românească, București, 1983;
9. Aur Heraldic, versuri , idem, 1986;
10. Incursiuni în fantastica realitate, reportaj (colaborare), Ed. Eminescu, 1986;
11. Ram cu oglinzi, versuri, Facla Timișoara , 1988;
12. Omul de zăpadă, omul de cărbune, versuri pentru copii , Ed. Ion Creangă, București , 1988;
13. Aventurile lui Păparudă, povestiri pentru copii, 1996;
14. Miere sălbatică, versuri, Ed. Helicon, Timișoara , 1996;
15. Cartea de sub brad, versuri pentru copii , Ed. Emia, 1997;
16. Strugurii întunericului, versuri, Ed. Helicon , Timișoara , 1998;
17. Elegiile Corvine – Evroze, versuri, Colecția Biblioteca Provincia Corvina, 1998;
18. Grădinile semantice, versuri, Ed. Emia, 1999(volum aniversar)
19. Plânga să nu se nască, versuri, Ed. Signata, Timișoara , 2000;
20. Luceafăr din lacrimă, eseuri și pamflete, editura Signata ,2000;
21. Magnet – Ferestre fulgerate, eseuri, poeme, ediție bilingvă, Colecția Provincia Corvina (coautor Magdalena Constantinescu Schlesak -Munchen.
22. Mic manual pentru copiii talentați, versuri, Colecția Revistei Provincia Corvina, Hunedoara, 2001

23. *Sărutul cu privirea, versuri, Ed. Signata, Timișoara, 2001;*
24. *Empatia Divina, eseuri, interviuri, poeme, ediție bilingvă, româno-germană, în tandem cu Magdalena Constantinescu Schlesak, Ed. Signata, Timișoara, 2001;*
25. *Tresărirea Focului vol I- jurnale, eseuri, meditații, consemnări, idiosincrazii- Ed. Signata, Timișoara, 2002(604 pagini).*
26. *Port rănile tale, poeme, editura Cogito, 2003*
27. *Stăpânul Jocului, versuri, volum aniversar 60 de ani -Bibl. Prov. Corvina”, 2004*
28. *Rezerva de duioșie, versuri, edit. Viața Arădeană, 2004*
29. *Rezerva de duioșie, versuri, ediția a doua, edit. Viața Arădeană, 2005*
30. *Transilvanian Poems, 40 de poeme în limba engleză (trad M. Zavati Gardner și John Eduard Gardner, Norfolk), U.K.-ed. ApliSoft, 2005*
31. *Port și rănile tale, poeme - ediția a doua, ed. Călăuza v.b., 2006*
32. *Tresărirea Focului vol II- Jurnal de idei - (Briliantul și Noaptea”, Cârțița pe acoperiș”, Cagule (teatru) editura Corvin- 2006*
33. *Purpura iarna, poeme, editura Eubee, Timișoara, 2006*
34. *Carte pentru preșcolari - Castelul / in tandem cu Ion Urda, Bibl Provincia Corvina 2007*
35. *Jurnal de idei / Cartea intalnirilor, 500 pag. editura Polidava*
36. *Le miroir vert/ Oglinda verde, editura Poetes vos plume PARIS / EDIZIONE BILINGVA, 2008*
37. *A doua carte a intalnirilor, editura Astra 2008, 900 pagini*
38. *A treia carte a întâlnirilor, editura Astra 2009, 500 pagini*
39. *Vânătoarea de curcubeu, poeme editura Hestia 2009*
40. *Baalamic/ satire, Polidava 2009*
41. *Meandre, poeme, Astra, 2010*
42. *Gnoze și descoperiri, eseuri, Pro Isis -2010*
43. *Ochiul Săgeții, editura Emia, 2010*
44. *Inclus în Storia della letteratura – Italia, vol I și II (2008-2009) de Paulo Borruto și Maria Teresa Liuzzo..*

A selectat și editat antologia „ Șapte plus unu”, autori hunedoreni (poezie și proză)

A îngrijit și prefăcut- editat antologia tinerilor poeți „ Inel de aur fără corb”

A editat antologia selectivă de poezie creștină „ Harfele Harului”- 250 pagini.

Intre 1970- 1989, cucerește peste 30 de premii naționale, la poezie, spectacol de poezie și muzică, texte folk, teatru scurt, teatru pentru copii, și titluri de Laureat național. Premii la festivalurile și concursurile de creație literară, și la Televiziunea Română, pentru reportaj literar și pentru poezie. Îi sunt jucate piesele de teatru scurt” Ultima moarte a lui Manole „ și „Pluguri sub stele (teatru poetic), la Hunedoara, Cluj Napoca, Arad, Câmpina, Reșița, Deva. Numeroase emisiuni la Radio București, Cluj și Timișoara (poezie, interviuri, eseu). Ministerul Culturii îi decernează titlul de „Cel mai bun metodist cultural „ din județul Hunedoara. Din 2008 este pensionat, continuând activitatea culturală și editorială.

CĂRȚI premiate după 1989 /actualizare 2006 (selectiv)

Cartea de sub brad, poezie pentru copii, ed. Emia, Premiul Trofeul Micului cititor, Deva

- *Premiul internațional NOVALIS, pentru „Grădinile semantice”, la Munchen, Germania*
- *Grădinile semantice, Diploma Specială, Academia de Știință, Literatură și Arte – Oradea, Salonul Internațional de carte, 1999*
- *Grădinile semantice, Premiul Salonului Național de carte, Deva, 1998;*
- *Grădinile semantice, Premiul „Novalis”, München, Germania, 1999; Premiul internațional „Ricognoscimento Speciale” al Concursului Internațional Giardini Naxos (Italia), la secțiunea „Libro edito in lingua straniera”, 2004*
- *Premiul anului 1998, pentru Elegiile Corvine – Evroze, al Fundației „Iancu de Hunedoara”; Premiul Fundației „C. Negri”, –și Prahova și Solteris - Mangalia .*
- *Premiul internațional „Antonio Filoteo Omodei”, – Giulio Filoteo di Amadeo” – Castiglione di Sicilia –Catania , pentru poemul în limba franceză „Arbores cars”, 2004 , Italia*

Premiul editurii Signata, pentru cele patru cărți apărute în seria Liliput (Mierea sălbatică, Strugurii întunericului, Plângea să nu se nască și Sărutul cu privirea ”.

- *Premiul internațional al Salonului de carte ASLA- Oradea și al Uniunii Scriitorilor din România, pentru „Tresărirea Focului”, vol. I, jurnal de idei*
- *Premiul Academiei Oradea, pentru Luceafăr din lacrimă, eseuri*
- *Revista Provincia (formula „Semne”), Premiul de merit pentru „cea mai reușită formulă de intrare în revuistica românească” – Festivalul Internațional de Poezie Oradea, 1999 și Salonul Internațional de Carte 1999*
- *Luceafăr din lacrimă, eseuri, Premiul Editurii și Festivalului Internațional Oradea;*
- *Premiul și diploma de merit pentru activitatea culturală al Municipiului Hunedoara,” pentru renumele adus cetății”*
- *Premiul Asoc. Scriitorilor Germani din Bavaria, Munchen: Premiul de Poezie N O V A L I S, Kreis und Musik, Germania (a doua decernare)*
- *Premiul aniversar Radio Color, „pentru activitate culturală merituoasă”*
- *Empatia Divina, ediție bilingvă - premiul special la München, October Fest, secția literatură română.*
- *Magnet – Ferestre fulgerate, (Blitzende Fenster) ediție româno-germană, premiul Fundației Novalis și al USGermani, Bavaria*
- *Diplome Speciale și de Excelență acordate de posturi de radio și TV., precum și de numeroase fundații, instituții, naționale și internaționale; includeri în antologii.*
- *Diploma de Recunoaștere Onorifică a Asociației Internaționale de Paradoxism – Universitatea din New Mexico, Institutul Gallup, 2001;*

- *Diploma de Excelență a Fundației „Iancu de Hunedoara”, 2001 pentru activitatea culturală și revista „Provincia Corvina și a „Radio Color”;*

- *Atestare a Salonului Internațional ASLA Oradea, 2001-2002, premiul Academiei;*

- *Titlul de Academician acordat de ASLA – Oradea , Univ Oradea*

,Titlul de ACCADEMICO al Academiei Internazionale IL CONVIVIO, Sicilia, Italia și atestare de promovare ca expert, a literaturii române, în limbile neo-latine .

Premiul special al Bibliotecii județene Bihor, pentru „Sărutul cu privirea”, 2001;

- *Premiul special de Poezie 2001 al Festivalului internațional EMIA, Deva, 2001*

- *Premiul ASLA și Salonului internațional de carte pentru revista (Provincia, formula Semne ...), -cu motivația „ pentru cea mai reușită intrare în revuistica română contemporană”.*

- *Premiul Academiei ASLA – Oradea, „ Grădinile semantice”-poeme :” pentru merite editoriale deosebite;*

- *Premiul anual de poezie pentru „Sărutul cu privirea”, 2001, al Societății Scriitorilor „C. Negri”, Prahova, 2001*

- *Premiul special al Academiei ASLA și Academiei Româno-Americane „The 27th Annual ARA Congress – 2002 și Uniunea Scriitorilor din România- pentru „Tresărirea Focului” vol I*

- *Diploma Uniunii Scriitorilor Francezi „Remarcat Euro-poesie”, secțiunea țărilor din Est 2002*

Diploma de Excelență a Editurii „Viața Arădeană”.

Palmares(selectiv)

.Premiul internațional de poezie „Antonio Filoteo Omodei”, I l Convivio, Italia, 2004 la Giardini Naxos

.Premiul internațional „Ricognoscimento Speciale”, pentru cartea : „Rezerva de duiosie”, Accad Il Convivio -ed. I-a, Giardini Naxos, Sicilia (Rezerva de duiosie)

. Îi este conferit oficial Titlul de cetățean de Onoare al Hunedoarei,2004

. Îi este conferit oficial Titlul de Cetățean de onoare al județului Hunedoara, pentru o viață dedicată artei și culturii, Diploma de Excelență a Cons. Județean Deva- Hunedoara

. Atestare Consulting Editor, of the American Biographical Institute,N orth Carolina,U.S.A.,2002 (M- Evans)

. Atestare Accademia Internazionale Il Convivio, Sicilia, Italia, membru al Academiei (Verzella,2004)

. Atestare internațională A.B.I. SUA,” The Research Board of Advisor Biographical American Institute- Recognise, 2003

. Includere în Antologia neo-latină „Orizzonti di Luce”, Italia, 2004

. Este inclus în numeroase Antologii românești și străine .

. Atestare Membru de onoare al Neutrosophy Paradoxism, Institutul Gallup, USA, New Mexico

. Titrare A.B.I. Do Hereby Recognize – 2003

. Premiul de poezie de expresie franceză „Le printemps des Poetes ,2003,Franța

. Titlul de „Prinț al Poeziei”, (Prince of Poetry „) 2004, al Asociației Scriitorilor Hunedoara-Deva

. The World Medal Freedom”,(global distinction,extremely limited in numer and selection),decernat de American Biographical Institute 2006

.Diploma de Excelență a Asociației Române pentru Patrimoniul Cultural, București, 2005

. „Expert în literatură „, al International Directory Experts and Expertize „, A.B.I. State Unite .

. Diploma de Onoare „Solteris” ,Mangalia pt. promovarea proiectelor culturale, 2006

. Titlul de „Ambasador cultural al județului Hunedoara „- Cons. Județean Hunedoara- Deva

.Trofeul: ” Cheia Cetății a Municipiului Hunedoara”

* Atestare Acad. De Știință, Literatură și Artă Oradea, cu titlul „ membru de onoare”-2006

- Expert în cultură și literatură – A.B.I.- U.S.A.-2006

- Nominalizare „Word Medaly Recognize – ABI U.S.A. 2006

- Titlu de Excelență pentru operă și promovarea prieteniei – A.B.I. -U.S.A.- 2006

Continuă să editeze, ori să îngrijească editarea cărților unor tineri, sau scriitori români din diaspora .

. Premiul de poezie „Il sentiero dei Briganti” - Napoli, Italia

. Premiul „Medalia de Argint Pur al Accad „Francesco Petrarca”la Festivalul concurs internațional „ Premio d’Orro”, ediția a întâia- Capranica- Roma și titlul de „ Poet al sec.XXI”- 2007

Premio accademica Il Convivio Italia – sezione stranieri 2008

Diploma di merito a G.P.Internazionale di Poseia Simone Lorici 2009-10-10

Atestat consiliere HC Fondazione Thule Cultura di Palermo, 2009

Diploma de Excelență a Municipality Hunedoara 2009 pentru 40 de ani de activitate culturală, la 65 aniversarea de ani.

Desfășoară proiecte pentru editarea unor antologii tematice, sau a tinerilor din noua generație, pentru continuitatea mișcării literare din zonă și este animator cultural în domeniul culturii scrise .

Îi apar poeme, eseuri, cronici literare și plastice, pamflete, proze etc. în revistele

:

Poezia, Poesis, Jurnalul literar, Luceafărul, Steaua, Semne, Familia, Astra, Flacăra, Unu, Tribuna., Convorbiri literare, Orizont, Sinteze literare, Axioma, Hrvatsko Slovo, (Croatia), cotidiene din țară, săptămânale diverse, Dacia Magazin, Provincia Corvina, Vitraliu, Viața Românească, Gazeta Literară, Transilvania, L’Agora, (Franța) IL CONVIVIO, Le Muse) Calabria, Italia, Faklia , Eletunk, Eso, Jelenkor (Ungaria, Columna, Aurora, Germania, Viața de pretutindeni, Solteris , Casa Lux, Revista Nouă, Cafeneaua Literară, Eminescu, Confluențe, Porto Franco, Oglinda literară, Revista Literară Radio București, Steaua, Nord Literar, Flacăra, Argeș, Semne, Ardealul Literar, Semne- Emia, Confluențe, Revista Nouă, Salonul literar, Cronica, Cetatea Culturală, România Literară, Galathea, (Germania) Orient Latin, L’Agora, Recontres Europeens, (Franța), Argeș, Tomis, Ardealul literar, Dacia literară, Arcade, Caiete oradiene, Cenaclul de la Paltinis, Vatra Veche, reviste

și publicații diverse din alte țări. Prezent în *Istoria ale Literaturii Române, Dicționare, antologii și în „Who’s Who in Romania”, America, Expert literar-cultural, included in Dictionary (USA). Revista internet AGERO- Stuttgart, Romanian Vip, Clipa (U.S.A.) Românul Australian/ Sydney, „Rencontres Europeennes” – Europoesie (Franța) antologii de poezie (bilingve) din SUA, Italia, Franța, Croația, Germania, Anglia, Cuba, ...Este prezent pe site-uri din Romania, Italia, Australia, Germania. Acordă interviuri în cărți din țară și occident, precum și în numeroase publicații literare și neliterare, radio și TV. Colaborează la reviste electronice, între care Agero-Stuttgart (Germania) și „Il Convivio” (Italia), Noi, nu - revistă internet din Australia) Arcada, Rețeaua literara., Romantica etc...Antologii > in England, France, Italia, U.S.A.*

Editează de 14 ani revista de literatură, arte și deschidere universală Noua Provincia Corvina Internet : Pagina Evu – site pe internet de Rodica Marilena Chiretu;

Constantin STANCU

3. SEMINȚE DE DUMINICA

Cartea: **GNOZE ȘI DESCOPERIRI** , 2010, colecția Noua Provincia Corvina.

Autorul: **Eugen Evu.**

Editura: „**Pro-Isis**” – Asociație, cu sediul în Orăștie.

Moto-ul cărții: „*Dacă nu ar fi fost dictatură, multă lume și multe biografii nu ar fi fost atât de nenorocite și toată țara asta n-ar fi fost așa de nenorocită cum este ...*” – **Herta Muller, Premiul Nobel pentru literatură, 2009.**

Scriitorul Eugen Evu înțelege să se identifice cu mărturia Hertei Muller pentru că destinele par a fi fost aceleași, destine de scriitor într-o lume în mișcare, acidă, care fuge de cultură și tânjește după cultură la modul inconștient, are nevoie de cultură pentru a ieși la loc larg.

În mod cert, cartea are ca temă cunoașterea și autocunoașterea, scriitorul ca antenă, ca instrument de sondare aruncat în valurile lumii, ale creației.

Creația reflectă divinitatea și de aici importanța temei. Tensiunea temei. Misterul temei.

Eugen Evu a scris eseuri în care a căutat să-și depășească limitele scrierilor sale. A luat în serios rolul de scrib la **Castel**. Castelul Hunedoarei. Scrib în căutarea unei patrii care să-l accepte și să-l creadă. Ajuns la vârsta matură a creației, retras la Hunedoara între cei patru pereți, cu fereastră și ușă, cu tablouri și cărți, cu acces la internet și la prieteni și dușmani, el s-a lăsat cucerit de idee. De gând. De obsesie. De revelația limitată a omului dar ancorată în revelația nelimitată a divinității.

E multă seriozitate în aceste **poeseuri**. E și umor, puțină tristețe și forța de a depăși barierele lumii care l-au prins ca într-o scoică ce își ivește perla în carnea ei translucidă - scribul de serviciu în plină trecere de la un ev la altul.

Format să scrie pe hârtia albă, un pericol pentru societatea ceaușistă, Evu s-a trezit brusc în talazul informațional generat de internet, de presă, de televiziune, de zvon, de propagandă, de manipulare.

Poetul rezistă manipulării. Se luptă cu manipularea, tânjește după **libertate**. Trupul nu-l lasă, are tendința degradării, dar poartă între petalele de carne spiritul.

Scrierile sunt la limita eseului, a poeziei, a poveștii, a zicerii, vers retezat, vers elaborat, cunoaștere de zi și de noapte. Această posibilitate nelimitată pentru scriitor l-a făcut să creadă că orice temă este accesibilă **poeseului**. Nu are complexul temei.

Deci, Eugen Evu scrie **poeseuri**. Citind cartea descoperi definiția, e stilul său de singuratic. De om care aparent s-a ratat datorită manipulărilor fostei securități ceaușiste care i-a instrumentat dosar de dușman al sistemului pentru că scriitorul nu a putut fi și dușman al neamului său.

Nu ar fi putut să se autorateze. De aici identificarea cu Herta Muller, scriitor de origine română. Destinul însă l-a închis la Hunedoara și l-a deschis spre opera sa. L-a împins să scrie. Până la boală. Până la obsesie. Preocuparea de bază a poetului este relația sa cu Dumnezeu, așa cum îl înțelege. Încearcă să lupte, să se revolte, se vrea liber. Poeseurile îi dau ocazia să-i ia revanșa, se consideră doar o sursă melodioasă, spic a luminii, unda, arma care taie necunoașterea.

Eugen Evu își ia libertatea de a începe cu o pagină din cele 500 ale dosarului său instrumentat de securitate. I se pare relevant să sublinieze că suferința l-a copleșit. Suferința i-a pus temele pe tavă.

Suferința la purificat și l-a îmbolnăvit.

Presiunea i-a adus revelația. L-a obligat să cunoască adevărul din spatele sângelui.

Autorul se revoltă pe scriitorul de București, de Dâmbovița, care se joacă de-a temele în timp de viață e tema principală. Aparent izolat în provincie, ca modă la români, Eugen Evu reușește să se detașeze de modele trecătoare ale celor de la centru. Acceptă să fie el centru, acceptă cunoaștere crudă, dureroasă. „*Lumea e un bordel*” – definiția aceasta îl revoltă pe scriitorul de la Hunedoara, dar e o definiție uzitată de oamenii la modă, de la centru. Ei nu văd, nu suferă.

Lecturile zilnice îi oferă tema: *ateism vs. teism*, adică poți zice om fără Dumnezeu, dar asta înseamnă și Dumnezeu fără om.

Globalizarea e o temă abruptă, e cu *ighemonikon*, numele românilor au ceva din suferința ocupației, cuvintele limbii române par a o lua razna sub fostele ocupații, scriitorul e **îndulcit cu dor de moarte**, iar actul scrierii zilnice e un ritual de purificare.

Dincolo de simpla zicere, cuvintele au sensuri adânci, rezonază în sufletul autorului, îl scriu cu fiecare literă. Cunoașterea de fiecare zi îi permite omului să devină ceva multă mai adânc, universul este **plurivers**, apar marile spaime, alienările.

Eugen Evu scrie: „*Inteligența umanului pare a fi reminiscență telepatică, eventual a unei specii antediluviene, a omului adamic, despre care mitologia afirmă că avea o durată de viață și capacitate înnăscute, mult superioare.*” În acele vremuri vechi, scrierea era apanajul doar a inițiaților, aceasta pare rădăcina scrisului la adevăratul scriitor.

O temă importantă pentru autor este cunoașterea prin poezie. Și-o asumă. O aplică. Devine prin poezie. Viața e un fenomen **deoprezent**. În noi pulsează **holograma** eternității. Problemele miturilor nedezlegate devin presante în contemporan sub impresia imediată a filozofiei moderne ajutată de știință. Sinapsele se dezvoltă, reflectă interconexiunile existente în lumea reală. **E un Cod a lui Dumnezeu – codul Fiului Omului ...**

Poeseurile au titluri care devin idee sub ger, idee care arde în ger: **Lumea ca Om și Omul ca Lume. Omul care scrie. Răspunsuri fulgurate. Adaos, ca naos. Vânătorul vânat. Sezonul de vânătoare la umbre colorate. Continua înnoire. Epidemia de subcultură. Jurnalul fractaliei. Matricea.**

Autorul se redescoperă în alți scriitori și este apreciat în Italia unde a fost publicat intens și premiat. Mai mult decât în România. E un fel de recompensă a fostului imperiu pentru coloniile care dau culoare Europei. Prezența scrierilor lui Eugen Evu în Germania e o realitate, cultura europeană îi asimilează ca făcând parte din sistemul de valori a celor care cunosc. Au revelații, suferă. Destinul unui poet ca Cezar Ivănescu îl intrigă și îl afectează la modul personal. Se simte dator celor care l-au tradus precum poetei Elena Daniela Sgondea din Orăștie, sau Mariana Zavati Gardner din UK. Se întoarce la cântec și redescoperă că în tinerețe a cântat în trupa *Canon* de Hunedoara, a scris versuri, a pus pasiune. Tinerețea era un fel de cunoaștere prin orbirea ei.

Temele *poesurilor* sunt temele veacului în care trăim: „*A suporta/că frumusețea ta/Este comoara unor orbi*”

Prin această carte poetul Eugen Evu își devoalează armătura care stă în spatele poemelor sale, a cărților sale. Armătura care ține zidirea să nu cadă. Cititorul leneș și comod nu va avea răbdare cu *poesurile*. Cel care vrea să cunoască va dori să știe în ce măsură amprenta divină s-a lăsat în opera unui scriitor, redactor la o revistă zbuclumată, cu titlu relevant: „**Nova Provincia Corvina**”.

Cine va citit cartea va descoperi un autor puțin comod, dar proaspăt, deși uneori se joacă de-a ideea și este empiric, brutal și franc, dar corect cu destinul său. Nu iartă dacă gândul îi dă dreptate. Uneori greșește deoarece nu tot ce poate scrie un poet este opera sa, dar are dreptate când lumea are nevoie să citească, iar cineva să scrie, chiar cu unele cuvinte inventate, născute, dincolo de dicționar, pentru a lărgi viziunea.

Eseul dedicat celor care trăiesc ceea ce scriu, este unul care justifică scrisul la **Castel** ca arta de a rezista eternității.

„*Cuvintele sunt semințe. Memorie. Avem trei memorii: ați observat cum omul bătrân începe să uite pe unda scurtă, cea dobândită, cea învățată ...Dar își aduce aminte pe memoria undei lungi, a copilăriei și o viață pe care o credea uitată. Apoi trece vama și spiritul se resoarbe, trece în altă dimensiune.*”

Acesta este secretul și misterul scrisului, să trăiești ceea ce scrii. Să cunoști. Să ai descoperiri, să lași semne și semințe pentru ceilalți, pentru a le da o șansă: *fractalii fractaliei ...*

4. DIALOG CONSTANTIN STANCU- EUGEN EVU

1. De-a lungul vieții, ce ați considerat că vă lipsește cel mai mult ?

Mijloacele de existență decente, pe care le-au resimțit și părinții, și bunicii mei.

Libertatea individului, și prin extensie, cea socială.

2. Ce ați învățat de la adversarii sau dușmanii dumneavoastră ?

Uneori am învățat mai mult decât de la falșii amici, alții am învățat cum să mă apăr prin contraatac bazat pe cunoașterea lor. Totuși, eu dușmani nu am avut, ci doar adversari, poate motivați, poate din motive meschine, derizorii, așa cum e în firea omului. Câteodată e de dorit un adevăr spus de adversar, în locul unei laude ipocrite, sau a unei invidii disimulate. Cred că a avea o conștiință mai accentuată manifestă, te pune în conflict cu acea categorie care nu pune preț pe adevăr, mai grav, cu cei ce comit marea minciună: de a se minți pe ei înșiși, strigând sentențioși că ei dețin adevărul cutare. Conceptele morale sunt cumva coduri ale moralei, iar morala creștină este modelul cel important, decisiv.

3. O întrebare clasică: ce înseamnă dragostea pentru dumneavoastră, la modul practic, de zi cu zi ?

„ Clasicismul „, întrebării este supus acelorași procese de perpetuă, ciclică devenire, așadar problema Dragostei este cea a iubirii; eu spun că omul are nevoie mai presant de a iubi, chiar decât a fi iubit. Și mai știu că cel ce nu se iubește pe sine, desigur fără egolatrie, nu are „ organon ” nici pentru a iubi pe celălalt, pe aproapele. Mai îndeaproape, dragostea pentru mine este virtutea esențială a inimii și rațiunii, acolo unde ele fuzionează și determină ceea ce numim empatie; am atribuit empatia divinului, în măsura în care ai tăria și ardoarea chiar, de a te pune pe tine în situația celuiilalt, așadar inclusiv în iubirea perechii(familiei), dăruirea trupului este și trepidația sufletului, este un mister etern în uman, care ne diferențiază de celelalte vietăți. Un „mod practic, de zi cu zi”(prin zi înțeleg 24 de ore, exceptând somnul) ...deși poate că doi se iubesc și în vis, nu zic „, păcătuiesc cu visul” .., nu poate fi altul decât a-ți urma propria fire, a fi mai mult iubitor, decât temător....Gelozia, de pildă, este doar o teamă, o inhibiție a ego-ului slab, de unde suferința psihică și rupturile... Cine nu crede în celălalt, atribuie aceluia de fapt vina imaginară ce îi macină lui însuși sufletul... Dragostea, cel mai profund sentiment uman, există sau nu există; ea nu se învață...Mai degrabă contrarul ei, ura tulbure, ea se poate dezvăța, prin autocontrol... Într-o familie, cel mai sfânt sens îl dau copiii, rodul împreunării și conviețuirii. Dacă nu aș fi avut copii, aș fi înfiat cel puțin doi, cu toată sărăcia mea, ca să mă remotiveze a continua.

4. Care sunt cărțile pe care le preferați și de ce le preferați pe acestea și nu altele ?

Cărțile mele (absurd de multe, peste 40 ! nu toate în întregime valoroase), din motive pe care orice autor le simte. Însă cu totul altfel, cărțile pe care mereu le-am considerat în viața mea „, întâlniri fericite”, aproape magice, au venit la timp. Deși scriu preponderent poezie, nici vorbă să mă fi limitat vreodată la ea. Am avut o pretimpurie atracție pentru cărțile „, memoriei lungi”, ale istoriei, ale mitului, ale cunoașterii de graniță, cărți s.f. mai puțin. Roman nu mai citesc de foarte mulți ani. Prefer pluri-disciplinaritatea, metafizica, astrofizica, cunoașterea amplă, întregitoare...Asta se resimte cumva și în poezia mea, ca un receptacol, ca un graal, ca un chivot, ca un estuar al tuturor energiilor subtile ce interferează cu creierul...Mă fascinează cum funcționează sinapsele, analogic cu arterele colaterale ale sângelui pe care aorta slăbită- dacă e ajutată de un tratament și un regim de viață, le formează...Tochmai traversez o astfel de încercare. Se pot face analogii inclusiv ...textualiste și nu numai. „, Precum în cer, așa și pe pământ”, sau macro-cosmos, micro-cosmos...

5. Care este locul în care vă simțiți cel mai bine ?

În natura nepângărită de vandalism, mai ales pe văile montane, dar și pe înălțimile medii, blânde și împădurite... Suntem în interregn, iar acolo eu simt un fel de extaz, o energie matriceală ce mă reumple...

6. Ce înseamnă pentru dumneata gândul acesta: acum ?

Acum este timpul real, noi trăim un continuu acum. Trecutul a fost, devine virtualitate, memorie mai mult ori mai puțin selectivă; viitorul încă nu este, este o probabilitate a fiecărei clipe; paradoxul e aparent, trăim doar în Acum....A fost numit continuum-spațiu-timp. Dincolo este: atunci, cândva undeva, vreodată, dincolo este de fapt umbra sau ecoul morții. Poate că dincolo din atemporal este ceva de care duhului coborât în om îi este Dor. O zare, sau o întrezărire a sinelui.

Noi suntem oricum undeva pe care îl vom numi Aici, așadar Acum. Infinitatea este – prin deducție logică – activă și misterioasă în durata noastră de viață....Un enunț final, de fapt trăim prin aceea că murim în această existență, așadar murim încă de când ne năștem, noroc că avem a ne consola treptat....Dacă am înțelege absolutist acest adevăr (dat), probabil că nu am suporta, am muri. Nu vreau să te nedumeresc, dar uneori m-am gândit că pentru un spirit neinițiat,..., a fi etern devine ceva insuportabil, înspăimântător. Eu cred în acea milenară știre a omului, estompată sau sincretizată în credințe, mituri, etc- că opera vie om are în ea o treime din divinitatea creatoare. Aceasta ne-ar fi peste măsură pentru a iubi că existăm, chiar dacă ardem de dorul de a ști de ce?

Noiembrie, 2009

5. DOR DE NOI ÎNȘINE

Există un moment al tăcerii, un moment de care nu se mai poate trece, un moment etalon, care stabilește valori, precizează timpii, clarifică vremurile, declanșează adevărul. Eugen Evu a pus capul său pe tavă cu această carte : “ **Tresărirea focului** “, Editura “**SIGNATA** “, Timișoara, 2002, editor regretatul Ioan I. Iancu, om al scrisului și pentru scriitori.

Cartea a apărut în mod simbolic la “ **Învierea Domnului Nostru Isus Hristos** “, a fost un fel de complicitate între autor, editor, cititor, minori și mediocrii. A participat și îngerul cel de toate zilele, cel care îl însoțește pe autor la marile deziluzii ale vieții și sărbătorile secrete al sufletului .

Paradoxal, cartea este una optimistă, optimismul vine din renunțarea la compromisuri, din privirea peste limite și din statornicia în cuvânt. Eugen Evu are curajul de a nu se trăda, are curajul de a spune “ da “ acolo unde alții spun “poate “ și de a rămâne lucid în lucrurile care i-au marcat viața, opera și tristețea.

Cartea este în sine - de toate, nu păstrează regulile stricte ale esteticii de laborator, dar este, mai ales, romanul- poezie, eseu și filozofie pentru o operă capitală a scriitorului – VIAȚA SA, așa cum i-a fost scrisă prima dată în carne, cu durere și cu lacrimi și cu eliberarea în culoarea florii de „ **lilion** „ .

Este viața trăită la cea mai intensă culoare, culoarea focului purificator, focul care ne redă un timp curat, un timp al capătului de destin, pentru că dincolo nu mai poate exista nimic, poate doar eroarea.

Lumea este așa cum o acceptăm noi, dar lumea se află în control divin, acesta este mesajul cărții, iar artistul nu mai are scăpare, este prins, este captat și este cel care se bucură de lumina focului etern ce arde, ceea ce ne doare mai mult, erorile noastre ca națiune și comunitate de Hunedoara și de Țara Hațegului și de Valea Mureșului și de Valea Poemului ...

Cartea este definită chiar de fotografia de pe ultima copertă, un artist înconjurat de flori de spin, zâmbind dintre spini, conștient că nu peste multă vreme, floarea îi va pregăti cununa, cuiele sunt pregătite, așteaptă la colț, i-au atins deja trupul și urmează inima ....

Romanul – poezie și eseu în același timp, este laboratorul fascinant al scriitorului, lumea este pusă în operă prin ochiul atent al inimii. Ne sunt redată secvențe din viața noastră socială de români, din viața artistică, politică, religioasă, administrativă, din viața de român aflat atât de aproape de Europa, chiar în Europa, dar departe de Împărăția lui Dumnezeu.

Cartea pătrunde în relația intimă scriitor – divinitate, dus – întors, cu înger la fereastră, cu ramura primăverii pe balconul simplu, apoi motivația scrierii, motivația trăirii operei, motivația tăcerii, motivația strigătului, ieșirea prin cerul Hunedoarei, aici, în Ardeal, printre râuri, munți, străzi, cenușa, zgură, ninsori, ploi, umbre ale timpului, umbre ale florii de lilion.

Romanul – poezie pare a nu avea un fir conducător al povestirii, dar în spate se află artera pulsând a poetului, de care atârână veacul.

Mulți se vor recunoaște în „ **tipologiile de hunedoara** „, de municipiul zgurii, iar mulți vor nega faptele, mulți le vor regreta, dar scriitorul este aici și dacă el n-ar fi, Dumnezeu tot ne cunoaște mai bine decât credem noi, pentru că nu ne mai aparținem, suntem duși de val ...

Din păcate pentru lumea de astăzi, nu mai există ieșire pentru că focul nu are lift, nu are balcon, nu are etaj, focul arde pur și simplu, iar poetul are puterea de a vedea acest lucru, după cum floarea de spin este martor al veacului ...

Lectura este pasionantă, cititorul se regăsește, este bulversat, dar și atins de floarea de spin, sunt în carte răspunsuri, întrebări, cugetări, întâmplări, poeme, vieți de oameni, de scriitori, toate la un loc, fapte și stări pe care unii nu le-am spus din lașitate, din eroare, din trădare, alții la beție și la cădere, alții la bucurie și totodată la trădare ...

Adevărul este că ne-am trădat condiția de om creștin într-o țară creștină, am pierdut șansa, dar am regăsit autorul care și-a păstrat luciditatea până la limita nebuniei de a fi poet într-o țară în care fiecare strop de ploaie căzut este un poem, el este chiar în carte, chiar lângă noi, viu, palpabil, bun de atins cu degetul, și prin el puritatea focului, iar mai sus - Dumnezeu ...

Evu Eugen poate fi criticat, dar la ce ar mai folosi, cartea ne-a pus în suflete aurul, zgura a fost îndepărtată prin foc. E o anumită grabă a scrisului, o fugă, o alunecare prin text și peste text ...

Evu Eugen poate fi lăudat, dar la ce ar mai folosi aceasta, el are nevoie de niște lucruri concrete pentru a trăi, aici, la Hunedoara, demn, într-un timp al nădejdi, alături de familie, pentru copiii săi și nu numai ...

Nu știi dacă Evu Eugen va fi înțeles cu adevărat de apropiați, dar cu siguranță, el și-a făcut partea sa prin această carte complexă, magnetică, puternică, magmatică...

Picură mercurul de pe fiecare cuvânt, picură sângele de pe fiecare cuvânt nerostit, dar aflat în carte, totuși, prin puterea de a releva, e acolo și firul cu plumb pentru a măsura verticalitatea noastră în vremuri strâmbe ...

I se spune autorului : “ *Bă, Eugen, tu ești un pericol pentru țara asta, un om dublu, mă !* “

Eugen răspunde : “ *O, patrie, cultivă-ți rănilor, ocrotește-ți poezii !* “

Ecoul intervine : “ *Cei ce se ascund de oameni, se ascund de ei înșiși, și de Dumnezeu.* “

Îngerul afirmă : “ *Unii sunt bătrâni de la naștere, alții poezi..* “

Eugen își mărturisește păcatul : “ *Eu cred că principala operă a unui artist este chiar el, omul, față de sine.* ”

...astfel artistul s-a vindecat de vremuri prin mărturisire, s-a mărturisit în public pentru ca veacul să-i fie preot vizibil ....

În mod cert, în vremuri neclare, parcă mișcate, Eugen Evu dă, celor care citesc cu atenție cartea, un reper, le dă punctul fix de care au nevoie, la tinerețe, la bătrânețe, la viață fără de moarte, la scris fără de carte și la scris arzând în carte ...

Cred că nu are nici un merit autorul strivit de cartea aceasta, doar a fost sincer și s-a lăsat ars de focul nevăzut din inima sa.

“ *Ei au teroarea de a fi scriitori .* ” - Așa a scris Eugen despre unii care se cred scriitori, dar nu fac nimic pentru cel apropiat, dar el, Evu Eugen, s-a detașat, el are doar frică, frică de Dumnezeu, pentru că ar putea să nu-și facă datoria, aceea de a da puțină ninsoare, prin cuvântul său poetic la cei care numai pot vedea....

“ **Ceva de dinaintea cuvântului se agită în noi.** ”

Este o tresărire de poet, dar și punerea pe suflet a adevărului care ne doare : *ne este dor de noi înșine !*

ROMÂNIA : Hunedoara – Hațeg și retur

6. FERICIREA DE A DA

Municipiul Hunedoara devine încet – încet, dacă nu și este, capitala culturală a județului, locul de unde țâșnesc semnele focului, de unde lumea aflată la început de secol, mai speră că există o șansă pentru cultură, prin fapte, prin împlinire...

Într-o perioadă în care vulgaritatea și manelizarea este “ la modă “, în top, la Hunedoara se depun eforturi pentru a se mai salva câte ceva din ceea ce înseamnă sufletul etern al omului conștient de necesitățile lui ... Dincolo de realizările de moment în afaceri, în administrație, în social, ceea ce rămâne este cuvântul, acel cuvânt care dă dimensiunea eternă prezenței noastre...

Cu toate dificultățile de moment, cu toate slăbiciunile, cu toate efectele dezastruoase ale unor erori anterioare, sunt oameni, din toate domeniile, care fac ceva pentru cultură: sponsorizează, admiră, se opun, scriu, pictează, încearcă altceva, dincolo de căderea zilnică ce se manifestă în social, la Hunedoara și nu numai ...

Sunt câteva nume de rezistență în cultura română care sunt cu adevărat la Hunedoara : Victor Isac, Iv Martinovici, Eugen Evu, Ioan Evu, Ion Urdă, sunt câțiva pictori însemnați care dau culoare în adevăr timpului prezent – Victor Pichiu, Tiberiu Balasz, Tiberiu Fazakas...

Importantă pentru Hunedoara este diversitatea preocupărilor culturale : eseu, poezie, proză, pictură, filozofie, teologie, muzică, etc....

De remarcat faptul că la Hunedoara s-au depășit niște bariere psihologice, s-au depășit mentalități și sunt atrași oameni de cultură și din alte zone ale județului : Orăștie, Călan, Hațeg, Simeria, etc., dar și din alte părți ale lumii : Germania, Austria, Statele Unite ale Americii, Franța. Acest magnet dă un semnal semnificativ, acela că, dincolo de interesele locale, de interesele personale, există un anumit interes național în ce privește fenomenul cultural, ceea ce dă importanță puterii de creație a hunedorenilor... Nu trebuie să avem rețineri în fața unor persoane mai puțin mediatizate în domeniul cultural pentru că marea cultură se face în tăcere, cu blândețe, cu delicatețe, ca în iubire...să-i înțelegem pe acei “ anonimi ” care fac în mod real cultură ...

Cine își mai amintește de vreun boier din vremea lui Eminescu ? Cine își mai amintește de vreun prim – secretar din timpul vieții și al morții lui Nichita Stănescu ?

Zidurile trec, podurile peste ape adânci sunt luate de stihii, dar cuvântul, banalul cuvânt spus de un poet la vreme de necaz, sau de bucurie, rămâne ca să mângâie îndrăgostiții, adolescenții, bătrânii incorigibili rămași sentimentali ...

E vreme în care puterea administrativă trebuie să înțeleagă faptul că merită să direcționezi fonduri și valori în direcții optime, acolo unde se vede rodul, fără să mai aștepti să se întoarcă ceva în sfera propagandei, căci dincolo de ideologia de moment, există o necesitate națională... Funcționarii din domeniul administrativ trec sau sunt marginalizați la schimbarea culorii politice, semaforul de moment al politicului, dar poetul rămâne, cu familia sa, cu prietenii săi, cu opera sa, mărturie peste timp, șoaptă blândă de rouă în diminețile de început de lume ...

Ceea ce se va da pentru cultură nu se va întoarce la omul politic, se va întoarce la oamenii simpli, la cei care rămân ceea ce sunt, pietre în Templul veacului...

Există o anumită fericire, fericirea de a da, mai degrabă decât a primi ... E valul care vine și merge, ducând mai departe viața, trecând prin oameni, prin generații, ca o mlădiță de viță de vie, ca o încercare a focului ... Ne rămâne speranța....

Hunedoara, 2002

7. “ PORT RĂNILE TALE “

Dumnezeu lucrează cu fiecare scriitor în parte. Eugen Evu are curajul de a-și asuma o sarcină adâncă pentru cititorii săi, adică purtarea rănilor de fiecare zi și mereu pentru altul. Este un curaj în acest gest, un curaj cum numai la bătrânețe un poet poate avea, rămânând în patria cuvintelor ninse, un curaj pe care poetul în ființa sa îl plătește cu greu, chemând asupra sa povara vieții altora. E aici o concluzie a vieții sale, când încrâncenat, refuzat de cei care îl cunoșteau și îi erau aproape își asumă riscurile altora.

În volumul de versuri “ **PORT RĂNILE TALE** “, editura “ **Cogito** “, 2003, poetul atinge punctul de tensiune maximă a operei sale, sunt adunate în volum temele profunde ale stării sale de har, temele care l-au marcat întreaga existență : apropierea de Cel de Sus, asumarea vieții pregătite de Dumnezeu în locul vieții făcute la polizor de om, apropierea de natură ca mod de lipire, creație și dragoste, starea empatiei divine, jocul, sentimentul etern al omului de ratare a țintei, apoi Ardealul, altarul

neamului, muntele, Brâncuși, tot ceea ce este pecete pentru românii din zona aceasta de țară, tot ceea ce este dor pentru românii de altundeva, purtați de valurile vremurilor ...

Dincolo de aceste stări Eugen se lasă lucrat de sentimentul apropierei morții, de sentimentul sunetului de final în trupul acesta supus putrezirii și apoi deschiderea ființei în veșnicie. E un mister dar și o acceptare plină de durere, o suferință de peste suferința de până la vârsta maturității și a încercărilor depline...

Este un dor de veșnicie în poeme, trăit la cea mai înaltă tensiune.

Totul începe cu pasul morții scriitorului pentru lumea din jur, o stare a spiritului dureroasă dar plină de har, poetul receptează totul ca un exercițiu de fiecare zi, este aici experiența întâlnirii cu omul din oglindă.

Deși se simte timpul lecturii de dincolo de pome, Eugen renunță la jocul de-a poezia pentru a se juca de-a poetul cu adevărat și atunci se îmbracă în rănile cititorilor săi, iar la final descoperă că în această viață se și moare, în mare tăcere, uneori pentru altul și celălalt nu o știe, mai mult, este revoltat de imixtiunea în viața sa ...

Dar poetul tace, el scrie și scrisul e terapia pentru rana aproapelui...

Refuzul lumii pentru poet este un fel de tentație a morții, dar poezia este șansa învierii prin cuvântul pus la dispoziție de divinitate, o șansă pe care nu o ratează, ci o caută, cu responsabilitatea celui care știe și care, parcă, a mai trăit cândva toate acestea. De aici profunzimea volumului, a fiecărui poem care strigă spre Dumnezeu, cu sângele din cuvinte.

Volumul începe cu un poem de ... **Ioan Evu**, poet, frate și umbră, care se definește prin titlu – “ **Neantul aparent** “, este un fel de introducere la ... “ Arta poetică “, la experiența iubirii și a iertării, pentru că fratele de sânge este simbolul aproapelui care refuză chemarea spiritului, cutând chemarea cărnii putrezitoare.

Versurile lui Eugen Evu s-au decantat, s-au desfrunzit de cuvintele păcătoase și ating aurul curat al gândului trecut prin ape adânci : “ *Gândul meu care desfrunzește zeul* “,

“ *Paradisul meu e – al nisipului ce-și visează oglinda ?* “,

“ *Spiritul se dezbracă-n cunoaștere* “ ...

Cântul atrage timpul, timpul atrage dragostea, atrage și neantul, atrage fiorul, cântecul este modul de evadare din moartea de fiecare zi, din leagănul blând al valurilor vieții, este clopoțelul discret la gâtul brândușei, versul care valsează, versul care unduie precum firul de iarbă, așa sunt poemele târzii ale poetului, fuga sa după dragostea dintâi, după gerul din gând, după gerul care frige, gerul acela care lasă cenușă de zăpadă :

- “ *Eternitatea – n via-i devenire /M-a reprimit din timpul mic și ascuns/
În marea de lumini și de iubire / Și tot ce-am întrebat avu răspuns* “

- “ *Iar gândul meu, poem transfigurat,/ Păstrează forma zveltă, cea astrală, / Melodiind ulciorul înălțat / Luminii – n rugăciune ancestrală* “

- “ *Urme de păsări, scriere nomadă/ A înnoirii lumii, prin zăpadă* “

Eugen Evu descoperă marile lumini în locuri uitate de om, dar alese de Dumnezeu de la facerea lumii, ne sunt puse la dispoziție pentru trăirea în veșnicie imagini rupte din Împărăția care ar putea fi, apoi sate simple, adevărate tipare, unde Dumnezeu se plimbă prin pomii în floare : Ciulpăz, Nandru, Vâlcelele Bune, malul Cernii, Streiul,

Munții Carpați, Ardealul, Hunedoara – adică „ mon amour „ , restul este tăcere, ești invitat să te descălți pentru că nu poți duce în astfel de locuri praful marilor orașe sau mândria alaiului care moare râzând, ar fi și o profanare, ar fi alungarea din rai, pentru că totul pare sfințit de la început, pentru clipa eternă, de totdeauna...

Cititorul marilor orașe nu va putea suferi poemele acestea în care trebuie să umbli desculț pentru că ar trebui să –și recunoască porția de moarte zilnică...

Dincolo de aceste poeme ale tăcerii și apelor adânci, dincolo de liliacul în floare sau de floarea de spin, Eugen se joacă de –a „**dâmbovitul mișto**“, în ultimele poeme ale volumului, dar această parte este în gri, poate orice să se petreacă în zona aceea a volumului, dar parcă a fost ruptă din alt volum, din alt poet, din alt timp, e o rupere de ritm atipică ce poluează prin „**lila indigo**“ ...

Bună seară, Eugen, e mai frumoasă prima oară a dimineții, dar carnea își cere drepturile și ești doar un poet în timpul vieții sale ... Te citez :

“ E un război pretutindeni, de alții jucat, / Este ceva străin și în om deghizat “

Scriu doar atât din dragoste de poem târziu, atins de brumele adânci :

“ De parcă sub cuvinte crește grâul / Prin care alergam desculț prin sat / De parcă pita mai păstrează viul / Acelui freamăt care m-a întrupat “ ...

Dacă pleci aiurea, chiar în țara ta și ești de lângă munte, te pătrunde dorul după o dimineață mirifică în Ardeal, acolo unde floare de spin strigă după stropul de sânge și unde românul este mai acasă, pentru că pământul cântă îmbrățișat cu aerul și timpul.

De multe ori *pita* e simbolul hranei noastre care vine de Sus, de pe cerul de la Nandru, sau Ciulpăz ...

Cu siguranță Eugen Evu este un important poet din Ardeal, își trăiește viața și poemele cu adevărul venind din cuvinte parcă nespuse, uneori singurătatea îl copleșește, dar opera sa este una simbol și, mai ales, este pusă în limba română, ca o scriere originală, ce rezistă focului din vreme și uitării.

2005, târziu .-

8. SCRISOARE

Am fost uimit de puterea care coborâse asupra ta, care te chema la scris, trebuia să scrii, mereu, să pui pe hârtie mesajul acela venit din netimp și să-i dai timp. Era timpul tău. Mi-ai spus că trebuie să scrii despre adevăr și nu vei evita nimic, chiar dacă va fi dureros să te deschizi la ninsoarea care vine în plină vară.... Dar până la urmă era adevărul tău, de aici începe drama. Adevărul unui om nu înseamnă prea mult. Numai în măsura în care te detașezi de tine și pui pe hârtie adevărul venit de la Dumnezeu, acel adevăr simplu, direct, care demonstrează câtă dumnezeire există în om, numai atunci adevărul scriitorului va rămâne.

Mi-ai spus despre dragostea care ți-a marcat viața, de existența ta de bărbat trecut prin existența a câtorva femei, parcă șapte, sau mai puține, dar în mod tradițional ar trebui să fie șapte, femei care te-au format, cărora le-ai arătat câte ceva din bucuria de a iubi cu sinceritate, până la sacrificiu. Cred că le-ai făcut fericite, cred că au simțit în mod real bucuria iubirii, în fond ești și poet, mai ales poet, mai ales cântăreț, ființa ta este un cântec, o știi, dar parcă eviți, parcă ești în căutarea a mereu altceva....Mi s-a părut că în toată această aventură, este multă rătăcire, de ce nu s-au putut uni prin tine părțile acelea risipite, așa cum o dorește Dumnezeu, pur și simplu, dincolo de senzațiile noastre, de atracția sexuală, de poezia complicată a zilei de muncă. Cred că

nu avem întotdeauna capacitatea de a ne forma unii pe alții, bărbați cu femei, maturi, dincolo de cultura din care provenim... Trebuie să ajungi la starea în care pur și simplu iubești, fără să mai aștepti nimic în schimb de la partenerul de viață, este important să poți dăruie ceea ce ai primit de gratis, fără efort, simplu, curat, direct, fără fașoane, fără filozofii, ca într-un lan de floarea soarelui, cu gândul că nu-ți cere nimeni să renunți la urechea ta, nici nu-ți cere nimeni să privești în oglindă pentru a încerca acest gest disperat....

Există un lan de floarea soarelui, dincolo de timp...

Dar scrii, pui pe hârtie fapte, oameni, artiști, te revolți, cauți soluții literare, semnificații, pentru că este o semnificație a vieții pe care ai trăit-o, evident, toți simțim asta, dincolo de cuvintele noastre se află un sens, o țintă, care uneori ne scapă...

Cred că scrierile noastre sunt rugăciuni pe care le adresăm Celui de Sus, răspundem la chemare, căutăm, dar dincolo de toate, viața noastră este cu adevărat încrustată undeva, pe o piatră de carne, ca la început de lume, nimic nu scapă, din acest punct de vedere adevărul tău poate fi verificat, cu rigoare, dincolo de voința noastră... de aceea adevărul tău are o importanță care scapă vremii...

Ce putem face ?

Putem noi risipi în plăcerile noastre de scribi, ceea ce primim la naștere ?

Să scriem, conștienți că transmitem ceva din viața noastră, că în fapt nu ne aparținem, să așteptăm răspunsul și apoi să scriem, în adevăr, acest răspuns, care nu este al nostru, dincolo de cuvintele noastre, care, iată, putrezesc, mor, cum mor găzele în iarbă și nimeni nu știe, cosașul trece și cântă...

Era un cântec al tău, prietene ?

P.s. Mă întreb dacă scriitorul de astăzi, ar avea răbdarea ca după fiecare cuvânt să se spele, să-și schimbe hainele în care scrie, să se roage și apoi să aștepte CUVÂNTUL, să-l scrie cu smerenie, atent să nu-i scape un semn măcar....

Mi-e frică de faptul că unii scuipă pe hârtie cuvinte murdare, evocând dreptul de exprimare... Dar țăranul acela, iată, vine cu o coasă mare pe umeri ... Se aud greierii în iarbă...

Nu-i așa, dacă nu vom scrie noi adevărul, vor scrie pietrele, greierii, iarba ?

Iulie, 2002

Constantin Stancu

9. VÂRSTELE POESIEI

Eugen Evu deschide ciclul promovată de Editura „Emia” și intitulat „Vârstele poeziei” cu volumul de versuri „GRĂDINILE SEMANTICE”. Ciclul poeziei înseamnă pentru Eugen Evu `` 55 `` și nu-mi vine să cred. Titlul a fost ales de autor. E un titlu de poet înțelept, trecut prin încercările vieții. Titlul mă duce cu gândul la „grădinarul” lui Rabindranah Tagore, ceea ce-i face o deosebită onoare poetului hunedorean.

Din multele întâmplări și întâlniri pe care le-am avut cu Eugen Evu am înțeles că simbolul important al poetului ar putea fi și „fântânarul”, omul care face fântâni în Ardeal, omul care curăță fântâni, meșter care a dispărut din peisajul social al zonei. Eugen regreta această dispariție, o simțea ca pe o mare pierdere. Tot volumul de versuri justifică acest simbol. Poemele lui Evu caută apa curată, răcoroasă, a vieții și o dăruiește

cititorului atent și inițiat în tainele poeziei. Pentru Evu poezia este o eternă rugă, o chemare spre divinitate și spre eternitate, un ritual sacru.

Principala calitate a poetului, în istoria vieții sale a fost că a căutat și a descoperit poeți, poeți pe care i-a inițiat în tainele meditației și a culturii, salvându-i de relativ și derizoriu într-un oraș al zgurii și a florii de` lilion`.

Volumul `GRĂDINILE SEMANTICE` are două cicluri :”Dumnezeu în aprilie” și „Imago mundi”, ambele cicluri sunt semnificative și revelatoare. Autorul ajuns la maturitatea „cuvântului”, se apropie de divinitate, o divinitate în eternă înmugurire, în eternă reîntoarcere în creația sa, pentru a o salva, a o proteja.

Demersul poetului este de a invoca divinitatea pentru a avea grijă de primăvara omenirii. De altfel poemul `Poetul` definește această stare. („*Dacă aici, pretutindeni, /Se zidește ceva/ Lăsați In grija poetului/ Ferestrele.*”) Poemul este revelator, simplu, direct, profund și nu mai necesită alte comentarii. Este poemul unui autor matur, ajuns la esențe.

Nu sunt critic, sunt doar un cititor apropiat vieții și operei lui Eugen Evu, din care am și învățat multe, nu am puterea să fac o analiză profundă a operei sale destul de întinsă, cred că poetul are nevoie de o analiză atentă, profundă, pe care însă oamenii de litere din capitală o evită și asta pentru că autorul nu este în cercul strâmt al unor interese de moment. Cu durere am constatat că în unele antologii literare este omisă opera autorului hunedorean din motive care ne scapă tuturor. Opera sa este mult prea importantă pentru a fie evitată de autorii și editorii grăbiți. E o grabă în toate și e o scuză în toate. („*CĂLĂU PRIVINDU-ȘI SINGUR MÂINILE*” – „*Cineva trebuia să o facă. / Ordinul trebuia executat. /Cineva trebuia să-și asume./N-aș suporta suferința ălor mei...`// O, duioșia călăului/ O, cum se justifică istoria/ asasină/ asasină/ asasină!*”

Ca o întâmplare, ca un noroc, Eugen Evu a scris poemul „Locuim o explozie”. Acest poem are o istorie a sa. Pentru prima dată autorul scria că trăim o explozie într-un alt poem – „Procesul”. Influențat de poet am scris în replică, poemul „Judecătorul”, cu motto mai sus arătat. Există un principiu al vaselor comunicante care funcționează foarte bine și în infosferă. Reflexul a venit imediat. E de fapt un mesaj. Acest mesaj este mesajul adresat oamenilor prezentului. E un mesaj profund, un mesaj care atrage atenția asupra „Apocalipsei”, a vieții noastre de zi cu zi, pe care nu o mai observăm. Poetul zice direct : „Eu nu te mint cu nici o religie nouă” și are dreptate. Poetul zice direct : „*Scriu cu degetele; sânger răsfrânt/intr-un fel de oglindă;/...*” Poetul zice direct : „*Am devenit înțelept/ înaintea Sentinței./...*” Acest film ideatic se sfârșește deschis : „*Acum vă ascult. Nu mi-e teamă.*”

Volumul se încheie cu o remarcă profundă : „*În veacu-acesta profund bolnav/Tu ție însuși să nu-ți fii sclav*”. Cum am putea trăi acest lucru în plină manipulare, în plină risipă de valori ? E greu de răspuns. Poate doar efortul unui poet inspirat să ne dea răspunsul. Poate doar un înțelept al cuvântului să ne arate drumul. Volumul de versuri „GRĂDINILE SEMANTICE” este un demers perfect, la o vârstă la care autorul nu mai are scăpare. Este definitiv prins în capcana cuvântului, pe care singur și-a făurit-o la margine de veac.

Volumul se sfârșește cu „Receptarea critică a poetului Eugen Evu”. E parcă o ironie a soartei. Autorul trebuie să pună la dispoziția criticii critica trecută asupra poeziei sale viitoare. Oare critica va înțelege că în Ardeal, departe de explozia capitalei, departe de explozia intereselor, pământul are atâta răbdare cu poeții, cu oamenii?

Desigur că Eugen Evu va mai împlini și 65 de ani, sau câți va vrea destinul, desigur că el va mai împlini și 20 de cărți și 1000 de poeți descoperțiți.

Fiți cu ochii pe poet. Fericit cel ce a scris : ” *CE ÎȚI DĂ ȚIE POEZIA? - Floarea de colț a/ Ghețarului./`*

Volumul se încheie cu o fotografie a lui Eugen Evu la Prislop, lângă un OU DE PIATRĂ. Poetul se sprijină pe acest ou primordial, ce face legătura cu Brâncuși, cu Eternitatea, cu Raiul de la Prislop, acolo unde se - ntâmplă atâtea minuni. Cu autorul s-a întâmplat una - s-a născut poet și va muri înțelept, cu ajutorul cuvântului. El și-a asumat prin scrisul său toate erorile sale pe care le-a cunoscut și nu le-a cunoscut, toate erorile făcute cu voie și fără de voie. A avut dușmani, a avut oameni care l-au invidiat, a avut potrivnici și va mai avea pentru că este om cu „destin”. Toți îi fac cinste și cei care l-au iubit și cei care l-au hulit. Intrând în contact cu el s-au molipsit de omenie, ca de o boală, pe care nu o mai poate salva decât miracolul de la Prislop și grădina lui Evu, într-un veac bolnav.

Dacă Eugen Evu va scrie cu degetele în continuare, criticii sunt provocați să scrie cu inima.

Hațeg, cândva, devreme ...

10. TIMP VIRTUAL LA MASA POETULUI

Eugen Evu râde. A mai făcut să se nască o carte, a mai pus ceva din ființa sa în litera CUVÂNTULUI, adică a devenit mai bogat cu o carte, cu un vis, cu eroare, cu o viață în chiar viața aceasta.

În anul 2000, aproape de sfârșit de vreme, aproape la început de vreme, Editura „SIGNATA” din Timișoara, sub girul domnului **Ioan I. Iancu**, face să apară din nimic aproape, adică, în mod magic, volum de versuri „Plânga să nu se nască”, semnat Eugen Evu.

În Transilvania, aici, aproape de munți și de inima timpului, Eugen se bucură, e bucuria eternă a celui care crede în vers.

Nu știu dacă autorul s-a gândit la prima sa naștere, sau la nașterea a doua, cea de spirit, cea aurită de duh, sau poate la a a optsprezecea naștere. Un poet are puterea de a se naște cu fiecare care, pentru că are puterea să moară cu fiecare stare de grație, în plină iubire.

Atins de vreme, ca un fântânar bătrân, Eugen trece adeseori prin lume discret, aproape fără să fie văzut, cu ființa transparentă, dar aparențele înșală, poetul are puterea de a se înălța peste ziduri, peste veac, el știe ce-nseamnă nașterea. Fiu risipitor, fiu plin de har și de idei, fiu rătăcitor, Evu se-ntoarce la cel Etern, la Tatăl Nostru cel din ceruri, ca la ultima și cea dintâi cetate.

Poemul „Tatăl Nostru”, este o invocare și o regăsire în duh, o încercare curajoasă, o reluare modernă a unei rugăciuni ce vine din vechime, mai la început de facerea lumii. E rugăciunea poetului pentru salvarea deplină, împotriva erodării ființei, în mediu modern, aproape ostil, aproape dintr-un viitor trecut. *„Tatăl nostru care ești pretutindeni/ Amintește-ți de noi, semnănați prin milenii/ Tot mai departe-n memorie/ Pe această planetă/ ...”* Scopul rugăciunii : regăsirea noastră în puritatea de început, întoarcerea la începuturi și la Dumnezeu, acolo unde legătura cu divinul era directă și nealterată.

În volum poetul trăiește experiențele totale : iată – „Si un timp după moarte”, un remember față de părintele care i-a dat viață, cel care cobora dintr-o carte bătrână, ori dintr-o călătorie din care se tace, părintele care a trecut în vertical, brusc și statornic. Dar timpul există nu numai după moarte, pentru Eugen există și timpul virtual, timpul poetului prins într-o abstracție.

Peste orice fel de timpuri, parcă se vede o împărtășanie a poetului cu Dumnezeu, ocazie unică într-un poem virtual, scăpat de sub controlul lucidității zilnice : „Dumnezeu frânge pâinea” - în poemul „Frângerea pâinii”.

Efortul final, de o viață : „Sumulgerea în sus”, poemul care vrea să descopere energia divină, pentru că :”*din interior e lumina*”.

Cu acest volum de versuri, Eugen Evu face arderea poemului pe rug, poemul care e tras pe roata cuvintelor, poemul care rezistă unui scarificiu nobil, purificarea poetului la întâlnirea cu albul cuvânt, eternul cuvânt.

Pentru a-l cita pe poet, poetul Eugen Evu este „Prezent în peisaj”, el are tăria de a nu se trăda, el are tăria de a fi perseverent până acolo încât își riscă viața, puțină viață de poet, pentru că viața aceasta este mult mai scurtă decât a celor din vis, e viața legată direct la lumină, dar așa cu acest dar nemeritat, el nu trădează, nu poate accepta efemerul, nu poate accepta transformarea poetului în om de afaceri, cel ce vinde cu acciza și aripa kilometri de pagini într-o uitare desăvârșită.

La Hunedoara, Evu a întronat un *oraș paralel*, un oraș de spirit, orașul lumină, mulți se adună în jurul său pentru a descoperi și redescoperi anotimpul artei pure, pentru a nu se pierde în zgura acestui veac, la Hunedoara, acolo unde mor zei de fier vechi, prin ceața densă de cocs, prin orașul care își pierde etajele, se inventează iarăși poezia și Evu, alături de alți poeți, trage sfori în politica de o clipă, el pregătește un primar de zăpadă, primarul cu inima de cristal, care să pună în turnul primăriei timpul virtual, descoperit de poet.

Dincolo de cuvinte nimic, doar plânsul celui care nu vrea să se nască, doar o iubire din toate iubirile ...

Hațeg, cândva, demult ....

a. DANSUL PE MAGNET

Magnet, adică atracție, adică punte între oameni. Transilvania și Germania, două locuri de pe pământ, de parcă ar fi același loc. Toate posibile prin scris, prin inspirație, prin talent și suferință. Eugen Evu la Hunedoara și Magdalena Constantinescu la Munchen- Germania reușesc în carte „**Magnet**”, Editura „**Timux**” - **Hunedoara**, „**Provincia Corvina**”, „**Novalis – Kreis**” Literatur und Musik, **Munchen**, să descopere nădejdea, iată efortul comun de a atrage într-o carte gânduri comune, europene, chiar universale pentru a edifica un sentiment, un simplu sentiment uman, dragostea de oameni, atât de uitat în epoca modernă și în orice epoca ce se vrea modernă, care poate atinge luna, dar nu poate descoperi omul de lângă tine.

Pe ultima copertă apar : Magdalena Constantinescu, Eugen Evu, Robert Stauffer, Gabriela Melinescu, personaje în acest veac prea strâmt pentru cuvânt, care doresc să stabilească o nouă frontieră pentru un sentiment. Cartea aceasta se termină : „*Il am pe Dumnezeu și Poezia, alceva eu nu mai am ...*”, semnează Eugen Bădilă. Așa se termină cartea, o istorie printr-un magnet, dar ea începe cu „**Ferestrele fulgerului**”, cu un „**Cuvânt care vede**”, adică ceva despre cultul prieteniei, poeți români, *poete* din România care au fost atinse cu darul ieșirii din timp, pentru ca lumea să cunoască ceva din sufletul românesc. Eugen Evu, crede că această carte ar fi „nonconformistă”, dar nouă ni se pare firească, este pus în evidență sentimentul „exilului interior” într-o lume a libertății totale pe orizontală, dar atât de închisă în ea pe verticală. De aceea cartea se vrea născută sub semnul „Novalis – Eminescu”, într-un iunie 2000, dar totul se sfârșește sub semnul cuvântului.

Magnetul atrage, cuvântul unește, aflăm câte ceva despre Robert Stauffer, membru al Pen - Clubului austriac și al Asociației Scriitorilor Germani, care se lasă prins în „Vârtejuri”, dar „mutația nu are loc” deși - „Nivelul soarelui urcă”.

Magnetul atrage, destinul schimbă geografia unei stări, Magdalena Constantinescu deși născută în România, se stabilește în Germania, împreună cu fiul - Michael Schlesak. Dincolo de destin, aflăm că Transilvania i-a salvat copilăria, într-o vreme când „disperarea cânta la muzicuță”, un vers aproape divin, rupt din inima timpului.

Aceste ferestre ale fulgerului aduc în plin plan adevărul, un adevăr trecut prin ochii Magdalenei, când „scrisoarea sufocată se curăță de litere”, devenind epistolă.

Magnet, adică Gabriela Melinescu, deși din București a prins stare de poezie în Suedia, unde a publicat numeroase cărți, cu titluri care îndeamnă la meditație : „Zeul fecundității”, „Urcarea lupilor la cer”, „Arborele de vânt”, „Regina străzii”, „Omul pasăre”. De aceea avem nevoie de un semn de carte „Prin intermediul metaforei, noi cunoaștem ceva”, adică un semn din Aristotel. Un știm de ce Gabriela Melinescu a ales magia dintre toate artele. Poeta pare să dezvăluie secretul : „așa cum albinele sorb mierea fără să distrugă minunea”, dar tocmai acest vers rupt din trupul acestui secol, ascunde adevărul. Nu ne rămâne decât meditația ca un fel de rugăciune pentru a afla ce se ascunde ochiului prins în jocul magic al stării de vers.

Eugen Evu, crede că s-a născut la Hunedoara, așa apare în această carte, dar pare puțin probabil, atât timp cât dansează pe un magnet, cu oasele sale fragile de fier hunedorean. Dincolo de viața sa literară, Eugen Evu pare că este definit ca un important poet din Transilvania, și este, dar lumea nu mai are timp pentru poezie, de aceea poezii sunt în exil, într-un exil interior compensatoriu, acolo unde dai de chipul lui Dumnezeu, pe care îl purtăm ca pe cel mai de preț însemn al existenței noastre, conștienți sau nu. Eugen este cunoscut cititorului de poezie adevărată, dar totuși aflăm că vine o vreme când poezii pleacă : „*Foc deschis/ și taină vinovată/ să nu lași în urmă / niciodată*”. Așteptăm nu numai plecarea poetului, ci așteptăm dansul pe un magnet, dansul tahionilor în ferestrele fulgerului, adică iubire din iubire.

Lasăm cititorului curiozitatea de a afla cum se naște o lume din două lumi, cum se întâlnesc scriitorii pe un cuvânt fragil, cum ard ei la sfârșit de veac, nu-i vidică nimeni, sunt bolnavi de poezie, sunt salvați prin poezie.

Cartea „**Magnet**” se adresează celor care vin spre poezie.

Dar cine are curajul să nu vină ?

Există pentru toate o memorie minerală, o memorie în care ne pierdem de mii de ani ... Există salvarea ...

11. INTERIORUL SFERIC AL TEXTULUI

„ *Încă o mie de poezi deodată cu mine/ În aceeași clipă, sub aceeași stare/ Pretutindeni prin lume, răzleți, scriu/ Tresare același pământ într-o unică floare /* „ (Lothus).

Editura „ **Viața arădeană** „ – 2004, prin directorul de editură Sabin Bodea, ne provoacă duios cu un nou volum de Eugen Evu, volum apărut la serbarea artistului, 60 de ani de viață și o veșnicie de scris, volum intitulat „ **REZERVA DE DUIOȘIE** „

Acest volum începe cu o „ Mică istorie literară : Eugen Evu „, schițând pe scurt viața, opera, premiile date și cele care nu vor fi date niciodată, meserii bune pentru un poet: lăcătuș, oțelar, salvamar, muncitor necalificat, cântăreț de local, șomer,

pensionar, înger ... Dincolo de nota literară, este însă poezia, care cuprinde viața poetului, așa cum este, un vers între o viață și alta.

Duios poetul trecea prin viața noastră, printr-o cetate în ruină și cădere în înger, volumul este o lacrimă pe obrazul celui alt.

Grafica volumului este susținută de prietenii pictori și graficieni, iubitori de frumos și de filele din dosarele securității acolo unde Eugen Evu a murit puțin.

În acest volum poetul își redescoperă duișia din poezia cea de toate zilele, cu bucurie și durere. Lumina, logosul, spațiul curbat, chipul pierdut, florile dalbe, toate înseamnă teme ale unei poezii care s-a definit exact în scrisul lui Eugen.

„ Lumina rană a vederii „ este o temă profundă în poezia aceasta, care cheamă lucrurile de început, de dinaintea cuvintelor, pentru că este o foame de puritate la Eugen, o foame care depășește înțelegea obișnuită, Eugen ne cheamă și ne inițiază într-o altă lume.

Durerea poetului pentru Hunedoara, ca oraș în dificultate, dar nu numai pentru Hunedoara este vizibilă, poetul nu acuză, el cântă și cântarea sa urcă orașul mai sus cu un secol.

Arta este privită ca mod de evadare și devenire la Eugen Evu, el se simte solidar cu toți artiștii care suferă, iar cu poezii cu mult mai mult, este în același copac cu scribi. De fapt și mărturisește că moartea poetului este numai în limba română, ca un loc în care se poate învia.

Secretul ființei umane este undeva între apele dulci și cele sărate, între fălcile leviathanului, în spatele oglinzii. Poemul „ **În spatele oglinzii** „ dezvăluie și ascunde entitatea reală, totodată.

Adevărul despre poezie este scris, este trăit, este murit de poet: „ *Dar adevăr zic vouă: / numai întrebările definesc omul – întrebările răspund.*” Ce ar putea extrage poetul din pretutindeni și nicăieri, din nadirul tragediilor ?

Ajuns la o maturitate care doare și unde suferința este unitatea de măsură a poemului, Eugen Evu și –a păstrat o anumită rezervă, un loc în care se poate refugia : POEZIA.

E multă singurătate și tristețe în volum, dar și mult vers care iluminează ființa cititorului, într-o vreme când poezia a ajuns locul în care se pierd luminile ...

Cum este starea poetului ? Răspunsul poetului : „ *Eram oarecum în lanul acela de înflorit / și deopotrivă în interiorul sferic al textului / ...* „

12. FORȚAREA LIMITELOR

Dincolo de anii pe care i-a numărat și i-a trăit pentru a fi mai înțelept cu un vers, Eugen Evu își forțează limitele în creația sa din volumul „ **STĂPÂNUL JOCULUI** „ . Această forțare de limite prin har și prin blândă scriere cu vârful inimii, creează o stare de artă în mijlocul unui joc. E jocul vieții care omoară umbrele.

Volumul apare în colecția „ **Biblioteca Provincia Corvina** „, Hunedoara, 2004, în jocul propriu al autorului care nu a luat nimic în joacă în momentul când a trăit aceste poeme.

Pentru a se regăsi poetul forțează limitele propriului timp și a cărnii sale dureros de reală, izbindu-se de limita intimă a limbajului, a limbii române. Din dragoste de vers Eugen își iubește limba și o consideră ca de esență poetică, prin variantele ei de vorbire cu sufletul. Deși limba română, ca orice limbă are și limite, ea este ținutul în care locuiește scriitorul, este pricină de geografie a cărnii. În lipsa unor cuvinte care se leagă exclusiv de divinitate, precum în limba ebraică veche sau greaca veche, mai

apropiate de eden ca punct de rostire, Evu își redescoperă limba română proprie și prin vers, cea care este a tuturor.

Iată câteva provocări ale limitelor : „ *geme moartea, înțelesul luminii în dorință, moartea plângând îngroșa vocea cyborgului* „.

Ideea se dilată brusc în stare: „*Îmi doresc să mă nasc eu pe mine/ Din moartea care nu mai devine* „ (**Cântec de copil stelar**) Este aici starea de întrupare a celui care idee fiind fuge de carne, trăind în idee, adică tinderea spre kenoză, dar asta este o altă poveste care, evident, ne depășește, dar care se poate deveni..

De remarcat căderea omului, iar din această cădere soluția pare a fi esența între adevărul biblic, știința modernă și arta modernă - **psihofizicianul** Eugen Evu ca identitate în fruct.

Presiunea externă a realului provoacă suferința, dar și evadarea în virtual, care evadare este dureroasă : „ *Devorați de virtual* „ – din poemul „ *Lazaretul* „.

Suferința este punctul în care poemul se scrie prin trăire la Eugen., iar punctul de sprijin este „ *Nordul inimii* „ . „ *Atemporalul din spații își va naște, murind, adevărul* „ *Calea aceasta trece prin moarte, iar virtual poetul și-o asumă, moare împreună cu celălalt.*

Sunt versuri de o frumusețe a duioșiei : „ *Un salt de veac pe aripa unui fluture.- O ruptură cât un fir de mătase. – Să le adaug parfumul esențelor subțiri. – Punțile de legătură ale fulgerelor mentale...* „

Poemul intitulat chiar „ *Poem explicit* „, dezleagă puțin din trăirea poetului în profunzimea ei de viață, totul tinde spre memoria luminii, care „*digitalizează astralul*”.

Privind din lumina creației, Eugen Evu remarcă faptul că poetul participă la opera Devenirii Divine a viului.

Este o icoană de vorbire în volumul „ *Stăpânul jocului* „, de esență creștină, vorbire care uneori îl depășește pe poet..

Poetul își regizează volumul între citate din Scriptură, dureros de adevărate din poziția divinului, și definirea prin tex literar a gândirii poetice pure la poetul care a trecut prin iad, pentru a se adresa stăpânului jocului.

„ *Sau să pot avea alienarea iluziei că mă pot dezvăța de murire* „

Poezia asumată poate duce la alienare, la cădere.

Și vorba lui Eugen Evu, doar întrebările răspund...

Dureros de durerea celui care cade, poemul „ **Transplant** „, constată compatibilitatea, poate științifică, dintre carnea porcului și carnea omului ce permite transplantul de organe de la animal la om, ca mod de existență în realul contemporan. Durerea pare cu atât mai mare cu cât carnea, sau trupul omului ar trebui să fie Templul.

„ *Lacrima porcului din lacrima omului/ Oare ce vede ?* „ – **Transplantul.**

Deci Eugen Evu a debutat în această vârstă de 60 de ani cu volumul „ **Stăpânul jocului** „, provocându-ne la întrebările paralele vieții noastre de zi cu zi.

13. ...mesaj la 60 de ani ...

Eugen Evul prin volumul „ Umbra Luminei „, parte din cartea „ Stăpânul jocului”, Biblioteca Provincia Corvina „, Hunedoara, 2004, dă un mesaj de scriitor matur, de scriitor care pune degetul pe rana din viața sa.

Principala operă a unui artist este viața sa.

În structura volumului sunt fotografiile de familie, desene preferate, extrase după dosarul de securitate activ înainte de 1989 în România, dar nu mort în prezent, citate din Biblie, peisaje preferate din Țara Hațegului și din jurul Hunedoarei, locul de naștere și de suferință, multe altele care trimit pur și simplu la viața sa.

Puțini critici vor înțelege că viața unui artist este importantă.

Priveam la tablourile lui Van Gogh și vedeam un peisaj simplu, o biserică, o fereastră, o noapte înstelată, opera apropiată, de lângă tine, la mâna ta dreaptă, cum se exprimă în limba engleză, pietonul prin veacul acesta. Fereastra pictată de celebrul artist ar trece neobservată în acest secol al experiențelor de tot felul, în afara vieții unui om, umilă, fragilă și de trăit, care în sine este răzbierea prin potop pe corabia operei proprii, la capătul călătoriei fiind curcubeul nevăzut al sufletului său.

De multe ori viața unui artist trece neobservată, ieșirile sale la rampă în lumina reflectoarelor zilei, țipătul ne țipăt al publicității de ocazie sunt preferate.

Curvia unui artist este mai importantă decât viața sa firească în mijlocul familiei, deși Dumnezeu a dat poetului totul și cel mai mult Creatorul urăște curvia.

Moto de Eugen Evu : „Vă sunt prea aproape: Să nu mă vedeți „

E multă tristețe în afirmația poetului, care preferă țipătul tăcut al lui Munch, sau imaginea unui vas vechi, de la începuturile lumii. Câinele lui Eugen Evu apare într-o fotografie și acest animal simplu care nu a avut habar de poezie, dar a trăit poezia lângă stăpânul său, poetul, stăpânul jocului. A ținut la Eugen, în mod tăcut, cu dragoste și bucurie.

Un critic literar se va grăbi să dea sentințe neargumentate, pentru a da o probă de putere fără de autoritate, de stabili ierarhii fără valoare, de a stăpâni nimicul.

Și criticii mușcă, nu-i așa ?

Umbra Luminei este un volum profund care descoperă pentru amatorii jocului nașterea poetului dintr-un vers, apoi sentimentul adânc al toamnei, memoria poeziei, mașina timpului interior și greva scrisului, poezia prin fotosinteză (!!), D.U.I., estimp, în câmpul semantic mi-e inima trează, spune poetul, sau poem despre poem.

Concluzia: Ceea ce nu poate fi exprimat/ Așadar nu există.”- „Poem printr-o fotosinteză.” La Eugen existența în devenire se exprimă prin fluctuații biomagnetice : „ Dumnezeu a creat magnetismul pentru a se oglindi în el Dimineața „

Mesajul lui la șase zeci de ani: „Murim de dor, murim intraductibil.” –

14. MESAJUL

“ Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire .“ (2 Tim 3:16)

Orice mesaj din Sfânta Scriptură are menirea de a ne comunica gândurile lui Dumnezeu despre noi, de a ne lumina calea pe care trebuie să o urmăm, indiferent de timpul în care ne aflăm, deoarece El este etern, iar mesajul trebuie să fie atât etern cât și concret, să ajungă la inima omului, care are nevoie de prezența Duhului în viața sa de fiecare zi.

Artistul ca și mesager, în împlinirea destinului primit trebuie să transmită un mesaj actual, ușor accesibil și pertinent celor din jurul său, pentru timpul în care se împlinește devenirea sa ca artist, pentru locul unde este dus Cuvântul, pentru oamenii vii, concreți, care acceptă Cuvântul ca venind de sus, din sfera celor curate.

În această relație vie, în centru se află mesajul ca voință divină, apoi sursa și destinatarul mesajului sau primitorul.

Deoarece prin Isus Dumnezeu a vorbit omului, mesajul nu poate fi oprit, ajunge direct la inima omului. Acest demers nu poate fi eludat, este deja un dat civilizației marcată profund de creștinism, dincolo de opțiunile noastre politice sau geografice.

1. Mesajul vine de la cultura specifică creștinismului și ajunge la artist în forma și în limba potrivită și accesibilă culturii acestuia. Este relația directă Dumnezeu – mesager - primitor.

2. Artistul trebuie să se aplece asupra textului în sine ca existent și preexistent, să-l studieze cu intensitate, sub îndrumarea Duhului și să-l înțeleagă în limba și forma în care a fost dat de Dumnezeu, în esența ultimă - divină, dincolo de omul concret, dar prin acesta.

3. Mesajul trebuie să ajungă, însă, la destinație în limba și forma ușor de primit și acceptat de oamenii care ascultă sau citesc mesajul, conform culturii primitorului, să fie un mesaj proaspăt, actual.

4. Mesajul trebuie să vină la primitor într-un mod direct, fără ca să fie alterat de cultura artistului, ca un mesaj viu, plin de putere care să zidească, să întărească, să îndrume, să ilumineze suflete, chiar să critice în mod pozitiv.

Dumnezeu este viu, textul este viu cu putere de pătrundere, aceasta este concluzia la care trebuie să ajungă primitorul, aflat în fața unei scrieri artistice, indiferent de stil.

15. TRESĂRIEA FOCULUI LA EUGEN EVU

Vine o vreme când **focul** tresare. Din adânc, și arde și purifică și deschide astfel o nouă cale, un alt drum.

Aflat la volumul al doilea din scrierile sale în aparență ca fiind proză, dar poate poem epic, Eugen Evu, a publicat, cum a putut, învingând tendințele vremurilor, cartea „ **TRESĂRIEA FOCULUI (II)** „, cuprinzând părțile *Briliantul și noaptea (jurnale 1980 – 2006)*, *Cârțița pe acoperiș și Cagule*.

Editura „ **CORVIN** „ – Deva, 2006 a acceptat oferta acestui important scriitor, poet, eseist, romancier, editor de revistă, mentor de cărți, crescător de tineri poeți în Țara Hunedoarei și Țara Hațegului, barman și șomer, om care a trăit în timpul vieții sale și a epocii pe care nu a avut puterea să o aleagă, ci să lupte în ea.

În acest volum, cu tentă autobiografică, autorul descrie viața sa, care, din fericire, nu se limitează numai la persoana sa, descrie **epoca** pe care a trăit-o în România înainte de 1989 și după acest semn de trecere, descrie oamenii pe care i-a întâlnit, efortul scriitorului de a realiza volumele pe care le duce în trup, cronica interioară a cărții sale unice, adică **manuscrisul** care de fapt nu are titluri, nu are limite, nu are început sau sfârșit, manuscris ce-l poartă fiecare autor în parte cu sine, ca o greutate, ca un fruct, ca o lacrimă, ca o deșertăciune, ca oaza în care trăiește, ca neantul pe care l-a depășit și pentru a ajunge la neantul de sus, apoi să poată atinge cuvintele lui Dumnezeu, imediat, după ușa acestor scrieri.

Cartea merită citită pentru că pune în lumină un miracol, acela de a scrie, a publica și a face cunoscut lumii peste treizeci de cărți conform listei propuse de autor, dar poate mai multe, îngropate prin edituri sau pe la oamenii de bine care au trăit totdeauna în istorie. Cartea este și o continuare a volumului scris anterior, purtând același titlu, dar și o continuare a **cronicii**.

Cartea este una serioasă, are dovezi, se bazează pe durere, pe multe premii primite de-a lungul timpului, pe oamenii pe care i-a promovat și i-a susținut autorul, pe oamenii pe care i-a lapidat și căroră le –a pus în față oglinda să își vadă chipul marcat de ură, se bazează pe autoritățile care întotdeauna au neglijat cultura română, pentru că aveau totdeauna ceva mai bun de făcut, să promoveze doctrina comunistă venită din **est**, sau pe cea clasică a consumismului, venită din **vest**.

Cartea are la bază multe **cărți** care trec prin sufletul unui poet în decursul vieții, cărți care se cheamă unele pe altele, aparent haotic, pentru ca, apoi, să apară ieșirea de serviciu care duce la opera capitală, la volumul de versuri, la proiectul revistei. Ceea ce radiază din carte este lupta pe care Eugen Evu a dus-o, luptă cu sine în decursul vremurilor, a **evului** în care a trăit și a murit și a scris. Se identifică tot mai mult cu acest ev.

În paralel scriitorul notează modul cum și-a crescut copii și modul cum și-a crescut poezii din zona Hunedoarei pe care i-a promovat, apoi relațiile cu familia, uneori complicate, alteori acide, relații care au evoluat în timp în mod ciudat, de la mesajul lăsat de tatăl său fiului mai mare, Eugen, pentru frații lui și pentru neamuri, de la mesajul venit din inima sa pentru copii săi, cu o forță care schimbă destine.

Totodată autorul atinge socialul, locul de unde îi vin loviturile, descrie mecanismul care distrugea viața în timpul comunismului, suferința sa, organele partidului care acționau asupra omului în numele unui viitor mai înalt pentru alții pe care îi abandona, sistemul securității ca poliție politică, bazat pe dosarul său format în acele vremuri, dar și pe amintirile sale, pe jurnalul său, mărturie tristă a neputinței de a răzbi într-o țară mică și măcinată de politic. Dincolo de vremurile acelea, jurnalul său prezintă aproape același mecanism care s-a perpetuat în alte forme după anul 1989, într-o zonă monoindustrială, aflată în cădere liberă din punct de vedere economic, ceea ce a făcut ca oamenii să se agațe de iluzia că cel de lângă tine este de vină... mereu altul este de vină, iar poporul este masa de manevră care declanșează interesele celor care au iubit și iubesc puterea ca mod de a ieși din istorie, de fapt ...

Dovezile din carte sunt pertinente și aduc cititorului imaginea unei lumi din această parte a Europei, a unei societăți aflate în tranziție spre descompunerea morală și spre altceva decât am fost educați, învățați, proiectați, într-o lume care l-a refuzat pe Dumnezeu și care a fost mereu incomodată de Dumnezeu.

Cartea - eseu, mărturie, autobiografie și roman în paralel, nu menține un stil, un program, viziunea din carte este dictată de viața lui Eugen Evu, scriitorul, **scribul** de la Hunedoara, care a notat evenimentele din acel loc, evenimente care au determinat stilul.

Viziunea asumată de autor este a unuia care a acceptat mediul închis dintr-un oraș industrial construit special pentru epoca socialistă și comunistă, pe valorile rigide ale acestui sistem care au generat ulterior un populism ieftin ce a deturnat sensul istoriei la români.

Eugen Evu nu a evadat, a rămas în cetate, la masa sa de scris, la odiseea sa interioară, la suferința inerentă, pentru că trebuia să-și scrie cărțile, să fie martorul unor lucrări mult mai înalte.

A face o paralelă între viața sa așa cum apare în această carte și viața altor scriitori mari din lume, te determină să accepți că în România există scriitori mari

care nu sunt scoși în față pentru a fi o mărturie în Europa sau altundeva, despre ceea ce înseamnă opera de artă la români.

Disperarea răzbate din această carte, dar nu este numai a lui Eugen Evu, este a multora ca el care caută ieșirea în lume ...pe scara de serviciu, pentru că restul ieșirilor sunt ocupate de politrucii care trăiesc în acest veac de parcă ar fi artiști, **vip** – urile necesare ...

Cartea trebuie citită.

Cartea a fost hulită. Cartea incomodează sau atrage laude, cartea acuză sau iartă, uneori, ce are psalm și tragedie, texte de înțelepciune sau de anatemă ...

Personajele din carte au trăit, trăiesc și își asumă o altă viață decât cea morală normală, își asumă „**țeapa**”, necesară în vremuri triste, pe care să o plaseze altuia...

Cartea descrie lupta scriitorului într-un oraș de provincie pentru a menține în viață o revistă, o revistă de cultură, în care să se scrie literatură, poezii și eseuri, într-o lume a **mafiei** fierului vechi și a zguri, a depărtării de fondurile necesare dezvoltării regiunii monoindustriale, să scrii mânat de tresărirea focului, era soluția ...

Istoria, natura, cartea, copiii, familia, noaptea care își crește plantația de briliante, scrisul ca mod de evadare și de zidire sunt repere care dau cărții valoarea de **epistolă**. Poate cititorul va ierta unele pete de negru în peisajul operei pe care Eugen Evu a pus-o acolo din revoltă, poate va înțelege destinul unui poet care a rezistat, chiar și fizic, tensiunilor din epoca tranzițiilor de tot felul.

Frazele, ideile, sunt scurte dar pătrunzătoare, întregul se încheagă din fragmente care dau imaginea spirituală a vremii.

Eugen Evu a fost necruțător cu sine, uneori, dar și cu alții, a găsit în final ieșirea

...

„*Orașul ucide axiomele, ucide înțelepciunea rurală, ucide instinctele active, vitale.*

Cât din cel ce ești, este meritul tău ? Cât al spaimelor, eșecurilor, distrugerilor, iluziilor, extazelor, cine ești tu de fapt ? Ai aflat ? „

„E nevoie de un profet batjocoritor. „ (Biefs)

„ Urne în care doar me timpul. „

Citatele pot continua, idei care au marcat gândirea scriitorului, toate formează cartea aceasta, manuscrisul. Din păcate această carte avea nevoie de a exista în spate o fundație, de o editură, de specialiști care să ajute acestui demers.

Eugen Evu a făcut totul singur, cum a putut, e mărturia sa, deși ceea ce a făcut la Hunedoara e semănat și seamănă a **instituție**, ce adună energiile din loc.

Peste vremuri această mărturie va fi peisajul din vremuri neînțelese încă ...

„*Pierderile mele eu însumi le-am determinat, sfătuit de geamănul interior. El nu moare, el e mai viu decât cainiții ...*

*Dacă unul dintre voi a căzut în utopia răscumpărării lui Iov, după ce își pierde averile și familia, a greșit ... deoarece ceea ce a pierdut a fost bun pierdut, iar ceea ce a primit, o nouă familie, o nouă bunăstare, etc., au fost ALTELE „ – scrie **autorul**.*

primăvara, 2007.

16. NEAUZIT DE LUMINĂ

Cu un efort radiant pentru cititor, Eugen Evu se bucură de reîntoarcerea în patria sa, sferă de trăire poetică, sub umbra stelelor care cântă și care ne cheamă la unire cu nevăzutul, așa se lasă scris poetul în volumul „**NEAUZIT DE LUMINĂ**”, cartea apărută sub semnul AS. C.U.S. *Provincia Corvina*, Hunedoara - 2007, scriere de versuri care ne dă măsura luminii și întunericului în forma versului durut.

Ajuns la maturitatea de expresie, la posibilitatea de a da formă poeziei care îl macină de o viață, Eugen Evu privește cu o detașare remarcabilă marile evenimente din istoria sa, pe care le transformă în poem prin cântec de cuvânt pereche rotitor, prin jocul suprem care ne prinde în ritmul etern al existenței, prin dragostea de sus care marchează ființa umană până la ardere pentru ca sămânța să-și elibereze **zeii** cei de toate zilele și secretele **sensului** într-un univers fremătând.

Volumul de versuri este unul profund și cheamă la profunzime, dincolo de cuvinte există experiența în stare pură a poetului care privește prin poem ca prin telescopul **Hubble** până în profunzimea ființei.

Întunericul potențează lumina, cele două părți ale lumii se regăsesc metaforic în **Abelcain**, ființă unică, relevantă, ca o regăsire a trupului pierdut, soluție a lumii pierdute.

Din orașul în care trăiește, de la peisajul mirific al Ardealului, de la familie, de la prieten și de la singurătatea în aproape își trage poetul temele, dar în toate descoperă ceva profund, fără egal, venind de la Dumnezeu, o esență jucăușă și cântătoare, cu toate că în spatele versului se află multă tristețe. Moartea sau întunericul nu-l sperie pe Eugen Evu, are siguranța unuia care știe pentru un **dincolo nedefinit**, face doar o călătorie cu pământul pe pământ fiind, învăluit în misterele descoperite celor inițiați, iar el, cu certitudine, este un **inițiat** prin scris, ca mod de eliberare a ființei de greutatea pământului netrăit.

Cartea se impune a fi citită pentru că aduce noutatea spunerii luminii despre om.

Cântec despre Strei, iată motivul de a fi auzit, sau orgasmul universal care face posibilă întâlnirea lumii cu lumea, la nivel intim superior spiritual, în intimitatea ființei.

La finalul cărții autorul scrie o scrisoare **cetitorului** său în care își apără demnitatea de a fi poet, după cum preotul își apără slujirea, după cum medicul își apără soluțiile care dau vindecare, după cum judecătorul și motivează dreptatea, sau după cum filozoful își caută adevărul: **poetul este parte a cetății și asta vine de departe, din regulile dintâi, puse la baza societății și a civilizației.**

„**Poezia e pâinea care te mușcă, apoi te mănâncă și rup toți din tine. Cei mai de-aproape, vezi bine. Se zice „om bun ca pâinea caldă...”.** Un canibalism ultra - subtil, subliminal nu-i așa? **Totuși, după Abel și Cain cu a lor poveste a jertfelor, e mai uman decât înțelesul mai bătrânei ziceri: „...sărmanul om, era prea bun dar l-au mâncat fript!”**... „ - iată cum scrie Eugen Evu epistola sa către **cetitoriu**.

De la taina ascunderii în zeu la iubirea femeii urâte, așa este planul poetic instinctiv pus în operă de autor: „*moartea trecu mai departe răsând / hăcuind, mă privi peste umăr... / eu în metaforă, capcane-nflorind, / rar, începusem să număr / ...* „

Iată taina vieții, scrisă pentru a o înțelege oricine: „*Numai femeia urâtă / Se dăruie nelăsându - ți nimic / Femeia ardentă / Ca vârful vâpăii albe / Când intră în cer / Răsucit / Femeia îndelung răbdătoare / La trântă cu stihia și frigul din / Orgasmele mecanice / Femeia urâtă mai presus / Decât mironosița / Ea se omoară iubind / ...* „

Viața este un **dar**, iar marile daruri au forme bizare, greu de recunoscut, pentru a ne folosi de logos și a ajunge la ele, pentru a pune la bătaie ființa întregă, trupul, mintea, inima și pentru a culege darul acesta, să trecem dincolo de **chip și trup**,

pentru a ajunge la **tiparul** ființei profunde, pentru a ajunge la inimă, la esență, la adâncul florii ...

Dincolo de toate, poetul deslușește regulile tainelor, peste gardul paradoxului care ne forțează limitele : „ *Vibrația ucide vibrația / Pentru a continua / Ireversibilă curbând / Spațiutimpul.* / „

După o viață de scris, Eugen Evu simte nevoia inventării de cuvinte pentru că dincolo de ele se află sensul. Continuă, așadar, linia venind de la Lucian Blaga, Nichita Stănescu, Mircea Eliade, Ion Barbu, trecând prin **imnele** lui Ioan Alexandru și prin cântecul de dragoste după model eminescian. Prin aceste demersuri Eugen Evu a spart limita superioară a poemului său unic, ascuns în mii de poezii și în multe pagini de eseu, de proză cântând, de planuri nespuse și neuzite de lumină și trasează o linie importantă în literatura română, după **stil transilvan** ...

Poetul și-a luat în serios slujirea, s-a detașat de experiențele facile moderne și trecătoare ale literaturii, de aceea nevoia metaforei **zeului sau a demiurgului, sau a magului**, efortul de sugera rolul scriitorului în societatea informațională, acela de a culege esențele, de a iubi ceea ce aparent este urât, pentru că valorile ultime nu sunt valorile la modă ...

Indirect Eugen Evu își lasă testamentul, a simțit nevoia de a- l scrie : „ *De unde-am venit, ori am fost cel adus / Doar fratele Vânt din memoria Firii / Și smuls întru iarăși zburare în sus / Sărute -Ți lumina splendorii iubirii / Eu cânt! Iar Povestea trăită rămâne / răsărind din Apus! Iaca, / m-am dus, / prin cartea cu spice secerate, / în Pâine.* „

Multe titluri de poem pot fi reținute, ele descoperă traseul de urmat pentru poezii din neamul din care vine Eugen Evu : „ LUMINA NEAGRĂ, CHIMION ALCHIMION, ELEGIE SUBLUNARĂ, VIERMELE ECOLOGIC, A MURI CA PARTE MOARTEA, ÎNVĂȚARE PRIN DEZVĂȚARE, etc „

Eugen Evu ne îndeamnă să ne trăim viața, dincolo de rețete și formule: „ *în natură toate ființele / tind a se anula reciproc / prin copulare prin magnetism / prin empatie prin germinație / prin disimulare întru / celălalt / întru altceva / altcineva* „ .

Există poezie de revoltă, împotriva violenței spirituale și a mediului care refuză schimbarea, darul, miracolul, care conservă răul ca formă de civilizație, revolta poetului este una care merge la esență și care condamnă moartea vieții în plină viață, care radiază nememoria vechiului model social.

Putem redescoperi la Eugen Evu și starea de patriotism discret a celui care își apără teritoriul, **spațiutimpul** său, matricea, cetatea, poeme care strigă spre deschiderea necesară oricărui neam spre posibilitățile spre civilizație, legat mai mult de cele spirituale și de valori care zidesc.

„ *Cu un cosor am crestat pielea ta / Mesteacăn frate de cruce, de vânt, / Numele a crescut înspre nord arătând / Săgetat arătând azimut la o stea* „ – așa se semnează poetul, simplu, identificându-se cu cele divine, cele simple și profunde prin această simplitate a harului, prin deschiderea spre sensul adânc din univers ...

Cartea este una care sugerează roadele lui septembrie, e cartea roadelor care luminează întunericul prin cântec la margine de lume, un septembrie în care s-a și născut, un loc în timpul încrustat adânc în cele trainice ...

noiembrie 2007.

17. PURPURA IARNA

„ **Purpura iarna** „ este titlul volumului de versuri semnat scriitorul **Eugen Evu**, un titlu al esențelor și profunzimii, un volum care își lasă greutatea în cuvintele scrise și purtate ulterior de cititorul pătruns de sens într-un ritual al rescrierii vieții.

Spre deosebire de celelalte volume, acesta, apărut la Editura „ **Eubeea** „, Timișoara – 2006, consilier editorial pe **Nina Ceranu** și lector pe **Ilie Chelariu**, are mai multă putere, e puterea poetul trecut prin experiențele vieții, substanța poemelor se trage de aici din adâncul vieții, din sângele invadat de univers și de creație. Volumul e unitar prin seriozitate și profunzime, deși uneori Eugen Evu plătește un preț bun pentru graba sa de a trece de bariera ideii.

În această carte poetul a pus nu numai talentul și abilitatea de a rămâne pe insula poemului, ci și tragedia celui care scrie pe vreme de schimbare de vremuri, tragedia celui care primește în față schimbarea ritmului, a perspectivei lirice, a căderii munților într-un cuvânt, a rescrierii vieții pe alte coordonate. E o stare deplin asumată și convertită în metaforă și-n viziune. Eugen Evu a ajuns la o vârstă la care nu se mai pot face experiențe literare deoarece experiența volumelor anterioare și a vieții în sine e suficientă.

Ce este de remarcat la acest volum este **viziunea**, una îndelung prelucrată în timp, macerată de versul tainic al poetului refuzat și acceptat de lume, căutat și uitat, a celui care nu poate părăsi insula poemului, pur și simplu, rămâne pe val, sub val și - n albastru care mușcă.

Într-un fel poetul nu renunță la marile sale teme, care deja fac parte din ființa sa: **muntele, Ardealul, poemul nins de lumină, rugul înflorit, anotimpul captat de idee, pământul făpturii prelucrat de timp și Dumnezeuul timpului, elegia, privirea lui Dumnezeu în taina deschisă precum floarea, istoria noastră atinsă de brume, sunetul universului, greutatea destinului pe o secundă, umbrele, patria poetului**. Chiar titlurile poemelor trimit la ideea care arde, la rugul ascuns de cuvinte.

Volumul are referințe critice adunate din arhiva spirituală a vremii, semnate de Sultana Craia, Al. Pintescu, Adrian Popescu, Laurențiu Ulici, Ion Mircea, sau Angelo Manita, care scriu despre poet și opera sa, despre insula poemului mutată la Hunedoara, sunt cuvinte adunate cu grijă pentru a ne prezenta oglinda unui destin ieșit din mecanismele intime ale societății în România, la cumpăna dintre un timp și alt timp, mai altfel, mai plin de tragic și de suferință.

Eugen Evu a riscat pe poezie și pe scrisul său care iese din tipare prin știința compoziție, abordând transcendentalul, punând sigilul pe vers sub semnele „ **eviene** „, căzând în ființa veche a omului pentru a redescoperi legănarea simfonică a versului și **arheoființa**, a căuta fertilitatea sub noi forme, într-o libertate care la un moment dat pune problema dependenței de sine ca de o carne a universului care crește în toate lucrurile, invadând versul.

Uneori poetul duce cuvântul la limită, cuvântul explodează și devine ceva nou, palpabil și măsurabil: **extazil, hierofania – învierii, dezbrăcișarea, sfera zburată**, aducând aminte de muzica din floarea de **lilion** pe care o inventase în tinerețea sa, cea deschisă și pregătită ca o capcană pentru poetul tânăr.

Volumul este numai partea văzută a temelor poemelor scrise și durute, acolo, în adânc, e cartea în proză, „ **TRESĂRIREA FOCULUI** „- cu volumele unu și doi (ultimul volum apărut tot în anul 2006), urmate de altele, deschizând secretele poemului - **briliantul și noaptea, cârtița pe acoperiș, cagulele, și anvelopele stelelor reci**, explicând neexplicabilul poeziei.

Versurile au o taină bine temperată și radiază idei care vin de la creația lumii și duc la ultimele descoperiri științifice, spirituale, istorice, arheologice, releagă esențele

pierdute, dar Eugen Evu își asumă riscurile, făcând din poem un fel de **manuscris vechi** venit din zone nebănuite: **creierul dublă sămânță, interiorul ninsorii, umbră a luminei, meridianul sinergic, materia migrează, filamentul infraseismic, cadavrul furtunii** - sunt cuvinte elastice care nu sunt compuse cu abilitate, ci denotă stăpânirea științei de prinde infinitul într-o picătură de sânge primită la naștere și dusă în netimp. Dar e și religie, sau redescoperirea credinței, ca mod de abordare a universului prin vers.

Desigur că toate aceste trădează pasiunea poetului pentru marile **experiențe** ale omului în istorie, de la geneză, la exod, la sacrificiul copiilor pe lama tăioasă a timpului, la înviere și la moarte, totodată, la un drum al Damascului, ca mod de trece de capcanele trupului, înspre miracol.

„*Suntem în două lumi cu trecere – nspre a treia / În interregn realitatea noastră este cel mai mare Mister / poezia este al cuvântului cer.* (**Miracol**).

„*La marginea textului înfloresc viorele din urme de urs* „ (**Lăcrimioarei**).

„*În ceramica făpturii, indestructibile / semnele își așteaptă mărturisitorul. / Arheoființa se lasă citită în sus: E un joc care bucură Timpul* „ (**În ceramica făpturii**).

Trăgând linie între viața sa trăită și cea posibilă, Eugen Evu crede că cel puțin nu a trăit pe seama altora, și -a depășit toate crizele, a avut bucuria de a privi la bucuria celuilalt, a descoperit mărinimia lichelei, a avut vrăjmași de elită și s-a simțit eliberat la scânteia divină ascunsă în femeia sa, apoi eliberarea iertării venită din poemul care a evoluat într-o ființă stranie ce caută logosul, spre purpura iernii, un contrast de roșu pe alb, semna al maturității care și-a găsit echilibrul în scris.

Anul 2006 a fost anul cel mai atent pentru Eugen Evu, un an în care au apărut: volumul de versuri, proza sa eseu și poem masiv al focului, s-a prelungit prin **antologia** poezilor tineri de Hunedoara, **INEL DE AUR FĂRĂ CORB**, lăsând urmași în cetate, a trăit aventura revistei „**NOVA PROVINCIA CORVINA** „ și alte mistere pe care numai el le poate reține și defini. Din aceste motive provocă acum literatura cu stilul **evian**, și toate fără resurse financiare extraordinare, doar cu energia de a scrie bine într-o vreme când e la modă să scrii banalități cu etichetă europeană.

Despre fruntea poetului scrie:

„*Fruntea poetului e un cuib stelar în care / Și-a zidit neliniștea altarul* „ (**Altarul poetului**) – acolo în ființa sa s-a redescoperit pe sine pur și simplu viu, într-un mod în care scapă vameșului de la limita monadelor și a muntelui.

Evu semnează :

„*Fără teamă mi-a stat pe umăr / Pasărea morții !.* (**Paserea morții**)

El pune și ipoteza exactă a luării cuvintelor din ființa sa trecătoare:

„*... luați-mi cuvintele voi cei ce sunt / tu nu ești dincoace de noima textului / ești înlăuntrul Lui, pe genunchi / „* (**Luați-mi cuvintele !**)

iarna, 15 ian. 2007.-

18. CARTEA ÎNTÂLNIRILOR

Eugen Evu se înșeală atunci când crede că ultima sa carte intitulată „**CARTEA ÎNTÂLNIRILOR** „ – Editura Polidava - Deva, 2008 – îi aparține în totalitate, cu toate că își asumă rolul regizorului într-un film al imaginilor văzute cu mintea cea bună a scriitorului. E o carte care pornește din ființa sa, în esență, dar care aparține, paradoxal, unor personaje ideale și reale totodată din cultura hunedoreană de oriunde

ar fi în Europa, într-un mod care scapă autorului. El și-a dorit o panoramă a întâlnirilor sale de fiecare dată pe drumul Hunedoarei (a se citit într-un fel, pe **drumul Damascului personal**), cu persoane diferite, venite din direcții contrarii pentru a vedea flacăra ce arde încă în Țara Hunedoarei, umbrită de castel și de cetatea din cetate.

Eugen Evu pare a face inventarul acestor **întâlniri** tainice în felul lor pentru că țin de secretul artistului de a se vedea în alți artiști, pentru că țin de măiestria celui care vrea să-și trăiască opera, mai ales cea care nu o poate scrie din motive sentimentale, sau de respirație pe vreme de ceață.

Cartea continuă epopeea sa **TRESĂRIREA FOCULUI** , e partea a treia, dar credem că mereu deschisă spre partea cea infinită, incontrollabilă, care vine peste oamenii Hunedoarei, așa cum vede în felul său unic autorul. E o **carte jucăușă**, șoptește autorul la urechea cititorului, dar cine să-l creadă, e un joc serios: jocul de-a viața, când multe lucruri în jurul nostru cad în ruină, se sting, iar altele nu se nasc, doar simțim durerea nașterii ...

Dacă nu ar fi luat cele fundamentale cu zâmbetul pe buze, în stilul copiilor care gândesc la fel ca oamenii marii, când spun metafore în loc de povestiri ... A fost norocul său, așa a rezistat, așa i-a făcut pe alții să reziste, pentru ca focul să tresară, precum jertfa de seară pe altarul de zgură al Hunedoarei ...

De fapt Eugen Evu a fost prezent la întâlnirile pe care i le-a pregătit Dumnezeu, într-o zi când s-a născut ...

Adună scrieri despre opera sa, adună scrieri despre opera celor din Școala de Hunedoara, de parcă ar fi un singur manuscris care continuă povestea începută de alții, continuată de Eugen, prelinsă spre fereastra de diamant a Europei, ca o flacăra mai degrabă care luminează ziua de fiecare zi ...

Autorul pornește de la **poezie**, e motivul volumului de ... proză, care își depășește condiția de proză devenind **epistolă** ....

„ *Lăsați cuvintele poezilor să zboare și se vor reacheza în stoluri de păsări colibri pe văzduhurile din Hermeneia ...* „

Pentru poet duminica e timpul odihnei prin scris, el desfășoară ritualul obișnuit al prinderii ideii de viață în ideea de epistolă. Duminica, în religia sa păgână și divină - simultan, poetul se întâlnește cu același cuvânt spart în mii de cioburi de cuvinte, care îl caută, ca într-o obsesie, destine trec prin ființa autorului, ființa autorului trece prin destinele altora, pare să caute rolul perfect, acela de stăpân al jocului ...

Dumitru Hurubă îl vede pe Eugen Evu sub povara sentimentelor acute, purtând rănilor altora ... apoi Eugen Evu dă replica acestei întâlniri cu un eseu scris de Antonia Iliescu : **creierul nostru este programat să creadă**, brusc să invoce, apoi, **America cea ideală**, sub ideea unui baron: Victor Coroianu. Se joacă Eugen de-a ideea lângă flacăra, pentru a invoca **manipularea tăcerii**, în stilul lui Andrei Zanca, sub semnul schimbărilor climatice, a sensului ascuns de transformările care ne schimbă viața fulgerător și fulgerând cu viața noastră. Apoi autorul își amintește că alții au scris despre opera sa, cu multe volume, citează din aceste scrieri de parcă nu ar fi ceva despre sine, ci despre altul, cel din Hunedoara, zidit în zidurile Castelului ...

Pentru a argumenta cumva, Eugen Evu abordează această carte din interiorul fenomenului, dacă cei mai mulți au risipit în această zonă a Hunedoarei, apoi poetul reușește să adune, în domeniul spiritual, să focalizeze misterul sufletului uman într-o zonă monoindustrială, afectată de căderea industrială și de topirea resurselor. Dar, paradoxal, aici este puterea scrisului, care înregistrează fapte, oameni, evenimente, schimbări dureroase și schimbări adânci, e puterea de a rezista și nu de a pierde

prieteni, ci de a-i redescoperi și de a dobândi noi prieteni, de parcă lumea își descoperă secretele ...

Aparent autorul pare a scrie despre sine, dar de fapt scrisul îl depășește, el scrie despre fenomenul Școala de la Hunedoara, locul unde oamenii învață să trăiască altfel și unde se formează alte generații dornice de cultură, de curăție sufletească, de eliberarea prin scris, sau prin arte, de **țipătul** prin culoare, sau din **suferința** prin poezie, ori prin iluminarea prin credință ...

Eugen Evu se explică: are locul său în turnul Cetății, e un loc privilegiat, vede, luptă cu gândul, biruiește prin cuvânt. Din explicația sa se desprinde **o viziune**, viziunea locului unde trăiești și legăturile cu restul lumii. El este **martorul**, mărturisește ceea ce vede și ceea ce pare a da putere omului de rezistență ... În această viziune apare Hunedoara riguros construită pentru a rezista zgurii, oțelului, **florii de lilion**, chiar dacă această construcție nu convine uneori...

Încet – încet descoperi în carte arhiva sufletelor pierdute și regăsite ale celor din Cetate, e papyrusul cu poeme, cu eseuri, cu povestiri, cu fotografii mișcate, cu eșecuri care au ridicat oameni din căderea lor, spre alte lumi ...

Interesantă amintirea dureroasă despre Valeriu Bârgău, poet și el, editor de Hunedoara, iluzoriu primar de Deva și făcător de cărți, cum li s-au împletit viețile, ciudat, crâncen și sub semn de pildă sau proverb, într-o istorie care a atins județul Hunedoara, cu oamenii care au scris, au scris ...

Apoi interviurile lui Eugen cu Mircea Dinescu sau cu Adrian Botez și nu numai, sub semnul poemului on-line, dar cine să mai înțeleagă pe poeți, au luat-o razna prin politică, prin istorie, prin artă și prin **singurătatea cea de toate zilele** ...

Poetul flacăra, cel care tresare sub lumina flăcării, își face inventarul operei la pagina 70 din carte, începând cu **Toate iubirile** și terminând cu **Neauzit de lumină** ..., pentru ca această carte să fie, brusc, ruptă de câte un poem venit de undeva, din partea umbroasă a întâlnirilor ...

Interesante și profunde sunt apoi scrierile lui Adrian Botez, care de departe a prins ceva din jocul secund al Hunedoarei, apoi scrierile apărute în format electronic la revista **Agero** în Germania, un fel de punte spre Castelul Europei, cucerit cumva de poemul încrâncenat al amarului mierii din Țara Hunedoarei și Țara Hațegului, cu prietenul Lucian Hetco ... și alte scrieri **de din Țara numită România aflată oriunde în lume** ...

De fapt **Cartea întâlnirilor** are două părți : **Turnișorul și Mâncătorul de furnici**, prelungindu-se în partea tristă **Ajungă-i zilei răutatea ei ?!**, dosarul de urmărire informativă compus de fosta Securitate **on-line**, direct pe viața lui Eugen Evu, cel cu scris ... **gladiolat**, ce a stârnit instinctul de animal de pradă a celor care păzeau ziua și miera ei amară ... sub o rezervă de duioșie tardivă a acelor care au șoptit, crezând că spun ... Documentele sunt reale, explodează în carte, e întâlnirea neprevăzută, dar electrică, în câmp de gladiole pierdute ... E aici ceva care țipă și care tace în același timp, dar vremurile nu ni le alegem, le trăim cumva între toate iubirile noastre și toate luminile surde ale destinului ....

Interesantă metafora mâncătorului de furnici, sub tăceri asurzitoare, în Arca lui Nobelea ..., cu peruci și aureole de sfinți ... În această zonă a întâlnirilor de toate gradele, Eugen Evu e vocea din cetate, vocea care pătrunde prin pereții zilei, cu ușor parfum de pamflet care nu iartă, dar care provoacă la meditație ...

.... Există un **sens** în aceste întâlniri ?

Toate aceste scrieri sunt adunate prin vreme și par altceva în carte, pentru că întâlnirea cu rănile altuia fulgeră poezia și o face epistolă din departele aproape ...

De reținut efortul făcut de Eugen Evu prin vreme pentru a le dau un semn celor tineri, care s-au adunat în vers cu puterea celor care vin la întâlnire prin pădurea de corbi ... Cartea e un eveniment și o zăpadă neninsă peste Hunedoara îndeajuns, ci doar pătrunzând în zidurile castelului, ca moartea în oasele soldatului care învie sub săgețile trase de cavalerii eterni ai celor care mereu luptă ...

De reținut câteva din gândurile lui Eugen Evu:

„ *Bacovia auzea materia plângând, eu am speculat metaforic: aud materia râzând ...* „

„ *Paul Celan are un poem uluitor vizionar: vede asupra unui om pe o plajă o formă – făptură spectrală, sferică (!), sufletul lui, care se bucură deoarece omul de carne suferă agonizând, se bucură că va fi dezlegat de trupul muritor ...* „

Dar autorul reține și ne șoptește:

„ *O, Doamne, cât am pierdut noi în vechiul sistem, față de ce informație avem azi! Avem acces la „fructul interzis„? Asta mi-e de ajuns pentru a acuza totalitarismul: nu doar pentru mine, ci cel puțin pentru generațiile alor mei.* „

Din toate aceste întâlniri poetul, care s-a metamorfozat în prozator, apoi în eseist, apoi în **hronicar**, pentru a cunoaște pe propria piele suferințele scribului la curtea Regelui de Hunedoara, s-a îmbogățit spiritual cu experiențele altora și experiențele sale de om care scrie pe carnea sa, îmbogățind pe alții prin cuvintele sale spuse în joacă și în serios, deși dincolo de toate e o anumită tristețe pentru că puteam fi **mai altcumva**, dar Eugen Evu se detașează pentru a se bucura de ceea ce i s-a dat.

Și-a făcut dușmani prin ceea ce a scris, dar și prieteni, a intrat în dialog cu oamenii și i-a refuzat cu o glumă, nu și-a arătat oboseala când îl agasau non valorile, ci a mai scris un poem, pentru a forța limitele: „ *Aici în interiorul textului / Cum în interiorul ninsorii / Viscolit de orhideea mimensis / a chakrelor / răbdând înnoirea lui Unu* „

Interesante și poemele confiscate de fosta Securitate și pe care autorul le inserează în carte, întâlnindu-se cu sine însuși, cel de departe, cel alungat din turnișorul lui pentru a mânca furnici și idei:

„ *Trec norii ... sângele uitat/domol prin ierburi muritoare./Din cornul stelelor, sărat,/Aud zăpezi la vânătoare./Mă uit în sclipărul de sânge/al râului și nu mai ești,/ Răcoarea somnolentă frânge/sub umbre doruri nelumești! /O pasăre se stinge, sus .../ E umbra Ta ? ... Abia se stinge, / Tremurătoare în apus //*

Nu plânge inimă, nu plânge . . .

mai, 2008

19. ATLANTIDA DE SUB FRUNTE

Eugen Evu, împătimit de poem, bolnav de vers și în călătorie spre țara cuvintelor înviate, își publică, în ultima vreme, scrierile, grăbit și nerăbdător ca un adolescent, în diverse reviste, dar și în volum, ultimul fiind „ POEME DIN TRANSILVANIA „, editura „ Polidava „, – Deva, 2008, redactor de carte Ion Urda.

Ceea ce atrage la aceste poeme este **tema**: căutarea rădăcinilor pentru a afla prezentul și viitorul, o contopire până la **neuzirea de lumină**.

Poetul pare preocupat de punctul zero a ființei umane, pentru că acolo au fost puse puterile toate pentru forma aceasta trupească. Aparent temele par banale în ultimele poeme, dar el vizează filozofia lui a fii, un a fi ca este, fiind și care va veni, dinamic prin misterul revelat treptat.

Obiectul de studiu pentru Eugen Evu este ființa sa, de parcă acolo au fost puse secretele majore la creație, prototipul ascuns în mintea lui de poet trăitor prin metaforă și **semn**.

Presiunea asupra versului este maximă pentru că poetul caută și o viziune asupra a ceea ce va fi dincolo, convins că viața nu se oprește, așa, brusc, la marginea poemului, ci continuă cu forță, ca un izvor ce va țâșni dincolo, o metaforă intuită ce se va descoperi ca mesaj clar cândva.

Acest lucru se vede în poemul „ **Vremea coasei în ceruri** „, scris în memoria părinților, pentru că realul spiritual este unul care poate fi auzit, simțit, trăit. Tatăl tânăr care bate coasa, fluierând bucuros, dincolo de timpul planetar, este de fapt oglinda poetului, certitudinea că viața va continua dincolo de ierburile amare ale zilei: „ *Ce va fi și a mai fost vreodată. / Semănați luminilor prin ramuri / Adineauri de odinioară / Rămurind prin neamuri / Viața iară / Moarte netezind morminte, fiară, / Lume luminând să nu-și dispară... / Sieși seceriș fără hotară...* ”

Viața fiecăruia e scrisă în ființă, adânc și dureros, o descoperi ca pe o epistolă veche, venind de departe, din papirusul de carne pe care a scris creatorului: „ *Nu noi străbatem drumul, ci este scris în noi / Dorința de nu-și stinge plăpânda ei comoară / Și cât trăim ne-ntoarcem unde ne naște, iar, / E-n Suflet Dimineța de încă Decuseară... /* „ (**Revelație**)

În cazul acesta timpul se topește, distanța dintre ființa prezentă și cea ideală a fost redusă la versul cu muzicalitate stranie de văzător beat de lumina zorilor, un fel de vorbire în limbi, aflată sub controlul logosului, cu mesaj precis, aproape de natură matematică, pentru că poezia nu este una a probabilităților efemere, ci una a certitudinilor trăite.

Interesantă imaginea **omului gol**, lipsit de apărarea aparențelor convenționale, agreeate de societate, o imagine ingenuă a unui Adam regăsit undeva în grădinile pământului, un Adam dornic de viitor, fără apărare în fața posibilității ratării țintei, o temă preluată din gândurile unui adolescent în căutarea maestrului, complexă prin potențial : „ *E falsă-n om rușinea naturii-n goliciune / Străin ca sublunarul smereniei primare / Din spaime troglodite și convertiri barbare / Ca răsucite-n beznă captive plante-rune /* „ (**Goliciunea**)

O **noapte** banală în nopțile vremurilor este importantă nu prin romantismul întâlnirii dintre **el și ea**, ci importantă prin repetarea genezei, posibilă minune dată omului prin dragoste, acea dragoste a orgasmului cosmic, de facere de galaxii și planete noi, pregătite să preia viața : „ *Ce înfimă-i partea / A unei nopți în doi / Arzând olaltă / Și contopiți / chemarea cea înaltă / A facerii s-o stâmpere cu noi / Necunoscutul lumii / Dragostea divină ! / Aici oriunde-aceeași / Ca lumina. /* „ (**Din noaptea ...**)

Privind prin univers, Eugen Evu simte frigul stelar, un frig pătrunzător, ca semn că lumile sunt posibile. El preia temele vechi zidite în piramide egiptene, scrise cumva în stele, ori în misterul alcătuirii unui cer posibil doar de pe pământ, ca taină, până la urmă dezlegată de poet, prin posibilitatea cântecului racordat la cuvântul lichid ce dă viață. „ *Și Dumnezeu va trece ca pe-o punte / Așa cum în răbdarea din Poem / Sămânța înnoiește sacrul Semn /* „ (**Atrium**)

Scriind în modul acesta, Eugen Evu preia ceva din modul frust de a scrie a lui Ion Barbu, redescoperind logosul sublim în esența eternității, împletit cu misterul din

versul lui Blaga și din poezia populară ca mod de a striga în lume mai altfel, ca la **nedeia necesară**.

Evident autorul refuză experiența aventurieră, preferând experiența spirituală adâncă a iubitorului de poezie, ca mod de a invoca divinitatea, de a sta de vorbă cu Dumnezeu pe puntea dintre a fi și a nu fi.

Undeva, prin poezia aceasta poetul fuge de moarte, e o frică disimulată în teme majore, care nu vizează mundanul, ci adamul ...Dragostea e văzută ca posibilitate de regenerare, cerul ca mesaj posibil de descifrat, părinții ca repetarea tiparului, arderea ca secret de depășirea trupului slab, un somn în cifra șapte ...

Apoi, brusc, având vizibilitatea vârstei, contrariile care altădată afectau ființa umană de carne, la vârsta întrebărilor de început, aceste contrarii sunt văzute ca structural necesare, pentru a dinamiza fizic și spiritual omul, pentru a-l ajuta spre împlinire și desăvârșire, gestionarea marilor probleme ale spiritului fiind, de fapt, arta de a trăi cumva comod în efemer.

„ *Îngenunchează, Îngere pustiu / Să te împac cu demonul ne-viu / În arhetip umanul de sub frunte / „ ... (**Atrium**)*

În aceste poeme Eugen Evu renunță cumva la ambiția sa de a fi poet în Ardeal, având impulsul energetic fundamental pentru a fi poet al continentului OM-ul, un continent universal, aflat chiar la îndemâna noastră, dar scufundat cumva cu Atlantida de sub frunte ....

Noiembrie, 2008.

20. CRITICUL CARE A CĂZUT DIN TURN

Un fenomen tot mai important și adânc se petrece în literatura română. Scriitorii scriu despre scriitori, cu detașare, cu nonșalanță, cu piper. Criticii de profesie, dacă există cu adevărat o astfel de profesie, mormâie, sunt nemulțumiți, poeții, prozatorii scriu unii despre alții de parcă ar fi adevărat ceea ce scriu ei acolo, de parcă i-ar crede cineva, de parcă ar exista cu adevărat. Noi, criticii, nu-i înțelegem și nu suntem de acord cu forma aceasta de a face critică literară, nu este relevant ceea ce afirmă ei în cronici, toți acești creatori, pentru că nu sunt obiectivi, nu au absolvit Universitatea și nu au avut ca profesor pe domn` doctor, ci doar pe Dumnezeu și-au urmat instinctul pur de animal care scrie pe stâncă, pe papirus, pe lemn, scrijelește pe foaia subțire de cupru, pictează stâncă ...

Necesitatea de a scrie a scriitorilor despre scriitori a venit dintr-o stare naturală a literaturii în România unde totul tinde să fie afacere, unde fiecare cuvânt scris ar trebui să aducă un euro sau doi, sau, poate, nu un post, undeva, în vreo instituție bine colorată, până la nivelul de curcubeu, sau de steag ...

Criticii nu prea sunt într-un fel, nu pentru că nu ar avea cod numeric personal, ci pentru că ei nu mai trăiesc fenomenul literar de la nivelul mării, ci doar de pe înălțimi, acolo unde se ard focuri străine pentru zei străini.

Dar fenomenul este unul mai complicat și cu efecte perverse, cum afirmă economiștii ...

Pentru a scrie despre opera cuiva trebuie să fi **disponibil** la nivelul personal, să nu depinzi de cineva, de ceva, ci doar de conștiința ta care, vai, trece și prin **stomach**,

trece și prin rărunchi, dar și prin cont. Independența la om, ca om, este ceva greu de dobândit, pentru că fiecare atârână de ceva, de un capăt de țigară, sau de un capăt de țară, ori de vreo ordonanță de urgență luată deja înainte de a se publica, sau poate atârână, pur și simplu, de atlasul României.

Sunt domenii în care criticii nu sunt pregătiți, nu au ureche, nu au ochi, nu au poziția corectă de vizibilitate ...

Explozia libertății de a scrie, ca și explozia violului în Italia, a făcut ca acești scriitori și cărțile lor zburătoare să ia direcții greu de prins. De la temele fundamentale ale creștinismului la parapsihologie, sau la sisteme sociale complexe, de la eseul de duminică la istoria unei secunde, de la rețeta de slăbit la creșterea iepurilor de casă în mediu urban, apoi în zone complexe ca imobiliarul, arhitectura, publicitatea pentru că arta deja este acolo, implicată implicit, nu explicit. Din acest punct de vedere, criticul trebuie să transpire, dar care este argumentul pentru asta ? Literatura ca literatură, sau eseul ca investiție imobiliară, menită să aducă mai mulți bani, cu „ trendul de brand „, ... până la deplasarea spre roșu a cuvântului, până la topirea lui ...

Ardeul lui Băsescu e o metaforă mai bună decât versul din poemele lui Aretzu, cuvinte drese cu piper ale lui Dinescu spuse online, sunt mai la modă decât exilul pe o boabă de piper a poetului Dinescu care trage ca marinarii să ajungă la Dâmbovița, decât el să mai poarte o cămașă portocalie prin cartierul real din provincia cea de toate zilele.

Cu alte cuvinte, ar trebui să existe și **critici de nișă**, cei care intră în intimitatea scriitorului cu delicatețea fluturului pe lampă. Dar fenomenul nu pare a prinde încă, truditarii cu laptop-ul sunt mai greu de găsit, poate doar managerii imaginilor de la publicitate par mai bine plătiți, pentru că știu să manipuleze nu să supună adevărul acela simplu, dar greu de dus.

Din acest punct de vedere scriitorul nu a mai avut răbdare, s-a metamorfozat precum larva de fluture, din vierme a devenit ceva care zboară. Locul gol lăsat de critic a fost ocupat deja, spre frustrarea criticului care suferă din scaunul lui de director sau de președinte.

Fenomenul a mai trecut prin orizontul literaturii române, ca un cocor, sau ca o rândunică ...

Marin Sorescu a decis cândva să umble **ușor cu pianul pe scări**, iar Nichita Stănescu era fericit când **respira poezie** pur și simplu, indiferent din ce zonă a României venea ea, pentru că îi plăcea aerul rarefiat a poemului înalt.

Nu știu la ce va duce acest fenomen, dar sigur scriitorii vor continua să scrie, iar criticii să cârtească împotriva lor, pentru că ei poeții, cu floare la butonieră, continuă opera zilnic, fără aprobare de la instituția prefectului de critic în provincia cuvintelor brumate, pentru că prozatorul cu floretă continuă să-și apere ideea în mijlocul furtunii.

În vechime erau puși pe zidurile cetății **văzătorii**, ei priveau și dacă vedeau ceva dădeau alarma în cetate. Dacă vedeau și tăceau, Dumnezeu le cerea sângele celor morți din mâna lor, trebuiau să plătească, adică. Dacă vedeau și nu tăceau, Dumnezeu cerea sângele morților din chiar mâna criminală și ei, văzătorii, scăpau ...

Din păcate criticul a căzut din turn ...

24 aprilie 2008, la aniversarea UR

21. HARFELE HARULUI

Această antologie de poezie creștină , cu un titlu inspirat ales „ **HAREFELE HARULUI** „, a apărut la sfârșitul anului 2007 sub egida Biblioteca „ **Provincia Corvina** „ – Hunedoara, la inițiativa și inspirația lui **Eugen Evu și Ion Urda**, ambii implicați în fenomenul cultural din zona Hunedoarei, chiar ei scriitori ...

Se pare că autorii antologiei au lăsat pentru o clipă creația proprie și au simțit nevoia de a-și plăti **zeciuiala** Celui de Sus, un fel de dar pe **altarul** nevăzut din viața fiecăruia, acel altar care pentru o perioadă își arată flăcările ca să lumineze fețele scribilor.

Argumentul scrierii este cartea „ **Cântarea Cântărilor** „ din **Biblie**, iar mesajul pare a fi dragostea lui Dumnezeu, care, așa cum scria Apostolul Pavel, este **legătura desăvârșirii**.

Autorii au avut inspirația de a prezenta, pe scurt, viziunea lor asupra creației. În centru este cântecul de lauda adus lui Dumnezeu, viziune schițată în scurte note, inspirat scrise. Aceste note se referă la argumentul creștin pentru România, argument care vine prin Hristos, argument care a fost alterat uneori de-a lungul vremii, dar care, de fiecare dată, a izbucnit cu putere în viața românilor. Așa cum îi place lui Eugen Evu în ultima vreme, se joacă de-a cuvintele și preia mesajul esențial creștin dându-i o formă de argument filozofic, o filozofie a fiecărei zile, argumentul pentru o speranță numită **România**, cu trimiteri spre un zeu strămoș, specific și culturii dace. Argumentul este la limită și pare preluat din unele scrieri vehiculate în cultura română, dar adevărul este că nu puteam fi creștini înainte de Hristos și că însuși Hristos a lămurit problema pentru evreii farisei din vremea cât a fost în trup când a afirmat că **EL ESTE** înainte de Avraam, deci este Cuvântul întrupat prin voia tatălui, rezolvând astfel problema păcatului care bloca și blochează destinul ființei umane.

Autorii antologiei au pornit de la mesajul din „ **Cântarea Cântărilor** „, punând în evidență dragostea ca sentiment fundamental și accentuând ideea teologiei creștine în sensul că această carte anticipează și este totodată, din perspectiva eternității, oglinda dragostei dintre Isus și Biserica sa, după cum cartea reflectă și dragostea lui Dumnezeu pentru poporul său. Dar, dincolo de acest mesaj teologic, este unul altul pus în evidență deplin referitor la dragostea dintre un bărbat și o femeie, dragoste curată, ca model dat omului pentru viața sa pe acest pământ, un model adevărat și care elimină speculațiile despre aberațiile sexuale dintre bărbat și femeie, după cum elimină cealaltă extremă a abstenenței sexuale din motive diverse, chiar religioase.

Având ca bază aceste principii, autorii antologiei reușesc să adune în paginile cărții creația unor poeți intrați în conștiința culturii române, poeții cu nume și cu greutatea scrierii în timp ca Vasile Alecsandri sau Ioan Alexandru, Lucian Blaga sau Mihai Eminescu, ori Alexandru Macedonski, sau Paul Aretzu. Sunt cuprinși în antologie și scriitori de renume din lirica universală ca Charles Baudelaire sau Rabindranath Tagore, ori Giuseppe Ungaretti. Lista poate continua, apoi sunt și unii scriitori inediți ca Petra Vlah sau Adrian Botez.

Desigur că rămâne **cenușa cuvintelor** de dragoste pentru Dumnezeu scrise de fiecare autor...

Paul Aretzu: „ *Până în veac mă dor smintelile mele și viața mea ca o ploaie s-a risipit.* „

Shaul Carmel (Israel) : „ *Ce ai turnat, Doamne, / În lutul întrupării mele / Dincolo de stele și de îngeri ? / Ce ai turnat în mine ? „*

Ion Chichere: „ *Nu vă bate pe voi Dumnezeu ? / repetă în mână cu Biblia / pe care o arăta tuturor / ca pe o Lege / de Autor. / „*

Ion Pillat: „ *În frăție și dreptate, și iartă-mă Doamne că – ndrăznesc: / Te rog să faci viața pe pământ ca și în cer „*

Vasile Voiculescu: „ *Cum te – aş muşca de te-aş putea ajunge, / Tu, Doamne, -n lume singur fruct oprit.* „

Autorii antologiei ducând, prin logica dragostei, impulsul de a aduna în carte versul arzând pentru ceva mai înalt din această viață, cuprind în filele ei și scrieri ale creatorilor creștini clasici și contemporani din județul Hunedoara, ca un gest de generozitate pentru locul în trăiesc cu toții. Oare le-a trecut prin minte autorilor antologiei cuvintele acestea: „ **Descalță-te, că stai pe un pământ sfânt ?** „ Răspunsul însă vine de la sine, e un răspuns care impune tăcere. Secțiunea este importantă și pentru că recuperează unele scrieri aparent pierdute și uitate sub preșul istoriei și pentru că e o pagină scrisă în comun de oameni care s-au salutat sub aerul unui **netimp** atins de brume.

Dan Constantinescu Nicoară: „ *Iisus, între lacrima Domnului / și vulturul beznei / Își poartă crucea/ Mântuirii pământului / Daurind / și Crucea Infinitului / Ce-l străbate de asemenea /* „

Eugen Evu: „ *Mi-e târziu în lume, Doamne, cu ninsoarea îți scriu.* „

Mariana Pândaru: „ *Mă așteaptă o mulțime de zile / În care mă voi lepăda / De toate iubirile oarbe / De toate greșalele / De toată deșertăciunea / Învățând între timp / Lecția simplă / a nemuririi.* „

Ioan Urda : „ *De ce nu vrei să vezi, Doamne,/ cum te sapă la rădăcină îngerii ?* „

În secțiunea a III- a din antologie apar creatori creștini **debutanți** din județul Hunedoara, semn că flacăra va arde și că sulul manuscrisului trebuie scris, fără ca ei încă să cunoască suferința, sau tristețea, fără să înțeleagă care va fi ultimul cuvânt de pe sulul manuscrisului și dacă este un sfârșit al sulului, ei, **scribii în devenire**, poezii tineri cu poeme în mâni ca ramuri de finic.

E meritul autorilor antologiei de a lăsa deschise ușile pentru cei care vin, pentru că, în fond, **e cineva la ușă și bate ...**

Pentru ca această antologie să intre în **sferă** cu adevărat, partea a IV -a cuprinde colinde și alte creații populare creștine, o secțiune necesară pentru un popor ce a depus efortul de rămâne sub semnul Învierii.

Însă trebuie să privim atent la ceea ce scrie **Tagore:** „ *Omul e din născare copil, puterea lui e puterea de a crește* „

Evident, această antologie pare a fi doar un început, mai sunt poeți care au scris poeme de laudă, integrate în *cântarea cântărilor* cea de toate anotimpurile și cea de toate tristețile și care ar merita integrarea într-o antologie, ca poezii din închisorile comuniste și nu numai, poezii din exil, cei departe de țară ...dar, poate, va mai fi cândva o șansă

Autorii merită și ei aprecierea de a nu fi rămas orbi în timpul vieții lor ...

Soluția e întoarcerea la motivul cărții la **Cântarea Cântărilor** și de a fi atenți totodată la intensitatea sentimentului dragostei dintre **el și ea**, în aerul nopții, iar motivul biblic pare valabil și astăzi: „ *... nu stârniți, nu treziți dragostea, până nu vine ea !* „ ...

Antologia are un argument scris de poetul **Eugen Dorcescu:** „ *Într- adevăr, ființa noastră ne depășește pe noi înșine, fiindcă aparține Ființei* „

Dar argument pentru antologie pare a fi și poemul lui **Miriam Chiș** din Hunedoara, **debutant** în secțiunea antologiei - **Crisalidele iubirii**, secțiunea speranței: „ *Îmi intră primăvara în suflet / cu pâinea aburind / de zorii primei dimineți / mă îmbracă în cântec de păsări / și-mi acoperă nesfînțirea / cu aripi de înger / să fiu socotit neprihănit / în dimineața Învierii / ca pâinea ce naște vieți.* „

Iată un curcubeu peste timp, legând oamenii prin poemele lor de laudă ...

Autorii antologiei au avut puterea de a vedea și a înțelege necesitatea de laudă, ca mod de relaționare a omului cu Dumnezeu, iar faptul că și o instituție din România a plecat urechea ei abstractă de ureche nemuzicală în muzica lumii, spre lucrurile adânci ale zilei, lăsând deoparte, pentru o clipă, frământările politice și a sprijinit apariția cărții e semn că se poate și **Consiliul Județean Hunedoara** a înțeles mesajul locuitorilor și poate **SUNETUL** fundamental din Cântarea Cântărilor.

Poate ar merita reamintită zicerea unui rabin, **Rabbi Akiba**: „*Toată lumea nu valorează cât ziua în care Cântarea Cântărilor a fost dată Israelului; toate scrierile sunt sfinte, iar Cântarea Cântărilor este sfânta sfintelor.*„ Dacă așa au scris cei din vechime, cei de azi pot doar să accepte că există undeva o Harfă, iar sunetul ei ne face viața mai frumoasă ...

ianuarie 08

22. MESERIA DE COPIL

Poetul Eugen Evu și colegul său Ion Urda din Hunedoara încearcă să redevină copii la o vârstă abruptă, scriind cartea de poezie „**Grădinița** „**PRICHINDEL** „**pentru noi e ... un castel** „, carte apărută în cadrul colecției „Biblioteca „**Provincia Corvina** „, o carte de recitat și colorat pentru cei mici din grădinițe și din familiile cu prichindei frumoși.

De fapt grădinița „**Prichindel** „ din Hunedoara a sărbătorit 55 de ani de existență în anul 2007, iar locuitorii Hunedoarei, stimulați de Consiliul Local și de Primar, printre care și poeții consacrați, au editat această carte, intrând în pielea de copil, reîntorcându-se, cei doi, Evu și Urda, la vârsta copilăriei adevărate, cu bucurie, cu multă fantezie și candoare, un efort plăcut de a te juca pentru cei curați la suflet, stăpânii **castelului Prichindelul**, în opoziție cu stăpânii cetății, mai oboșiți și mai stresați de evenimentele zilnice.

Eugen Evu, renunțând la poema profundă, se joacă, cu veselie și descoperă un prichindel de 55 de ani, cerul înstelat, telefonul din iarbă, zmeul de hârtie, chiar și un piseu zburător, își pune ipoteza de a fi într-o nucă, de a aborda un computer vrăjtit, sau de a privi la micul fermier.

Ion Urda iese din eseul social și politic, scrie o solie cu pană de înger pentru prichindei și redescoperă la rândul-i o pisicuță jucăușă, un cățeluș orfan, un greieraș, floarea soarelui, o steluță și, parcă mai grav și într-un fel mai serios – sângele lui Isus, ca motiv de obicei creștin pentru prichindelul care se dorește ... om mare ....

Această joacă a celor doi este uneori destul de serioasă, transmițând un mesaj celor mici pentru o idee care să le lase posibilitatea de a fi și oameni mari ... la grădiniță ... cu bunicul sau bunica ...

„*Cei mai mari părinți din casă / Îmi fac viața mai duioasă ... / Prin urmare poți să zici: / - Două Mame, doi Tăți.* „ - **Eugen Evu: Părinții și bunicii mei.**

„*Are-o vorbă tatăl meu: / „ Pâinea-i de la Dumnezeu ! „ / ... Aș lucra, oricât de greu, / Dacă Bunul Dumnezeu / N-ar da holdei curcubeu, / Ploi și soare, ca să crească / Floarea grâului crească ! / Vezi, de -aceea-ți spun mereu / - Pâinea-i de la Dumnezeu ! „* „ - **Eugen Evu : Pâinea.**

„ - *Copilul meu, Isus cel Sfânt, / Născutul Maicii Preacurate, / A fost trimis pe acest pământ/ Să șteargă- a lumii vechi păcate.* „ - **Ion Urda: Sângele lui Isus.**

„ S-a lipit de pieptul meu / și tot suspina mereu: / pe mămica lui cea bună / o călcăse o mașină // - cățeluș cu ochi de tuș / nu mai plânge, boț de pluș ! / De-acum, lasă, nu-i nimic / o să ai un nou tătic ! „ – **Ion Urda**: *Cățelușul orfan*.

Cartea are o grafică asigurată de **Radu Roșianu și Paulina Popa**, iar coperta compoziția de **Ion Urda** și grafica de **Constantin Găină**.

Cartea a fost atent editată, semn că autorii, de fapt un colectiv inimos din Hunedoara, au pus suflet și pasiune într-un demers care lasă o pată de lumină în trecerea anilor, pentru că toți am fost și copii, unii chiar au rămas copii, iar alții au pierdut ocazia de a se reîntoarce în curăție și credința de început ...

Colectivul de autori are și o **epistolă** pentru prichindei, la sfârșitul cărții, intitulată „ **Darul cărții, darul inimii** .. „, un mesaj care este poate unul de puritate și idee care nu moarte, de fapt lumea este un basm prin care oamenii reînvață să zboare, iar copii au nevoie să viseze și să se deprindă ca în viață să facă totul cel mai bine !

Prichindeii pot prinde talentul de a se juca într-un mod creativ, citind până la *rupere* această carte de inimă, într-o lume care ne îndeamnă pe toți, mari sau mici, să consumăm produsul altora, până la deviație sau alienare, ori stres.

A fii creativ înseamnă a pricepe darul și a accepta că lumea poate fi mai frumoasă și prin jocul copiilor care învață să citească și să coloreze o lume în alunecare spre gri ...

După antologia poezilor tineri din Hunedoara și după antologia de poezie creștină „ **Harfele harului** „, această carte scrisă de un colectiv de oameni care au încercat să deprindă meseria de copil se adaugă unui efort de a păstra valorile spirituale ale zonei într-o zonă de interes și de actualitate.

„ M-am rugat de tatăl meu / „ Hai să construim un zmeu ! „ / Din carton, din clei și-o sfoară / În curând în ceruri zboară / Dus de vânt, zmeu nespus / Către nouri, tot mai sus / Gata – gata să mă salte / Până-n zările înalte / - Dac –aș fi mai mititel / Aș zbura și eu cu el ! ... „ – **Eugen Evu** : *Zmeul de hârtie*.

Aceasta este ideea pentru prichindel : *deprinderea de a zbura ...*

Hațeg, 09.09.2008

23. VERBUL ÎN NUDITATEA SA

„ **Oglinda verde** „ este pentru **Eugen Evu** volumul de versuri în limba română și limba franceză concomitent, o încercare de a evada într-o altă cultură și într-un alt spațiu spiritual, sub privirea atentă a Lindei Bastide, Ex Vicepreședinte al Societății Poeților Francezi, de fapt o variantă a trăirilor unui poet român consacrat spusă mai altfel, în efortul de a se apropia de oameni.

Cartea a apărut în anul 2008 în colecția „ **Poetes a vos plumes** „ – Paris și beneficiază de un argument scris de **Linda Bastide** referitor la **metaforele plasticizante**, ivite dintr-un postmodernism controversat și corosiv în care au căzut mulți autori, dar din care poetul de față a reușit să se eschiveze.

Eugen Evu însă evadează din ritm, acceptă starea poetică autentică, dar și suferința de a rămâne sub puterea unei vieți misterioase ca un vers argintat în scrierile vechi, armonizate cu vitalitatea descoperitorului, a inginerului de metafore într-o

fizică a formulelor care ne conduc spre relativitatea unui sentiment **neuzit de lumină**.

De ce oglinda verde, de ce această metaforă ?

Poetul crede într-o patrie a poeziei pure în care te vezi viu, dincolo de limitările zilnice, este confirmarea transcendenței spre divin ...Poate că oglinzile au clorofila eternității, ele pot prelucra sevă la lumina inimii ...

Experiența aceasta, cu ieșire spre marea literatură a Europei, vine dintr-o stare a poetului captiv într-o culoare, e joc de cuvinte târzii în căutarea lui Dumnezeu și talentul de a reface relațiile dintre cuvinte, de a redescoperi alăturări de cuvinte contradictorii, dar care se apropie, busc, prin prospețimea mesajului, a ideii ...

Sincer, ca de obicei, artistul se deschide spre celălalt, dintr-o dragoste mai puțin înțeleasă în vremurile noastre, de fapt și mărturisește: „ *eu sunt timpul meu / Nimic altceva* „ – e un curaj nebun, e curajul proprietarului de secunde alunecoase în oglinda verde. Amprenta iubirii unice, **sămânță** a vieții și smulgere din moarte, îl marchează pe poet, îl motivează spre altceva, cum și sugerează ...

Când privește spre lumea în care trăiește, o lume care a uitat modul cum se face binele pentru celălalt, Eugen Evu vede suferința celor prinși în **Eternul Acum**, iar poetului îi rămâne șansa de a se *sinucide* prin opera sa, e capcana în care a căzut omul : „ *Într-o lume care își germinează cultivă / Promovează determină și își devoră / chipul / ...*

Luciditatea și capacitatea de a vedea din afara tragediei este personală și deschisă pentru învierea prin operă, iar poetul rămâne fidel acestui demers ...

Citind aceste poeme puse în volum descoperim curajul omului de a înfrunta destinul cu *pasărea morții pe umăr* , poate o viață, poate două, adunând și tinerețea cea de toate zilele ...

În alegerea făcută, Eugen Evu a optat pentru poeme pătrunse de misterul vieții sale, pentru poeme în care a picurat eternitatea, chiar dacă moartea e aproape, atât timp cât îi trăim pe alții, având un *creier oglindă, multiplu cu etern*, sub puterea matematicii divine: *ascuns nume în număr* ...

Scriitorul insistă pentru cunoaștere : „ *Savoir ! Am strigat și am dat nume vântului / Care din sine se – nalță, sieși piere. Cum nici n-ar / fi. / Eram deasupra apelor ca un izvor al trădării. / Savoir ! am făcut saltul cascadei / Înțelegând deodată. Imaginea curge - / Iar Dumnezeu e privirea. Deci Legea. / (A ști)*

Temele sunt profunde: **omul, logosul, moartea, taina, dorul, iertarea, biologul interior, jocul de-a poezia, lumina ca rană a vederii** ... O carte în care Eugen Evu s-a străduit să prindă esența poemului său dintotdeauna, să lase o idee într-o limbă în care cuvintele sună altfel : „ *La lumiere blessure de la vue* „ . O suferință spusă altfel, pentru ca omul să înțeleagă ... să cunoască, să fie conștient de oglinda verde din aproapele aproape ...

„ *Vai lume cum trec anii / Prin noi / cu plugul greu și / tot mai adânc / înjugat la zloate și vânturi / și ploi* „ – **Vinul cel vechi**.

Carte prezintă în final volumele scrise de poet, scrierile sale, pe scurt, o viață în care a dus pasărea pe umeri ...

Linda Bastide afirmă despre „ **Le miroir vert** „ : *Dând limbajului puterea de a traversa culisele tăcerii, și poetului Eugen Evu pe cea de a exprima nevoia sa de a zice, dând poemului scrierea sa particulară și dând, în sfârșit, celui care citește, rolul de cercetător care caută falia prin care să prindă verbul în nuditatea sa, pentru a pune astfel jaloanele unei totale comunicări cu ea, iată poezia lui Eugen. „*

Sunt aprecieri care vin sincer dintr-o zonă a culturii europene, semn că poezia poate avea ecou încă, dincolo de implementarea monedei euro în economia de graniță dintre a fi și a nu fi ...

Într-adevăr poetul pare preocupat de a intra în **oglindea verde** prin versul său ars până la ultima consecință a creierului care prinde secunda în mirajul ei de a deveni eternitate verde ...

septembrie 08

24. POEME DIN TRANSILVANIA

O carte patriotică de bun simț și după regulile revelație poetice autentice publică artistul Eugen Evu în anul 2008, adică volumul de versuri „ **POEME DIN TRANSILVANIA** „ – Editura „ **Polidava** „ - Deva.

Poetul își adună poemele scrise prima dată pe carnea sa de poet, într-o zicere spre lume, reamintind celor care mai au ureche la inimă faptul că la Hunedoara există un spațiu liric adevărat și că acolo se poate crea o operă importantă și viața are frumusețea ei.

Autor a mai multor **volum de poezie**, uneori apreciat, alteori uitat, mai ales de criticii de la „ **centru** „, iată, în aceste poeme Eugen Evu privește spre sine, caută cunoașterea omului și a omenirii privind spre conștiința sa, e un fel de exod de la om spre divinitatea ascunsă în conștiința omului, forțând limitele. Limitele sunt bruscate de neputința cărnii, Dumnezeu e **Biochimicul**, adică cel care prin creația sa a pus limite creaturii, dar în felul acesta și-a lăsat **semnătura** în inima omului dispus să asculte glasul, să accepte lucrarea specială de evadare din păcat și eroare.

Privind spre sine autorul redescoperă **familia, părinții, copiii**, rădăcinile care îl leagă de oamenii care au dat contur unei patrii speciale la Hunedoara, redescoperă **artiștii** care i-au marcat existența și l-au direcționat spre poezie, spre scris, spre munca de scrib în cetate, dincolo de apăsarea zgurii și a mâniei zilnice. Ca umbre la masa poetului apar: **Lucian Blaga, Mircea Vulcănescu, poetesa Maria Teresa Liuzzo, B.P. Hașdeu, Roland Barthes, Novalis, Updike** ...

Poetul preia elemente din modul de a fi al **profeților**: singurătatea, stăruința în scris până la momentul în care este el scris, efortul viziunii, limitele limbajului, trecerea de la o stare de grație la o stare de revoltă, cântecul, apelează la mijloacele **științei de frontieră**, a științei aflate între fizică, biologie, chimie, arheologie, cosmogonie, teologie, împletind în mod original teme, idei, definiții, erori care pot fi adevărate din punctul de vedere al rupturii din cunoașterea umană. Cuvintele poemelor o iau razna, sunt propuse metafore care vin din interiorul cunoașterii pure, prin lentila corpului uman, o cunoaștere cu ființa până la codul genetic, la limita logicii curente. El își asumă logica suferinței de a nu putea evada din multiplu în unu.

„ *Logosul divizat ca dorință între divin și profan* „ - poemul „ **Natura** „, pornind de la *Văzutul în Ascuns* ...

„ *Craniul – melodiosul meu craniu / abandonat ca amforă de / uraganul meta – galactic / La Mările Somnului / Craniul meu / Lacrima Domnului.* / „ - în poemul **Misterul**.

Sunt adunate, după o logică proprie, poeme scrise în limba română, dar și în alte limbi europene, ca semn că poetul poate **migra** spre alte ținuturi, ducând mesajul

poemului la suprafața patriei, poemul care trăiește precum animalele marine la mari adâncimi.

Eugen Evu neagă realitatea imediată, este o fugă din cetate spre **cetate interioară**, caută **frisonul, lacrima, natura, jocul poeziei, arderile, erosul esențial, noaptea, alchemia, ceramica făpturii, toamna devreme, rugăciunea, arta de a muri cântând, pierderea numelui**. Volumul pare a căuta forțele de atracție ale ființei, punctul în care ființa poate să existe dincolo de mirajul zilnic, efortul este de a redescoperi pe Eugen Evu cel adevărat, cel care a fost făcut perfect, dar care s-a pierdut în povestirea poemului nesfârșit pe care îl scrie ...

„Nu mă –ntreba cine sunt: nu știu. Nu îmi amintesc, însă nici nu mai vreau să sufăr această chinuitoare căutare care mereu este în trecut „ - în textul **Despre marele meu necunoscut sau mica nemurire**.

Sau „Moartea noastră cântă numele lumii / pâinea cuvântului sarea lacrimelor / și pâinea dulce a iubirii / zburător neutrino prin vulturi „ – în poemul **Scriitorii anticeii lumi**.

Căderea în real e motiv de poem existențial, de recunoaștere în evenimentele simple a miracolelor : *O ! Ce miracol ! Mă trezesc, reiau mișcarea/ îmi botez privirile mă spăl pe dinți, beau un / ceai de măceșe plec în oraș sau binețe schimb / priviri culeg castane dau ipocrit un bănuț / .../ ce miracol, Doamne, antimateria totuși există „ – în poemul **Miracle**.*

Interesantă **tema iubirii** la poetul bătrân păcătos cu metafora care plânge, întâlnirea cu femeia iubită este prilej de **levitație**, pierdere a gravitației zilnice, eliberare de presiunea vieții de fiecare zi și intrarea în micul infinit al poemului, regăsirea părții de carne care cântă după zidul vremii ... De fapt, poemele nu mai respectă semnele de punctuație, curgerea cuvântului în mod firesc, fragmentele de idee devin întreg, virgula nu mai are sens într-o lume fără sensurile ei inițiale.

Privind spre sine poetul experimentează tema **morții**, ca posibilă înviere, ca certitudine dincolo de carne ...Abordarea acestei teme dă foc poemului care se rostogolește pe alte dimensiuni, de la placebo la zeii marilor culturi pierdute care au căutat formula învierii : „ *Ci spirit unic liber ce transcede / Lumina care aude – râde – vede / Rotind să inverseze moartea / - n smaraldele lui Thoth. / „ – în poemul **Thoth (II)** . Această temă are accente obsesive, e încercarea celui care stăruie, care bate la porțile cunoașterii pentru a se putea lipi de viața în ascuns, de dincolo.*

Mărturia poetului în vreme este una ce ține de esența vieții : *Au eu lucrez cu mine, pe mine mă destăinui / Lucrarea asta are iuțea nopții – n seară / Când umbra se aruncă pe tot ce arde – afară / Din dorul cel lăuntric ce sufletul să-mi dăinui „*

Peisajul patriei este unul al oamenilor smeriți: „ *România / Țara celor mai / Răbdătoare morminte / - oameni care au acceptat credința în altceva dincolo de realitatea imediată a egoismului zilnic : „ Primul altar / A fost focul / Din vatră / Primul templu / Peștera / Primul înger / Reînălțat / zborul cosmic / - în poezia Reminiscente*.

Volumul merită a fi citit și pătruns de iubitorul de poezie și de cultură românească pentru că va avea bucuria descoperirii unui poet matur, care are curajul de a plonja în cascada ființei interioare și a de a căuta punctul de plecare a omului spre stele : „ *Adevăr zic vouă / Nu eu am scris cartea / Ci Cartea ne scrie .../ Fertil ne ucide // Omule, tratează-ți propriul suflet ca pe un prunc / zilnic nou – născându-se ...El este Fiul . / „ – în poezia **SEMINTELE** .*

A venit vreme ca Eugen Evu să facă din opera sa, peste 35 de volume, o sinteză care să permită învierea în poema română, după stilul marilor poeți care au murit **îngropați în vers**, pentru a renaște în logos ...

25 noiembrie 2008

25. ÎNTÂLNIRILE LUI EUGEN EVU CU SINE

Eugen Evu își continuă povestea operei sale și a vieții sale în **A DOUA CARTE A ÎNTÂLNIRILOR**, pe care a pus-o în circulație în seria **CORVINA – 2008**, o serie familiară autorului, pe care a promovat-o și a susținut-o ca element de valoare în Hunedoara și în această zonă de țară numită Transilvania.

Cartea continuă experiențele anterioare cu prima carte a întâlnirilor, o **saga** despre scriitor, despre scriitori, despre operele lor care fecundează epoca, despre viața de artist sau de poet într-o vreme în care consumismul a luat locul terapiei împotriva stresului și a insuccesului spiritual personal al individului.

Cartea este una masivă, aproximativ 900 de pagini și condensează un fragment de istorie literară românească într-o vreme când indivizii par preocupați de fenomenul politic, de aportul a firmă sau de șmecherie de Carpați. Eugen Evu, însă, insistă și demonstrează că există o viață profundă în zone uitate de autorități, de ziariști, de politicieni, o viață care are o valoare importantă pentru sufletul românesc de pretutindeni și care rămâne. Deci existăm prin poemele noastre, prin eseurile cu ieșire la marea literatură, prin obsesiile care ne împing spre Europa cea cu adevărat civilizată, prin ezitățile noastre, prin drama tranziției eterne, prin drama spirituală care a marcat generația din anii 70-80, prin bucuria de a scrie și de a citi, de a sculpta sau de a picta ...

Cu răbdare și multă atenție, dar cu un simț deosebit al valorii autorul surprinde viața de zi cu zi a multor scriitori români sau străini, dar și viața sa, laboratorul sau otrăvit de existență și purificat prin poem. Probabil că în acest ciclu de scrieri Eugen Evu depășește bariera proprie, renunță de cenzura individului care își propune să scrie o operă de excepție și realizează antologia poemului românesc contemporan, așa cum îl vede pe fundalul consumismului de ocazie, sub țipătul lumii, trădându-și credința.

Aceste întâlniri l-au marcat pe scriitor și pe prietenii săi, pe poetul Eugen Evu și pe dușmanii săi și ai literaturii, e **cronica riscului la poet**, riscul să rămână anonim într-o vreme când lumea este în mișcare, punând în lumină acceptul omului de cultură pentru întâlnirea de seară din paradis ...

Autorul definește întâlnirile ca o **antologie jucăușă** cu invitații săi empatici la o cină de cuvinte, sub presiunea Măinii lui Dumnezeu care stă pe capul poetului neascultător, sub influența lecturilor navetiste, din lipsă de timp, sub culorile fângăduinței la artist, sub ironia hărțuirilor textuale, sub insistența misionarilor de tot felul, sub iluminări sau căderi, sub speranța că există prieteni pretutindeni. Rămâne amintirea întâlnirii ca o pată de sânge pe coala albă de scris, cronica evului pentru această generație de oameni care au atins alte planete și moartea instantanee ...

Mai mult de cât în celelalte cărți autorul pune accentul pe lumea nevăzută, pe lumea spiritului ca aură a universului prin care ființa umană poate comunica nestingherit cu semenii, cu piatra, cu iarba, cu multele cuvinte pierdute în cosmos, ca planete ce dau echilibru ...

Redescoperă mintea umană ca producătoare de minuni spirituale capabile să zguduie materia inertă, acele lucruri care țin ființa umană legată de păcat.

Redescoperă memoria ca vehicul spre infinit, sau creierul ca o cupă din care ființa bea dulceața revelației, sau amarul uitării definitive ...

Și ca să concluzionăm cu unul din citatele folosite de scriitor: „ *Omul este mai mult decât ceea ce are impresia că este* „ – **Esoteria**.

Întâlnirea începe cu o invitație la castel, o metaforă pentru **Cetatea lui Dumnezeu** în versiune modernă și concretă totodată pentru autor, un loc în care se petrec marile ceremonii ale scribului.

Autorul își provoacă invitații la dialog, le așteaptă revelațiile, ori versul, ticăloșia sau revelația, pune întrebări ca aceasta: „ **Ce anume distruge în om și ce anume înalță prin sentimentul puterii ?** „ Întrebare se adresează politicianului Iuliu Winkler din județul Hunedoara, dar merge și la președintele SUA, ori Rusia ...

Eugen Evu le propune invitaților săi poeme inedite scrise sub presiunea timpului și a informației zilnice, poemul ca știre de serviciu în contradictoriu cu televiziunile de orice fel care ne oferă gumă de mestecat pentru ochi, iar poemele propuse de autor au tăria lor de a marca ființa: „ *O mie de nume, cu jale / și mari bucurii, laolaltă, / Suport amintirii vieții tale / - Aceeși, și totuși o altă .../ Rămâi din lumina înaltă / Subțire să dăinui ! / ... De nuntă auzul îmi saltă / Spre gloria numelor tale / O mie de nume. / „ - **Pierderea numelui**.*

Dar Eugen Evu are bucuria de a se întâlni cu poeții tineri, cu cei care își caută destinul ascuns în poemele nescrise încă, le dă șansa să vorbească în cetate, să aducă idei, să propună legea versului care aduce revigorarea sufletului, le este prieten: **Elena Raluca Weber, Ada Ionescu, Ioana Cosmina Bolba ...**începe cu cei care vor veni, e întâlnirea cu viitorul, într-un fel ...

Apoi, autorul, ca **Scrib la Castel**, atrage atenția asupra operelor unor oameni importanți pentru Transilvania: **Liuca Bolchiș – Tătaru, Elena Daniela Zgonea, Rodica Chirețu, Gellu Dorian, Eugen Dorcescu, Olga Ștefan, Arian Botez, Lucian Hetco, Mariana Pândaru, Dumitru Hurubă, Radu Igna, Raul Constantinescu, Ioan Evu**, nu uită pe cei care au lăsat amintiri: **Valeriu Bârgău sau Iv Martinovici**, pictori ca **Radu Roșianu**, și mulți alții ... ori oameni de cultură din străinătate care au fost disponibili la scrierile românilor: **Maria Tereza Liuzzo, Linda Bastide, Santiago Montobbio, Maria Rosa Gelli**, etc.

Cu fiecare pagină descoperim noi scriitori care au ceva de propus lumii, care au o poveste importantă ca fenomen al memoriei ce zguduie nepăsarea, Eugen Evu are ureche pentru cuvintele care aduc har cititorului: *învingem ploaia norocului, la margine ochiului vine îngerul auriu, somnul ca stare de veghe, îmbлъnzirea fiarei din om, amintirea paradisului, mister ce ni se-ascunde când se-arată, simboluri și mesaje pe stâncă, arta ecologică, microcipul de serviciu, romanticul hunedorean, paradoxismul ca mod de viață, valea proscrisilor, ora care nu există, frumosul care trăiește în noi, poemul tradus de computer, clona, răbdarea substanței care naște o nouă dimensiune ...*

Cartea întâlnirilor pare a continua, e lăsat loc de întâlnirea de după, din departele aproape ...

Aceste scrieri personale și ale altora au trecut pe la redacția revistei **Provincia Corvina, sau Nova Provincia Corvina**, adică prin apartamentul poetului la Hunedoara și, mai dramatic, **prin mintea sa de cronicar al evului**, care este atent *când lacrimile cad în sus* ...

Orice întâmplare din cartea aceasta are, evident și esențial, legătură cu realitatea mai mult decât cu manipularea practică în aceste vremuri, manipularea individului prin scrisul altuia, e o **carte eveniment și istorie** pentru cei care vor veni, o carte deschisă, care trece de hotarele României la modul spiritual și care ne demonstrează

că existăm prin spirit, că memoria noastră bate șmecheria, ura, neiertarea și ne cheamă la comunicare, pentru a ne cunoaște mai bine și pentru a-l cunoaște pe cel cu o mie de nume, că nu există ziduri între scriitor, pictor, zugrav, copist, fotograf, om de știință, teolog, filozof sau corector, între viața de artist și viața de familie, că zidurile cad cu fiecare poem scris ...

Scriind această carte, adunând scrierile altora, Eugen Evu recunoaște sincer că opera sa a fost una **deschisă pe orizontală și pe verticală** și că datorează celor care scriu adevărat multe lucruri, le datorează timpul furat cu fiecare cuvânt pe care l-a primit în memoria sa ca pe un dar ...și ca să-l parafrăzăm pe Florentin Smarandache prezent în carte : „ *aștept ceva contradictoriu, cu multe antiteze pentru antologia paradoxistă următoare* „ ...

15 ianuarie 2009

26. PRECIPITAREA TIMPULUI LA EUGEN EVU

„ **A TREIA CARTE A ÎNTÂLNIRILOR** „, semnată de poetul și omul Eugen Evu a apărut în seria „ **CORVINA** „ – 2009 și este definită de autor ca o „ **evumedică încă ... umană ...** „. Lansată de autor în format masiv și expresiv, cartea curge din cărțile anterioare privitoare la întâlnirile necesare ale artistului cu prietenii care îl strigă prin operele lor sau prin faptele care luminează zilele acestea comprimate și dilatate de ură ... Este a treia rundă de întâlniri spirituale în care se păstrează umanul ca rezistent la timp ... Sunt din nou prezenți prietenii culturii într-o vreme a imposturii, sunt prieteni din România, din Italia, din Germania sau U.S.A., din Franța și cei din inima poetului. Modul de alcătuire a cărții este aceea de poem epic trecut prin eseu, fragmente care se leagă prin idee și gând, imagini și scrisori de suflet, o operă în mișcare, dinamică, pregătită să ia locul gânșurii politice și a marilor antologii ale analfabeților cu diplome universitare.

Eugen Evu își asumă astfel valorile pe care le recunoaște ca făcând parte din planeta sa și din visul său atins de **curcubeu**. (vezi recent apăruta la Hesti, „ *Vânătoarea de curcubeie*”).

Împotriva crizei necesare la politicieni, autorul propune energia cuvântului trăit și sensurile venind din esența lumilor posibile, refuzând delirul suprafețelor sau cultura de conservă. Trăim adică efectul Babilon și ne atingem de legende, obligați să ne trezim într-o altă lume mai bună dacă vrem să trăim.

Eugen Evu apelează la argumentele lui **Serghei Esenin**: „ *A fi poet înseamnă să nu înșeli / Ci nemilos răbindu-te pe tine / Să speli cu sânge negre îndoile / Și să dezmițezi simțirile străine.* / Dar este și un răspuns al lui **Andrei Pleșu**: „ **Prostia va avea bani, iar nepriceperea va avea putere.** „. Între aceste repere mai mult morale, dar ale unei morale practice, legitimându-se prin cuvântul scris și trăit, parcurgem aventura cunoașterii și a locuirii timpului propusă de Eugen Evu și zisă în apartamentul său obișnuit din Hunedoara unde se petrec lucruri neobișnuite.

Există în carte mai multe **dimensiuni**: frumusețea sufletului, valoarea umană, existența care se menține tragică, întâlniri la Hunedoara și în Țara Hațegului ca ieșire din **megapolis**, castelul care așteaptă un semn de înviere prin muzica locului și a grupului **Canon**.

Dimensiunile continuă în justificări, în regrete sau regăsiri, existența poetul se motivează prin **creație**, iar omul bun va deschide poarta celui însetat de cântec profund.

Meditațiile zilnice ale poetului sunt frânte de alegerile parlamentare sau de zvonurile care bântuie lumea și **românul planetar**. Din fericire există și un seismograf care arată mărimea cutremurului ce bântuie mințile, există și speranța că până la urmă mediul economic va resoarbe tensiunile care duc la criză. Evident că pentru poet dimensiunea crizei este una morală, el se arcuiește peste timp și ne propune dosarul său de scriitor făcut de securitatea dictaturii lui Ceaușescu, cu semne și lacrimi, cu scrieri tainice și frică. De remarcat în această carte întâlnirile lui Eugen Evu cu **femeia** care scrie și care este scrisă, e un semn de echilibru în starea poetului, un semn că dorește să resoarbă energiile diverse și că ființa umană este multă mai complexă, iar maturitatea presupune și cerere salvarea unului prin doi ...

Sunt femei- scriitoare, care corespundează cu autorul ani în șir, sau femei despre care scrie, e o relație delicată și fecundă în aceste întâlniri speciale, poetul dorește să recupereze o dimensiune a tinereții pierdute și să deseneze cumva destinul uman în lumina creației divine, omul înseamnă două părți care se alungă și se atrag în lume pentru a forma întregul. E dorul după veșnicie în culorile delicate ale femeii care se mulează pe anotimpurile cuvântului.

Dar realitatea e presantă, Eugen Evu nu ezită să ne propună și portrete de politicieni, necesitatea consumismului o impune cumva invers decât necesitatea socialistă, ei sunt acolo și fac parte din **rondul de zi și de noapte** pictat cândva de Rembrandt ...

Brusc în tema întâlnirilor apare nimicul, nimicul acela necesar: **murim moartea**

...

Dar nonvaloarea este biruită de valorile familiei și ale prieteniei născute din dorul de a depăși limitele veacului, copiii sunt acolo, portretul de familie este complet, poezia are memoria ei de poezie care iartă cuvintele nerostite, natura sprijină zilele de pe urmă să nu se prăbușească, iar opera lui Eugen Evu se luptă cu metafora metaforei, răspunde la întrebări și pune întrebări la care nu se poate răspunde ... Opera contemporană are ceva din misterul scrierii *presumeriene*, iar tăblițele de la *Tărtăria* sunt mărturie a faptului că omul scrie pentru a se incrusta în piatra timpului, pentru a rămâne în ciuda trecerii ...

Interesante sunt în această carte **bulevardele spirituale** construite pe inima oamenilor, trec pe intersecția marilor opere literare și ale culturii, scrisul rezistă prin memoria devenitoare, nu au regulile obișnuite, pulsează în Europa și oriunde pot să șerpuiască ...

Mereu autorul face **invitații** la Castelul Cărții, e castelul său, ca boier de viță veche, bogat prin operele sale scrise, și totuși, castelul e tot mai încăpător cu fiecare persoană care acceptă întâlnirea în acest spațiu spiritual în care domină cu autoritate cuvântul ...

Felul de a fi și a lupta zilnic al poetului este relaxat și dârz în același timp: luptăm cu **creierile de mămăligă**, iar noua generație literară se exprimă fecund și vibrează, e flămândă să ia locul celei care pleacă, e un avânt care strivește ....

Titlurile eseurilor sau ale poemelor alese și întâlnite de Eugen Evu sunt semnificative: **pulbera androgenă, magnet, psalm, tristețe, oaspete de o seară albastră, nesingur printre poeți, marele sine, limba întunericului, dreptatea cu capul spart, rândunica, cavaler rătăcitor, sinea poetică, balada lui ermizeu, poeseu** ... Toate le-am scris obișnuit, fără alte semene pentru că vin din cartea aceasta, ele fac parte din **programul literar** și de viață a acestui autor care se

depășește pe sine când se regăsește în alții datorită întâlnirilor care au loc în spațiul virtual ...

Nu dau numele celor care s-au intersectat cu Eugen Evu venind spre el, înjurându-l, încercând să-l distrugă sau să-l laude, dar la clipe de revelație adevărată el vede în toate aceste întâlniri modalitatea de a ieși din sine în opera sa și în marea operă a lumii, scrisă de **Mâna Divină** ... Citind cartea cel interesat va descoperi oameni despre care a bănuț că există și care devin certitudine în volum.

Poate că se vor găsi unii care să nege felul acesta de a face cărți sau de a lansa valori de orice fel, există și alte sisteme culturale care ar putea să nege alegerile autorului, el poate fi criticat până la un punct, e vulnerabil imediat prin originalitate, dar cartea e scrisă și vine spre cititor cu argumente și cu probe, crima de a scrie e una perfectă ...

La începutul cărții Eugen Evu caligrafiază, argumentând cartea: „ **În partea noastră de lume, în conștiința fiecăruia, au loc deja schimbări, are loc o precipitare a timpului, toate corelate la ceea ce se petrece cu Mama Natură, trăim o perpetuă geneză în care suntem colaboratori cu Divinitatea Absolută.** „

Constantin Stancu

Iulie 2009

Notă: în carte apar, printre alții, la castelul din acest **evlitarar**: Teresia Bolchiș Tătaru, Angelo Manitta, Ada Ionescu, Elena Daniela Sgondea, Carlos Chacon Zaldivar, Adrian Botez, Rudi Igna, Paul Aretzu, Ioan Evu, George Vulturescu, Ilie Chelaru, Maria Teresa Liuzzo, Valeria Manta Tăicuțu, Ion Urdă, Andrei Zanca, Victor Sterom, Ion Scorobete, Silviu Guga, Nicolae Crepcia, Alda Fortini, Gligor Hada, Micea Moloț, Cornel Nistea, Mariana Zavati Gardner, Lucian Hetco, Florin Scurtu, Dan Pichiu, Maria Diana Popescu, Mihaela Mirou, Angela Felicia Botez, Ștefan Nemeček, Mahmoud Djamal, Florentin Smarandache, Mirela Roznoveanu, Călin Hera, Victor Isac, Magda Grigorie, Silvia Beldiman, Gabriel Petric, Oct. V. Amzulșescu, Enza Conti, Giuseppe Manita, Ion Popescu Bradiceni, Erika Erdoș, Ioan N. Roșca, Iuliu Winkler, Leonardo Saraceni, Paulina Popa, Antonia Iliescu, Ladislau Daradici, Giovanni Formaggio, Magdalena C. Schlesak, Constantin Stancu ... iar lista poate continua, cu voia autorului și a ... tuturor celor cu care autorul întreține de ani de zile empatia pe care într-o carte a sa cu Magdalena Constantiescu o numea „ Emaptia divina”...

27. VÂNĂTOAREA DE CURCUBEE

„Caut, nu știu ce caut

Caut izvorul din care curcubeul

Își bea frumusețea și nemurirea” (Lucian Blaga)

„ **Vânătoarea de curcubeu** „ este modul în care poetul Eugen Evu caută certitudini, legături indestructibile între poet și semeni, poet și natură, poet și părinți, poet și moștenire, poet și omulpoet, legături care să certifice eternitatea în modul ei, aparent - trecător, de a fi.

Titlul volumului de versuri este inspirat și are ca motto versurile poetului Eugenio Montale, și este publicat de Editura „**Hestia**”, Timișoara, 2009 în colecția „**Poesis**”,

Cartea este un cântec profund despre viață, o vibrație laudatorie la adresa darului care este existența poetului în lume ca poet, suferind miracolul cunoașterii prin poezie, ca formă divină de cunoaștere, un mod ales de a ucide cu artă efemerul și urâtul.

Cartea pune întrebări fundamentale și dă răspunsuri fundamentale, prin limbaj poetic, la tainele vieții, versurile curg spre o altă dimensiune și valsează discret și tandru spre bucuria regăsirii ființei orginare, pierdută cumva prin meandrele păcatului și a unui trecut crispat. Experiența de viață, cărțile scrise până la această carte îi dau dreptul poetului să ceară certitudini, legături pe verticală cu divinitatea care mereu dă impulsul și legături pe orizontală cu părinții și natura, care pot fi atinse cu privirea sau cu mâna.

În această cunoaștere prin poezie, pe care poetul și-o asumă, descoperă valențele unei alte memorii, miracolul artei, bucuria iubirii pure în întâlnirea cu femeia care poate accepta miracolul sau bucuria cunoașterii în sine ca mod de relaționare cu celălalt.

Sufletul poetului vine din lumile bătrâne, cu un dor ce arde în ființă, un dor alinat de cuvintele care sunt un mod de oglindire a divinității, alinare ce vindecă ...

Există la poet **memoria cealaltă** păstrată intactă, despre viața în rai, închipt prin satul etern din Ardeal, acolo unde cucul se ceartă cu mierla și unde copacii bătrâni au fost tăiați, sat aparent pustiu, dar prezența vieții este implicită prin umbrele păsărilor și a frunzei de nuc.

Nucul este simbolul trăinicieii, a celui care rezistă și rezistă la sat între-o altă dimensiunea memoriei, deasupra lumii. Iubirea este taina de a te regăsi în celălalt, în altă dimensiune, ființa se oglindește în ființă, e un cântec al întâlnirii celor două părți care au fost separate gnostic de creator, posibilitatea cunoașterii depline, în alt tărâm.

Visul existențial este unul care pendulează între real și ireal, provocând miracole prin starea poeziei, ca stare de inspirație: „*Nu știi de unde nu știi de unde /Soarele-n miezul seminței răspunde./*”, Această stare a visului duce la Eugen Evu spre renunțarea la semnele gramaticale uzuale pentru a nu decapita(întrerupe) cântecul, este ieșire din obișnuit și migrarea în cântecul absolut.

Poetul veghează, este atent pentru ca marile mistere să nu treacă, pentru ca istoria universului să nu scape versului pregătit să o preia, elegia la vârsta maturității este parte din existență pe care o absoarbe în gândul său: „*Am știut cu uitarea/Că frumusețea e blestem/Prin aceea că vor toți/Să o prade. /*”,

În acest volum Eugen Evu renunță la experiența poetică modernă acumulată, exersând tragicul și anotimpul spiritului românesc, prin asimilarea temelor spațiului românesc evidențiate și de Mircea Vulcănescu, pomenit, de altfel, în volum. Modernitatea vine din atingerea extremelor, spiritualitatea ancestrală se grefează pe modul actual de gândire, iar refrenul: „*Alaun, alean, alien/*”, e un joc de cuvinte care se atrag prin sunetul literelor și al sugestiei, alchimie, dor, deschidere spre viitor, doina vine din nicicum, fără repere sigure, ca o recuperare a memoriei dintr-un spațiu pulverizat, cântec care sparge duritatea de cristal a timpului: „*Că n-ajunge foamei fîrea/Dragostelor asfințirea/Nici muririi nemurirea/*”, Doina este modul de tânguire după viața posibilă, dar care a devenit imposibilă prin vinderea raiului pe bani.

O temă principală a volumului este tema (crezului) credinței, cea a marilor întrebări care au găsit răspunsul în Dumnezeuire, Evu o abordează în mod poetic, lăsând deschise misterele dar și punând în evidență **măreția jertfei** ca mod de

eliberare în etern, mielul durerii este preluat de poet ca **temă cristică**, impurificată de faptele omului, jertfa e crimă, e un **măcel pascal inutil în lume care depășește necesitatea simbolului, chemând persoana spre luciditate**, înjunghierea mielului este străpungerea umanului, mielul plânge în oameni simpli, etern, de neînlocuit prin destinul implacabil al celui care se jertfește: „ *Cuvânt tăiat, căzut din cer, cuțit/Ca milenara morții preoțime/Zei canibali pretins divinei Crime/să-ți primească hramul răsucit/Miel al iubirii ce din nemurime/Sub stigme-abați vărsările de sânge/* ... Versul este abrupt, poetul preferă luciditatea cum am arătat, și nu preluarea mecanică a simbolurilor, ci tragicul existenței în trup, dincolo de canoanele, deja, depășite ... E nevoie de o altă unitate de măsură, mai credibilă ...

Întrebare la Ghetsimani (*poem în proză*) e un adevărat poem al menirii poeziei și a scrisului, constatarea brutală a poetului că Isus nu a scris niciodată duce la tensiunea destinului la scrib în lume, răspunsul sunt tatuajele, doar Iuda consemna în registre cifre și nume, numere de nume, scrisul pare un păcat, dar tensiunea poemului nu este rezolvată, rămâne o tensiune eternă, păcatul celui care scrie nu se dezleagă. Dincolo de poemul în proză, poemul program, știm că Dumnezeu a creat prin zicere, **legătura gând faptă e curcubeu la creator**, e instantanee, creatorul nu s-a încrustat cumva în piatră sau pe papirus, el s-a scris direct pe ființa umană, omul este modul de scriere a lui Dumnezeu, iar atunci când a dorit să scrie s-a folosit de robii săi care au scris mânâți (!!!) de Duhul Sfânt, **precum mânat e poetul** să scrie poemele, ca o vită care nu vrea să tragă în jug, iar forța divină, impulsul, face ca spiritul poetului să iasă în lume prin versurile scrijelite cumva. Oricum nisipul e pregătit, chiar dacă valurile vor șterge mesajul ...

Din această cauză artistul este un fel de ucigaș, el pregătește jertfa perfectă prin arta sa, uneori inutilă oamenilor, dar utilă prin deschiderea spre altceva : *Niciodată nu vom afla/Dacă suntem reversibili/Dorințele înalță catedrale/ Genunchii tăi, femeie, îmi redevin/Stâlpi de templu/* „ . Ultimul poem al volumului „ **Nucul cel bătrân de zile** „ este un poem al vieții, omul, ca nucul *prădat de roadele sale*: „ *Cum de singur se bate nucul/Cel bătrân de zile/În tinerețe prădat de grauri/Acum nici de corbi/Și prin brațele-i ușurate/Zbocotește seva/* „ Paralela poet - nuc este relevantă prin textul scris în metatext înstelat, sub clopote, îngânat de cuc la modul sacru.

În acest volum poetul s-a golit de sine, pentru a umple poezia sa ca într-o relație de dragoste, poemul e poema, gândul scris al bărbatului e simultan și gândul femeii, pentru că fiecare dimineată e făcută din milenii ... „ *Numind te iau în stăpânire/Lucru făcut,ci nu născut prin joc/Poem ca nevăzuta-mi parte-n fire/Celestă oglindire și noroc/* ...din poemul **Cuvântul poetic**.

De reținut din magma poemelor unele teme, subiecte, idei, strigăte, afirmații care sunt de natură lirică profundă, dar pragmatic din punctul de vedere al existenței în lumină și locuind memoriile posibile ale omului: **iubesc prin oglindire, zeu și zee, licărind azimutul, cuvânt tăiat, subcuantică vocabulă solară, sacru îngenuncheat în profan, amonteale din vis, departele îngenunchind într-o aproape, din abstract smulgi sămânța, năvoadele nopții memoriei subcorticale, trageți orizontul peste mine, criogenie a semințelor, zace vântul în genunchi, fost-am plâns a nu mă naște, chakra primordiei ...**

Unele versuri sunt sub o tensiune evidentă, Eugen Evu forțează ordinea cuvintelor în frază în mod voit sub puterea de a modela ideile supte de sunete și ziceri, este oglindirea vieții sale prin poem și poemă, chiar dacă teoreticianul va avea obiecții, trăirea îi va infirma posibila analiză. O privire atentă a cititorului va descoperi la Eugen Evu temele sale omenești posibile, eterna speranță în altceva, jertfa ca mod de ieșire din ființă, pasiunea de a vâna curcubeu sub marile mistere ale universului,

simplic și profund ca un țăran care are știința de bate nukul sub stele din Ardeal, cântând un cântec etern.

Arta de a bate nukul e o artă profundă, e și o știință, pentru că nukul dăinuie prin puterea de a avea rod în fiecare veac, iar omul nu poate strivi tainele, („ corola de minuni a lumii”, idem Blaga), iar poetul nici atât ...

01 august 09

28. FOCUL SONOR

Prin volumul de versuri „ **Meandre**” - **Oglinzile lui Niram**, poetul **Eugen Evu** ne oferă cea mai intensă carte de poezie, o carte magmatică, esențială, încărcată de viață, oglindă a vieții, panoramă a ideilor de carne. Apărută la Editura „ **Polidava**” în regie proprie, la sfârșitul anului 2009, cartea este mărturia unui om folosindu-se de limbajul poetic și de semiotică pentru a reda sensurile adânci ale gândului.

Limitele poeziei sunt mult extinse, experiența de viață explodează în vers, tragediile personale sunt schimbate în cântec, descoperirile spirituale apar ca idei care modelează conștiința, stilul este stilul celui care deja știe, deja a ajuns la liman, după faptele curgerii în meandre ...Curgerea fluviului spre mare face bucle, ocoliri, curgerea pare sinuoasă dar este cea adevărată, nu poate fi controlată, omul preferă linia dreaptă, Dumnezeu - meandrele pentru a da timp apei să ajungă în mare, pentru a ne forma răbdarea, pentru a potoli setea atâtor animale, atâtor oameni, curgerea este clăditoare de viață, la modul sublim. Scrisul lui Eugen Evu are meandre, este un scris **gladiolat**, după cum au consemnat ofițerii de securitate în dosarele formate pe numele poetului înainte de anul 1989, dosare făcute publice de poet în numeroase prezențe din reviste sau jurnale... Legătura dintre titlul volumului și expertiza grafologică din acele dosare pare una simbolică, dar reală, dureroasă, motiv de poezie născută din suferință ...Scrisul precum fluviul ...

Cartea debutează cu un cuvânt înainte scris de **Linda Bastide**, cunoscută personalitate de limbă franceză din zona culturii corecte, care ne trimite la metaforele plasticizante ale autorului, la un postmodernism original, contradictoriu, dar plin de forță propus și realizat de Eugen Evu.

Linda Bastide notează: „*Cuvintele sunt aici: eractice, palpabile, disponibile, gata de a respira, grăbite să intre în poem.* „ Nota este importantă, volumul este viu, **respiră**, vietate care dorește să trăiască în simbioză cu cititorul. Puntea este reală, cine acceptă intră în curgerea sinuoasă a poemului, dar o curgere adevărată ...

Poetul se descoperă cu argumentul preferat, un citat din **Henry Miller**, un citat esențial pentru un artist: „ *Neîntreținut, focul pentru creație duce la ghettoizarea viselor, a aspirațiilor, la un vagabondaj fizic. Cu toții suntem vinovați de crimă, crima de-a nu trăi din plin.* ”

Citatul este semnificativ, eclatant, este motivul pentru care Eugen Evu scrie ...poezie, proză, teatru, eseu, pamflet, jurnal, revistă, scrisori publice și personale, declarații ...

Există în această carte multă **iubire**, acea iubire implicată, nu declarativă, o atitudine corectă a omului cu fața spre cer, geografia poeziei bune, descoperirea amarului mierii, scriitorul ne sărută cu fiecare vers, are o rezervă de duiosie pentru cei care înțeleg curgerea, depune efortul de a auzi lumina, există o empatie, poate, personală pentru cititor, empatie ce se naște brusc la citirea poemului, ne invită la

vânătoare de curcubeie în oglinda verde a memoriei, are o lacrimă pentru cel care suferă, vede ...

Poezia curge în volum și temele sunt esențiale, țin de viziune, de lumina care argintează fiecare zi, deschid perspectiva asupra destinului, a predestinării de a fi artist în timpul vieții dăruite ...

Poetul, da, poetul: „ *Eu sunt o sursă melodioasă/substanță de rezonanță spic al luminii./Eu sunt noaptea de fiecare zi/Arma ta care cântă sunt eu .../Clipa cât noaptea ...Unda/Cuțitul meandra anafura pâinii .../*”

Volumul deschide **ferestre** spre poezia scrierii, spre femeia iubită, spre nesațiul cosmic, spre bolile lumii care, paradoxal, ne împing spre căi reale, ferestre spre colind, spre visul sinelui, curajul de a scrie și de a nu uita, motivația poeziei ca fapt de viață ...

Importantele descoperiri ale științelor sau revelația credinței, ori tragedia celui care stă pe marginea istoriei, zeii care ne agresează, modelarea gândirii poetice în tână sunt foarte multe argumente ale scriitorului de a ne atrage în vârtoarea vieții de metafore ...

Motivul răsului sănătos de om liberat, peisajul din Ardeal, amintirea raiului peștera Gee, efectul placebo, poetul ascuns în operă și evadând în poem, visul care intră în realitate cu toate metaforele ... Scrierea din volum este scurtă, luminoasă, fulger între autor și cititor.

Poemele s-au scuturat de zgură, cuvinte diamantine, scriere pe zăpadă.

Prezența patriei, a familiei, a cuvântului rămuos fac din volumul acesta unul actual mereu, pentru că există tinerete care îmbie la viață, ceva care s-a păstrat, venind din vechea știință a scribilor care se detașează până la urmă de opera anterioară, dar o păstrează autentică prin cuvintele scrise cu vârful inimii ...

„*Omul este prizonier/Propriei sale mistificări/Reminiscenței altoiului/Inseminat de fulgere globulare*” (*Poate că*) Anonimul are importanță prin faptul că există, poetul vede misterele:

„*Mărul pădurei fiul vântului/Departa-n pădure în al doilea exil/E asemeni feminității cuvântului/Doar înflorit a rămas tot copil/*”

Logica zeilor se poate detecta prin observare atentă, dar și în ochii femeilor.

Există un **paradox absolut**: trăim murind în ochiul compus al memoriei.

Există o muzicalitate a versurilor, a ideilor, cu fiecare poem poetul o simte, o traduce prin detentă, dincolo de cuvinte un trandafir între buzele iubitei, un val care vine din magnetul acestui pământ pe care trăim ...

Aproape fiecare poem poate fi citat, e o lecție de voință poetică, poezia este știința exactă a trecătoarelor clipe ale vieții, argumentele vin de la sine: nu au zburat toate cuiburile împreună cu păsările, fetele înfloresc peste noapte de parcă natura s-ar teme de ce a fost, divinul în profan îngenunchează, mierla – inima poetului, goliciunea templelor de umbră, întreg misterul lumii cântă - plânge ...

„*Când scrii auzi cum mori mai suportabil/când scrii îngenunchiezi cu fruntea-n cer/Când scrii chiar Dumnezeu e mai cantabil/Écou se face întru adevăr./Când scrii răbdarea nu e lașitate./Când scrii auzi cumva încetinit/Ce aude desfrunzirea lumii toate/Sub Arborul cel Mare, răstignit .../Când scrii e cum ai lua din apa vie/Să-l bei, scânteietor un roi stelar./Bei moarte fără gust, sufletul știe/Ce nu știi tu, nici îngerul barbar/Când scrii cumva gândit ca fruct de dar/Cunoașterea nu doare, nici îngheață./Ca aurul -nghețat de avatar/Îngreunându-și trecerea. Zburată/.*”

Poeziile din această carte reiau într-un fel temele preferate de Eugen Evu, dar scrierea în sine este densă, cititorul obișnuit are nevoie de acomodare cu versul acesta implicat în viața aflată în plină mișcare. Autorul a publicat peste 40 de cărți, ar fi

nevoie de analiza unui critic serios și dedicat asupra operei sale, pentru cristalizarea în conștiința literară a vremii a principalelor evenimente din scrierile lui Eugen Evu, a noutăților aduse poeziei și a tremurului său pentru versul cu elice, capabil să înalțe idei, gânduri, temeri, eliberare ...Eugen Evu nu este un poet comod, opera lui propune, afirmă, are viziune, deschide ochii, o eventuală aplecare serioasă asupra scrierilor sale ar oferi numeroase surprize în ce privește organizarea istoriei literare în compendiu ...

Unele poeme au dedicații, mai cu seamă adresate unor femei care scriu la rândul lor, ori traduc poezie în limbi accesibile pornind de la limba română, ca un fel de compensație târzie pentru poetul îngropat în vers, este revanșa pe care, inconștient, bărbatul o ia față de iubirea tainică din poeme ... În volum sunt incluse și poezii scrise în limba italiană, sau germană, ca deschidere rezonantă cu poezia altor spații culturale ...Această carte s-a adunat în timp, refugiat în poezie, Eugen Evu a devenit poemul care respiră.

„ *Din livezile altoite de cei de sub deal/Le-a dus vântul în munte sămânța/Prin pădurile reci din bătrânul Ardeal/Meri sălbatici își ascund neculeși suferința*”.

Meandre este poate cel mai energic volum de poezie scris în ultima vreme în literatura română, proaspăt și necesar, până la nebunie. Nebunia de a fi poet. Zburat.

Departate de urechea criticului blocat pe trecerea de pietoni, pierdut în traficul Capitalei, Eugen Evu scrie poezie pur și simplu, e o nedreptate uneori că în provincie sunt uitați de mașinăria literaturii române scriitorii care aud lumina și sunt atenți la merii sălbatici ...

Dar timpul, ca și râul, are meandrele sale ... *scrierea e sânge și foc sfânt, sonor* ..., cum scrie poetul ....

Eugen Evu, Meandre / Oglinzile lui Niram, ed. Polidava 2009

29. ... buzunarul lui Abel ...

În general, în **cultură**, mai ales în cea scrisă, persoana scriitorului, a cărturarului, a omului de cultură, personalitatea sa, au avut și mai au încă, dar în mică măsură, un rol important.

Omul de cultură e **vocea** din cetate, de multe ori ia locul politrucului sau a sociologului, gândurile sale sunt gânduri care bat mai departe decât problemele zilnice ale lumii. Are capacitatea de a trece de ziduri. De multe ori oamenii zilei, VIP – urile, au apelat la cei care au avut puterea să vadă mai adânc problemele. Cărturarul acoperă **un gol** în viața cetății, când unele personalități uită care este rolul lor pe lume, când abandonează misiunea.

Cu cât însă capitalismul original românesc, deși puternic influențat de cultura europeană, sau cu accente din cultura diverselor medii, începe să se maturizeze, apare, într-un fel, amurgul lupilor singuratici, a oamenilor de cultură care par a se topi în **zgomotul de fond** al istoriei.

Operele lor ajung greu la public și, așa cum remarca Roman Horia Patapievici, blocajele își fac prezența, cu alte cuvinte lumea nu mai circulă de la un om la altul, de la un grup la altul, se formează nuclee care rezistă puțin, apoi mișcarea, valul acestui secol, le înghite. Lupul singuratic urlă în pustiu, pare a nu fi auzit. Își scrie operele, beneficiază de sponsorizări când e vremea lor, trimite cărțile în cele patru puncte cardinale, dar răspunsul nu vine, glasul timid al cititorului e prea slab, prietenii își aduc aminte din când în când de crângul unde se ascunde lupul cel singuratic. E un

efort maxim al ființei de a se face remarcată în librăria de zgomote, în biblioteca de strigăte, în tribunalul veacului.

Regulile se schimbă, marile edituri, marile companii care fac piața de cultură își găsesc loc, astupă urletul lupului singuratic. Apoi asociațiile de tot felul se zbat, focalizează destine, încearcă să le valorifice pentru a da culoare istoriei după **stilul** cerere – ofertă. Și, Doamne, multe cereri mai au cei din comitetul director ...

În mod clar e nevoie de o strategie și de o viziune puternică venite din partea marilor companii de cultură, de forța nevăzută a puterii capitalului. Rezistă cine înțelege că e nevoie de strategii de atragere a fondurilor comunitare, sau de la stat, pentru marile acte de cultură, de cunoștințe din mediul de afaceri, cunoștințe economice, juridice, de regulile europene și internaționale. Rezistă cine poate face presiune asupra instituțiilor de stat pentru a-și atinge scopurile, de a forța mâna rece și inertă a ministerului în scopul dorit, a agresa spiritual politrucul pentru a –și aduce aminte că totuși există ceva cultură prin România.

Lupul singuratic nu e băgat în seamă în acest spectacol de **blog-uri mișcate**.

Doar societatea civilă, invizibila putere, mai strigă, mai acționează în judecată statul, agenția, ministerul, are putere, e un glas, iar legislația internă și cea europeană recunoaște dreptul asociației de a acționa în numele cuiva, pe teme și direcții, există proceduri de a trece de zidurile sociale, recunoscute, acceptate și cine știe **rezistă**, câștigă, beneficiază de bani, de putere, notorietate, poziție pe piața culturii.

Încă se mai simte în România boala trecutului, în spatele acestui mecanism de cultură, sunt oligarhii - mecena, ei au relații oriunde, știu să beneficieze de reeșalonări la finanțe, să inițieze proiecte înainte de a fi lansate de agenție sau de minister, au informații, știu să creeze colaboratori, asociați, coautori, etc., să restituie credite, etc, să apere eternul drept de autor în fața lui Dumnezeu Cel Unic, bătându-se în piept cu pumnul pentru eterna originalitate. Mai apare și o comandă de la stat, una grasă, un dicționar, un studiu, o enciclopedie, o antologie a unor tradiții sau zone uitate, etc., ceva important pentru Europa din care uităm că facem parte.

Rechinii sau oligarhii se mișcă mai bine. Apele sunt adânci, se vede banca de credite pe fundul oceanului, contul cel banal de serviciu. În acest timp, deja lupul singuratic are dușmani, prea a atacat pe mulți, prea stă blocat în viziunea sa de serviciu, nu iartă, se luptă, sistemul pare să-l sufocă, fiscal bate la poartă, familia suferă din pricina eforturilor sale de tot felul, nu are secretară, nu are asistent în managementul său unic, are o **mașină de scris** interzisă cândva de comuniști, vreun calculator vechi, uitat de vreo asociație străină, care nu poate scrie cu diacritice cum ar trebui, un calculator care se blochează în mijlocul **manuscrisului**, comunicarea pe email e greoaie, viruși electronici blochează memoria electronică a capodoperei, etc. Lupul singuratic scrie noaptea, când poate, în rest e prins în programul de la serviciu, trebuie să –și câștige pâinea cea de toate zilele, nimeni nu-l iartă, el nu are dividend, nu are blog pe care să strige, să-și pună opiniile și să fie cunoscut, își corectează opera în vremuri de tristețe, uneori în trenul de navetă, sau în tramvai.

E aici o luptă inegală și mai sunt și prietenii care vor să facă politică, iar lupul singuratic îi deranjează, îi stresează cu nihilismul lui, cu dosarele recuperate de la diverse instituții, de la CNASAS, îi deranjează personalitatea lupului, ei vor să fie în parlament, în consiliul local, **oriunde**, iar el, lupul singuratic, e împotriva tuturor, nu vrea partid, nu vrea **ong** –ul, agenție, etc., pare inadaptabil deși este cel mai deschis la vremurile noi, la inimă și la glas.

Vrea să-și scrie capodopera... să o facă tot mai cunoscută, să fie văzut din **balconul** operei naționale.

Nu a violat pe nimeni, nu a tâlhărit pe nimeni, mijloacele de informare din mass – media nu îl au în proiect, el doar știe ce anotimp este în România și pentru cine bat clopotele în Europa ...

Din când în când lumea își aduce aminte că a împlinit 50 de ani, o viață, o, dar nu face invitații la restaurant, doar la casa de cultură sau la galeria pictorilor din centru, poate la iarbă verde, cu **fluturii** pe post de ospătari ...

Aș dori să urlu, dar sunt răgușit, nu e la moda lupul singuratic, el știe să scrie și e prea puțin într-o lume în care totul se cumpără ...când nimic nu e de vânzare ...

Privești adânc și începi să pricepi, că pentru a-și scrie opera și a sta la umbra cuvântului domnul Horia Roman Patapievici acceptă criticile din toate partidele care l-au propus în instituții director de cultură , post din care s-ar putea eradica **blocajul**, dar creează blocaje, pentru că instituția e fabrica de blocaje, nu e politică aici, doar propunerile sunt politice.

Stai și auzi **corul îngerilor** târzii când domnul Andrei Pleșu își scrie eseul, melancolic și realist cu un gând zburând-i spre rolul ministrului sau a consilierului de stat, inspirat când bilanțul fundației este în regulă, contribuțiile vin la timp și există inimă bună în cetățeanul român de la ora 20,00, sâmbăta, când femeile cântă la pian.

Filozofezi tandru când îți zboară gândul la domnul Gabriel Liiceanu care știe că un bun capitalist poate rezista și dacă editura publică marile cărți ale filozofilor și **antologia de urlete** ale politrucului de serviciu, în buna tradiție a editorului care rezistă prin acțiune și prin studierea pieței de moment și prin critica pură a celor treizeci de arginți ...

Observi că Uniunea Scriitorilor e condusă de un **critic**, repede devenit demnitar la stat, cu influență și prestanță, lupul singuratic vrea în haită și comisiile de tot felul din uniune nu au reguli stricte de autocontrol și evitarea incompatibilităților și a conflictului de interese, sunt, de fapt, un fel de control **al pieței** prin concursuri.

Uniunea nu are o bază publică de date corectă și actualizată cu ceea ce se scrie în țară cu talent și suferință, ci doar ceea ce oferă editurile bine reprezentate în comisii.

Desigur că mulți s-ar supăra dacă am afirma că aceștia sunt **băieții deștepți din cultură**, dar în orice epocă ei sunt prezenți, indiferent de sistem, domeniu și **apostilă**. Forează precum marii petroliști în deșertul din estul Europei. Ajung adânc în pământ, până la pâna neagră a țigăului care mișcă epoca ...

Este **interesul**, ca să folosim un termen perimat venit de la Marx, de la Adam Smith, de la filozofii antici, de la Avraam, de la Cain care l-a găsit în buzunarul lui Abel ...

Zăpezile trec, lupii rămân și își schimbă părul dar nu și fotografal ...

24 ian. 08

30. LUP CARPATIN

Memoriei lui Mircea Eliade

Vis viscolit prin munți eu fiind un lup
Bătrân dar tot cu dor de-mperechere
Vânat de umbra mieilor cu trup
De când eram zburdalnic și-n putere

În vizuina mea e doar un stup

De viespi, m-am dedulcit la miere,
Propolis rumegat cu fălci de lup
Știrbite de stomahul care cere

Prin naltele cătune de ciobani
Prășila mea-n ogrăzile de piatră
Transcende gena miilor de ani
Slujind la oi, aud și-n cum latră !

La lună nu mai urlu, hămesit
Din blana mea de zloate tăbăcită
Nici cojocel, nici guler înflorit
Nu las lycantropiei, recuzită...

Mă sting încet și omenește chem
Ce-au zdrențuit tribali barbarii-n hoarde
Doar jarul din priviri lunatic arde
Ca gloria pieritelor stindarde
Pe vatra Înstelatului Totem.

Eugen Evu

31. ISTORIE CU SCRIBI

O carte densă despre zona județului Hunedoara a scris Ștefan Nemeșek, o carte ambițioasă despre oameni, locuri, scrierile lor zburătoare, despre speranță și tristețe, despre uitare și despre unitate și ruptură în același timp.

Cartea se intitulează simplu „ **LITERATURA HUNEDOREANĂ** (de la începuturi până în prezent) și a fost girată de Editura „ Realitatea Românească, Vulcan, România – 2008. E o carte mesaj și antologie, o carte ambițioasă și structurată pe ideea de religie a scrisului la români, o carte în trei volume :

- **Analiza și clasificarea activității literare – vol. I;**
- **Scriitori din Valea Jiului – vol. II;**
- **Scriitori hunedoreni – vol. III.**

Autorul a avut ambiția de a sonda spațiul acesta în care au avut loc înfrângeri sau victorii, de a culege date despre fenomen, de a pipăi cu degetele minții istoria și de a lăsa deschisă această panoramă a literaturii speciale din zonă. Cuprinsul este unul stufos, dar clar ordonat, pe autori în ordine alfabetică pentru a împiedica războiul scriitorilor cu scriitorii, pentru a da liniște într-un loc în care nu există liniște, pentru că acolo unde sunt furtuni apar și lumina fulgerului și ...invidioșii ...

O enumerare a tuturor autorilor este imposibilă într-un spațiu atât de mic de cronică de suflet, dar sunt mulți autori care sunt nominalizați în antologie, unii membri ai Uniunii Scriitorilor, alții membri a istoriei românești, alții membri ai Cetății lui Dumnezeu, alții scribi de serviciu într-o lume în care subiectul este puternic zguduit de orgolii greu de înțeles.

Valeriu Butulescu, scriitor și el, are un cuvânt înainte, un fel de introducere în atmosferă, iar remarca sa este una pertinentă: „ *singura înviere accesibilă omului rămâne istoria* „, iar istoria este o știință inexactă în sensul că recompunerea faptelor în papirus se face într-un fel superficial, dar ceva rămâne: amprenta oamenilor pe timpul Hunedoarei, ca zonă transparentă și rezistentă la moarte ... o zonă mișcătoare

între aur și munte, între adâncul subteranului și vârful bradului, pendulând între cer și pământ, măsurată de timp și de vers.

Poate că remarca din cuvântul acesta de întâmpinare este una importantă:

„ *Ei bine, acei anonimi mărunți, care se hărăneau uneori cu ovăzul cailor, au pus și ei virgule colective în cartea încă nescrisă a istoriei.* „

Totul începe simplu, dar se dovedește a fi foarte complicat pentru că **definiția scriitorului** este greu de fixat în termeni agreați de toată lumea și de curente literare, și cu mult mai greu pentru ideologiile de toate culorile, de toate experiențele și ratările posibile în istoria lumii și a județului Hunedoara. Poate va fi foarte greu de înțeles demersul autorului, când România se va reorganiza altfel, pe regiuni, când Europa va dori să ne deseneze altfel în numele democrației și a liniștii, vom privi cu alți ochi pasajul de pietoni numit literatură hunedoreană ... Din cauza aceasta cartea scrisă de Ștefan Nemeček e o carte care prinde între coperte istoria unei zone așa cum a fost, istoria scrisă pe riscul artiștilor și trăită în mod miraculos între credință și necredință, începând cu Palia de la Orăștie, semn al credinței pentru urmași ...

Ștefan Nemeček notează scurt: „ *Cum era și firesc, în perioada cercetărilor făcute și a documentării materialului prezentat am pătruns mai mult, mai adânc, mai profund în „atmosfera scriitoricească”, pe care mi-o închipuiam că o cunosc. Nu mi-a plăcut deloc ce am descoperit. Multe orgolii, multe ambiții personale, multe judecăți pe care nu le-am putut înțelege.* „

Depășind orizontul acesta îngust autorul a constituit antologia ca pe **o poveste** despre fenomenul scriitor care s-a manifestat în viața celor care au avut curajul și lașitatea de a scrie și a pătruns în viața scribului care scrie cuminte, fără reguli anume la marea carte a lumii, la marea poveste a lumii, continuând adevărul cuprins în cuvintele care se leagă cumva în vers, în schiță, în roman, în scenariu, în studiu despre limba română de totdeauna și de oricând, scribul care nu cârtește la Dumnezeu când i se cere să scrie ceva cu adevărat important: **orice om e o valoare în sine, mai presus de regulile dregătorului de moment.**

Meritul autorului este acela de a pleca de la povestea **scriitorului de hunedoara** de la istoria locului, de prezenta mirajul aurului și a cărbunelui în Țara Zarandului și a Văii Jiului, de a schița pe scurt fenomenul social, economic, politic și religios a ținuturilor care compun arealul numit Hunedoara. În acest areal sunt mai multe țări care trebuie luate în considerare **ca leagăn, ca picior de plai, ca gură de rai, ca miracol.**

Mirajul aurului a dat valoare zonei Brad, puterea neagră a cărbunelui a dat valoare Văii Jiului, pomii din zona montană au scris pe cer istoria, curgerea Mureșului sau a Streiului au caligrafiat destinul omului, nimic nu a fost la întâmplare, scriitori au existat pentru că au existat lucruri minunate care trebuiau descrise cumva, iar cuvântul este semn și armă, apărător al sufletului prin simpla scriere, rostire sau bâlbâire.

Sunt prezentați poeți ai muntelui și a subteranei, poeți obiectivi, livești, cei care rămân singuri sau abordează miracolul, cei care au scris amar sau care văd lumina, ironici sau boemi, poeți religioși sau metafizici, poeți ai timpului lor în stil hunedorean.

Sunt poeți adică fabuloși, clasici, tradiționali, sentimentali, prinși în valul **optzecist**, poeți discreți care se văd în transparența istoriei.

Sunt romancierii sau personalități preocupate de teorie și critică literară, oameni care au tradus sau au scris istorie, sunt cei care au scris pentru copii sau au scris scenarii pentru filme, scribi ai istoriei, adică.

Citind antologia descoperi pe **Valeriu Butulescu** folosind cuvinte puține dar profunde, la limita iresponsabilității în timp și la limita responsabilității în fața istoriei. **Dumitru Velea** declară că între timp a murit dar că iubește paradoxismul și viața

luminoasă din haiku, ca **semn și nod** în Valea Jiului, dar că preferă să fie prezent la banchetul lui Platon.

Descoperi pe **Nicolae Uțică** între zori și amurg, câștigător al concursului de poezie internațională, că poate ivi o asimptotă la eternitate, sau este pasionat de nedeile momârlanilor ori că e nevoie de o memorie de rezervă pentru a rezista în Valea Jiului, în Vale, adică.

Citind antologia înțelegi că există **Apocalipsa după Valeriu** sau că e un alfabet straniu în care **Valeriu Bârgău** a vorbit și continuă să vorbească, că acest poet aparent fragil a pus pe picioare o editură și a rezistat în jurnalism exact așa cum și-a propus să fie: **călăuza**.

Povestea este interesantă când înțelegi că **Mariana Pândaru** face un salt mortal, lacrima i se pare amară, ori e ceva miraculos după căderea nopții, sau poate ambiția **Paulinei Popa** care vine spre noi cu mâinile în flăcări, ne invită la nunta cuvintelor și este atentă la ghilotina sinelui, îmbrăcând rochia nesupunerii. Este un efort pentru o femeie să țină în ființă o editură așa cum fac Mariana Pândaru sau Paulina Popa, pentru că trebuie să găsești soluții să vezi „ **piața „ literaturii** și să ai o inimă bună pentru a scrie copiilor la modul serios sau matur.

Înțelegi că **Eugen Evu** a ieși în lume, a fost premiat dar se reîntoarce mereu în apartamentul său din Hunedoara pentru a scrie, a descoperit tineri care scriu, a inventa o operă importantă și a alcătui antologii specifice zonei, pentru că este pregătit pentru toate iubirile, stă cu fața spre stea, că a descoperit amarul mierii sau și-a amintit că plângea să nu se nască, dar ne transmite sărutul cu privirea și poartă rănilor altuia, propunându-și să fie **stăpânul jocului** deși are temeri că există o purpură iarna. Se regăsește în cartea întâlnirilor, acolo unde a pregătit **banchetul** lui Eugen Evu.

Citind antologia tresari când vezi că unii au trecut dincolo, în zona nedefinită pentru a o defini, că **Ionel Amărieuței** când trăia a privit printr-un ochean întors și s-a simțit vinovat de plecarea cocorilor.

Înțelegi frământarea lui **Miron Țic** și pasiunea sa pentru scris, pregătit pentru miracolul zăpezilor și are curajul de a face o invitație la dragoste la o vârstă matură, pasionat de călătoria spre izvoare, ca simplu martor insolit.

Dumitru Hurubă e pe contrasens și ca scriitor de umor a nimerit în rezervația de zăpăciți pregătind pentru contemporani o carte de colorat mintea în timpul insomniilor sale binefăcătoare în care a descoperit că ... bunica are un amant.

Reflectezi la viața de dascăl în județul Hunedoara când citești cărțile lui **Radu Igna**, când pricepi că a existat o **vâltoare** a istoriei și că la un moment dat nu se întâmplă ceva deosebit în viața unui dascăl, doar o revoluție, sau că există o armonie specifică tocmai la Snack Bar, o armonie a mitocanilor pregătiți să preia puterea economică, politică sau de orice fel, numai să fie acolo, iar parlamentul lor e la bar ...

Descoperi mulți nonconformiști, revoltați sau visători, uneori la marginea misiunii autoimpuse de scriitor, pregătiți să rateze ținta și chiar o ratează.

E lume care a fost și ai revelația că în ținutul Hunedoarei s-a ivit **Palia de la Orăștie**, iar autorul face bine că insistă pe fenomenul scrisului adânc și pe istoria acestei scrieri de excepție pentru literatura Română, pentru că prin ea ne dovedim că putem exista în eternitate.

Autorul antologiei, Ștefan Nemeček este un scrib al esențelor, captează fenomenul vieții literare în regiunea Hunedoarei ca pe mișcare importantă și privește literatura ca mod de evadare în eternitate, cu toleranță, ca pe o singură temă mereu actuală. Cărțile sale „ **Controverse filozofice** „ sau „ **Toleranța în filozofia lockeeană** „ indică spre un demers serios și necesar în istoria recentă a României. De remarcat și lucrarea sa de sinteză : „ **PRESA HUNEDOAREANĂ** (

de la origini până în prezent), antologie în două volume, apreciată pe plan internațional și dosar de trecut râul istoriei.

De ce a scris Ștefan Nemeșek această carte despre literatura hunedoreană ?

E o întrebare la care dânsul răspunde exact și modest: pentru că în decursul timpului peste numele și personalitățile multora din **scribii de hunedoara** se așternuse uitarea **și nu era drept**, pentru că acești români au scris în limba română și majoritatea au fost considerați ca **modele** umane și profesionale demne de urmat pentru generații de oameni care au fost, sunt și vor fii în acest ținut marcat de strălucirea miraculoasă a aurului și blestemul aurului și de forța cărbunelui care a pus în mișcare lumea în secolul al XIX –lea și în secolul al XX-lea, lăsând deschise speranțele la civilizație.

În loc de concluzie, aș menționa doar atât: **Palia de la Orăștie** a fost rodul a cinci **cărturari români**: *Mihai Tordaș – „ episcopul românilor din Ardeal „; Ștefan Herce – „ propovăduitorul Evangheliei în Sebeș „ ; Efreim Zacan – „ dascălul de dascălie a Sebeșului „; Moise Peștișel – „ propovăduitorul Evangheliei în Lugoj „ ; Archirie – „ protopopul Hunedoarei „ .*

Multe persoane care declară că iubesc cultura nu știu că au existat acești cărturari care mărturiseau că **Palia de la Orăștie** este doar **pârnga** până când Dumnezeu va îngădui să apară și alte scrieri.

Antologia **Literatura Hunedoreană** probează că Dumnezeu a îngăduit a se tipări și scoate și alte cărți **pre** limba română ... și va îngădui pentru că ne privește altfel, **privește la inima oamenilor**, nu la chipul, la titlul sau funcția lor, la modul cum se îmbracă sau înjură, la modul cum uită ...

28 februarie – 01 martie 2009.

32. INEL DE AUR FĂRĂ CORB

Antologia poezilor tineri din Hunedoara lansată de revista „ **PROVINCIA CORVINA** „ , editura „ **POLIDAVA** „ – 2006 este una curajoasă în vremuri de căutare pentru societatea românească și pentru fiecare om în parte, cu atât mai mult a tinerilor. Antologia a fost posibilă datorită sprijinului financiar al *Primăriei și Consiliului Local al municipiului Hunedoara cu ocazia Zilei Hunedoarei 2006*. Dar sprijinul financiar deși nobil și necesar pentru memoria *cetății* nu a fost de ajuns, a fost nevoie de coordonarea, de inițiativa și viziunea poetului Eugen Evu, cel care a **văzut** dincolo de conveniențele sociale necesitate ca **poetul tânăr** să iasă în lume, strigând duios în cetate. Prezentând versul cu delicatețe și dragoste lumii, un vers provenind de la tinerii nepătați de încercările din lume, dar atinși de păcatul propriu al poemului trăit, apoi scris, apoi suferit, apoi uitat și în fine lăsat să zboare.

Dar apariția antologiei este una mai tainică, la Hunedoara, loc ros de **zgura** necesară a industriei fără de industrie, partea spirituală este una care dă valoare **cetății** și comunității românești trăitoare în Comunitatea Europeană. De aceea antologia este foarte importantă, e glasul **CETĂȚII**, într-o lume fără de cetate.

Titlul este simbolic, poetul pare păstrătorul secretului pentru viața veșnică, a *inelului de aur*, dar rămas singur în univers, fără de corbul care să fie emblemă, sau care să-l hrănească miraculos la izvoarele eternității. Curajul de a lansa poezi tineri este unul necesar, poezii bătrâni se **continuă** prin cei care vin, este aici un **popor** care se hrănește din cuvânt pentru a nu se topi în deșertul lumii.

Antologia are o postfață semnată de poetul Eugen Evu, Redactor șef al revistei mai vechi și mai noi „NOVA PROVINCIA CORVINA”, în care este prezentată pe scurt istoria **POEMLULUI** de Hunedoara. Rezultă că aici a existat **ceva** nevăzut care a dat consistență sufletului omenesc. Aici s-a scris, indiferent de sistemul social, fiecare scrib a plătit plata pentru curajul de a scrie, fie prin boală, fie prin uitare, fie prin eroare, fie prin exces. Dar s-a scris, arta a dăinuit și tinerii poeți prezenți în antologie ar trebui să vadă **valul** care i-a dus la mal și, dacă, vor putea, să evite ratarea țintei ... Poate acesta va fi pentru ei opera capitală, pare să le transmită Eugen Evu, nu vă risipiți, adică ...Atent el transmite mesajul și celor necuprinși în această primă ediție, dar care ar putea veni din viitor spre trecut ...

E un fel de mulțumire pentru Eugen Evu, legat de acești tineri: „*Precizez că cei antologați de mine, au debutat revuistic în PROVINCIA CORVINA, iar unii dintre ei au fost promovați și editați de mine la unele edituri și la alte reviste din țară și străinătate, cu toată cuvenita încredere, unii dintre ei confirmând și obținând premii în occident (Italia, Germania). Le vor urma și alții. ,*”

Sunt poeme ale tinerilor: **Mihai – Victor Afilom, Hanna Izabella Baranyai, Erica Erdoș, Andra Kadar, Magdalena Kuhn, Ana - Maria Neag, Petrodiana Onciu, Olga Ștefan, Elena Raluca Weber ...**

Poate în versurile lor e o mlădiță din poemele celor din alte vremuri, dar cred mai mult că în versurile lor e puțin albastru dintr-un timp nedefinit după reguli umane, un timp din viitor miraculos.

Olga Ștefan are un ciclu bazat pe „**Bitter Times**”, ca șoc al poetului la realitatea imediată care îl paralizează și pe care o depășește prin metaforă, cu „*gâtul lui demian sub răcoarea altei ghilotine*”, pentru că „*în barurile de zi muzica miroase a sânge*”.

Dar Olga Ștefan are mult curaj : „*mă îmbrac într-un personaj pozitiv și-mi controlez ieșirile în scenă.*”

Elena Raluca Weber își adună poemele în limba română și în limba engleză, poet dintr-o generație care știe drumul spre altceva, cu un fel de marketing de timiditate, sub ființa delicată e o persoană puternică, care scrie despre *ciclop și Narcis, despre evrei și Demiurg și simfonie, sub moto – te naști ca să naști !*

Ana - Maria Neag are puterea responsabilității, și bucuria de a relaționa cu alții, căutând dincolo de cuvinte: „*toate așteptările au doar viitor*”.

Victor Afilom poate privi în interiorul lucrurilor, are talentul de a vedea magia versului prin **RETORICA MACILOR ROȘII** și realizează *căderea de jos în sus* ca mod de a explora existența. Imaginea bunicii pe un pat de spital: *Trup de țărăină, umană crisalidă, / Suflet, aripă de fluture de zbor avidă* .,

Hanna Izabella Baranyai caută umanul, lumina care călătorește prin **cetate**, ieșirea din suferință prin scris: „*Călătoria putea să mai continue, viața noastră este și ea o călătorie, numai că unii coboară, alții urcă, mereu – mereu alți oameni. Și alte întâmplări ...*”

Erika Erdoș are puterea analizei și cultura ca stare a sufletului bucuros de eseu, poate ieși în lume cu mult curaj și are tăria de a rezista prin gândul mlădios al tristeții de a fii ...Ea scrie despre *trăirea autentică și heliografia morții, despre minciuna Apollnicului și luminișul pieziș*: „*Domnișoară, frumoasă domnișoară, vă recomand o selecționare aleatorie a realului ...*”

Andra Kadar are gândul de a se întoarce în **realitate**, vede evoluție și progres cu capul în jos, sau „*unele cuvinte văd*”, - *Timpul de ar curge invers ...*

Magdalena Kuhn are tăria unui mesaj elevat și fascinația vieții, pornind de la realitatea pământului ca *amant perfect*, simțindu-se *o nebună în normalul efemer*, căci e mereu un *zbor deasupra unui cuib de cuci pentru a atinge esența – oul* .

Petrodiana Onciu simte semnificația sensul cu naturalețe, cu discreție: „ *Să fim rugăciune împreună ... „sau „ atârnat de cuierul trupului „ când „ memoria ninge –n pustiu „*

E în scrierile acestor tineri lucruri care nu se pot defini exact dar care se lămuresc în versul adânc, luciditatea de a rămâne tânăr e pentru ei examenul că dincolo de cuvinte este **CETATEA**, iar **suferința** prezentă la toți pare semnul că Hunedoara are puterea de a rezista timpului dincolo de integrarea **zgurii** în marile ritualuri ale ierbii eterne care crește și pe acoperiș ...

Eugen Evu poate fi fericit că a căutat și a lăsat **puntea** între Castel și Cetate, iar primarul Hunedoarei Nicolae Schiau poate vedea că există planuri de urbanism care nu pot cuprinde în exactitatea lor lacrima poetului sau eseistului de Hunedoara ...

toamna, 2006 .

CUPRINS

1. POETUL LA CASTEL
2. UN CV, ADICĂ...
3. SEMINȚE DE DUMINICA
4. DIALOG CONSTANTIN STANCU- EUGEN EVU
5. DOR DE NOI ÎNȘINE
6. FERICIREA DE A DA
7. “ PORT RĂNILE TALE “
8. VÂRSTELE POESIEI
9. TIMP VIRTUAL LA MASA POETULUI
10. INTERIORUL SFERIC AL TEXTULUI
11. FORȚAREA LIMITELOR
12. ...mesaj la 60 de ani ...
13. MESAJUL
14. TRESĂRIREA FOCULUI LA EUGEN EVU
15. NEAUZIT DE LUMINĂ
16. PURPURA IARNA
17. CARTEA ÎNTÂLNIRILOR
18. ATLANTIDA DE SUB FRUNTE
19. CRITICUL CARE A CĂZUT DIN TURN
20. HARFELE HARULUI
21. MESERIA DE COPIL
22. VERBUL ÎN NUDITATEA SA
23. POEME DIN TRANSILVANIA
24. ÎNTÂLNIRILE LUI EUGEN EVU CU SINE
25. PRECIPITAREA TIMPULUI LA EUGEN EVU
26. VÂNĂTOAREA DE CURCUBEE
27. FOCUL SONOR

28. ... buzunarul lui Abel ...
29. LUP CARPATIN
30. INEL DE AUR FĂRĂ CORB
-

CONSTANTIN STANCU

Opere de același autor:

1. Debut în volum: „**Fructul din fruct**”, în antologia ARGONAUȚII, Editura „Facla” – 1988, editor Eugen Dorcescu.
2. „**Păsările plâng cu aripi**”, – poezie, 1988, Editura „HELICON”, Timișoara, editor Ioan I. Iancu, antologie personală incluzând volumele: „Crini de nisip”, „Păsările plâng cu aripi”, „Dincolo de retina apei”, - 122 de poeme.
3. „**A privi cu ochii inimii**”, (Poemele roadelor) - Editura „Polidava”, 2002, Colecția revistei „Provincia Corvina”, redactor de carte Eugen Evu, poezie creștină.
4. „**PSEUDO – IMOBILIARIA**”, Afacerile „lui Dumnezeu cu omul, Ed. Carpathia Press, 2005, eseu.
5. „**POMUL CU SCRIBI**”, - Editura „Eubeea”, – Timișoara – 2006 antologie de versuri perioada 1983 - 2006, peste 100 poeme, coordonator editorial d-na Nina Ceranu.
6. „**ECOUL DE PSALM**”, – secțiune în cartea de antologie de poezie creștină „HARFELE HARULUI”, Editura „Corvin”, –Deva, 2007, în colecțiile Biblioteca „Provincia Corvina.